

Un proiect deschis:
STRATEGIA NAȚIONALĂ
DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ A ROMÂNIEI
PE TERMEN MEDIU

Documente

An open project:
ROMANIA'S MEDIUM TERM NATIONAL STRATEGY
OF ECONOMIC DEVELOPMENT

Documents

Edited by

Prof. Mugur Constantin ISĂRESCU
Prime Minister of Romania

Prof. Tudorel POSTOLACHE
Member of the Romanian Academy

ACADEMIA ROMÂNĂ ❖ ROMANIAN ACADEMY
Centrul Român The Romanian Centre
de Economie Comparată for Compared and
și Consensuală Consensual Economics
București - ROMÂNIA Bucharest - ROMANIA

Toate drepturile asupra acestei ediții aparțin Centrului Român de Economie Comparată și Consensuală. Materialele cuprinse în volum pot fi citate sau reproduse, cu indicarea obligatorie a sursei.

All rights on this edition belong to the Romanian Centre for Compared and Consensual Economics. The materials included in this book may be quoted or reproduced with the compulsory mention of the source.

ISBN 973-9282-95-4

Iulie/July 2000

Un proiect deschis:
STRATEGIA NAȚIONALĂ
DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ A ROMÂNIEI
PE TERMEN MEDIU

Documente

An open project:
ROMANIA'S MEDIUM TERM
NATIONAL STRATEGY
OF ECONOMIC DEVELOPMENT

Documents

Edited by:

Prof. Mugur Constantin ISĂRESCU
Prime Minister of Romania

Prof. Tudorel POSTOLACHE
Member of the Romanian Academy

Bilingual edition: Romanian/English

Centrul Român de Economie Comparată și Consensuală
The Romanian Centre for Compared and Consensual Economics
Bucharest - ROMANIA, July 2000

Sumar

În loc de prefață

- **Strategia națională de dezvoltare economică a României, Prof. Mugur Constantin ISĂRESCU, Prim-ministru al României 8**

Documente

- **Declarație, 16 martie, 2000 18**
- **Strategia națională de dezvoltare economică a României pe termen mediu, 16 martie 2000 28**
 - Introducere 28
 - I. Starea actuală a economiei românești 34
 - A. *Punctul inițial al tranziției* 34
 - B. *Evoluția economiei în anii '90* 40
 - C. *Caracterizarea sintetică a stării actuale a economiei* 50
 - D. *Problema fundamentală a strategiei.* 54
 - II. Dezvoltarea economiei României pe termen mediu 58
 - A. *Principalele ipoteze ale scenariului restructurant* 58
 - B. *Estimările scenariului restructurant pentru perioada 2001-2004* 64
 - III. Politicile macroeconomice 72
 - A. *Politica financiară* 72
 - 1. *Controlul deficitului bugetar* 72
 - 2. *Consolidarea reformei sistemului de impozite* 74
 - 3. *Creșterea eficienței operaționale și alocative a cheltuielilor bugetare* 78

Summary

Instead of preface

- **The National Strategy of Romania's Economic Development**, *Prof. Mugur Constantin ISĂRESCU*,
Prime Minister of Romania 9

Documents

- **Declaration**, March 16, 2000 19
- **Romania's Medium Term Economic Strategy**,
March 16, 2000 29
 - Introduction** 29
 - I. The current state of the Romanian economy** 35
 - A. The starting point of transition* 35
 - B. Economic developments during the 90s.* 41
 - C. Synopsis of current economic conditions* 51
 - D. The key issue of the strategy* 55
 - II. Medium-term development of the Romanian economy** 59
 - A. Key assumptions of the restructuring scenario* 59
 - B. Estimates of the restructuring scenario for 2001-2004.* 65
 - III. Macroeconomic policies** 73
 - A. Financial policy.* 73
 - 1. *Controlling budget deficits.* 73
 - 2. *Consolidation of tax system reform.* 75
 - 3. *Strengthening the operational and allocative efficiency of budgetary expenditures.* 79

<i>B. Politica monetară și a cursului de schimb</i>	80
1. <i>Politica monetară</i>	82
2. <i>Politica cursului de schimb</i>	84
3. <i>Probleme ale balanței de plăți</i>	84
<i>C. Politica comercială</i>	86
IV. Politicile de ajustare structurală și dezvoltare a economiei	92
<i>A. Ajustarea structurală</i>	92
<i>B. Politicile sectoriale</i>	94
<i>C. Politici de consolidare și dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii</i>	100
<i>D. Politici în domeniul științei și tehnologiei</i>	102
V. Resursele umane și politicile sociale	104
VI. Protecția mediului, amenajarea teritoriului și dezvoltarea regională	108
<i>A. Protecția mediului</i>	108
<i>B. Amenajarea teritoriului și dezvoltarea regională</i>	114
• Declarația Cultelor pentru integrarea României în Uniunea Europeană, 16 mai 2000	120
 <u>Addenda</u>	
• Hotărârea Guvernului României privind constituirea și funcționarea Comisiei de fundamentare a Strategiei naționale de dezvoltare economică, nr.88/2000, 3 februarie, 2000	128
• FIȘA-CADRU privind elaborarea materialelor și organizarea dezbaterilor pe domenii și probleme ale Strategiei Naționale de Dezvoltare Economică a României pe termen mediu, 16 februarie 2000	136
 <u>Notă</u>	142

<i>B. Exchange rate and monetary policies</i>	81
1. <i>Monetary policy</i>	83
2. <i>Exchange rate policy</i>	85
3. <i>Balance of payments issues</i>	85
<i>C. Trade policy</i>	87
IV. Structural adjustment and economic development policies	93
<i>A. Structural adjustment</i>	93
<i>B. Sectoral policies</i>	95
<i>C. Policies for small- and medium-sized enterprise sector consolidation and development</i>	101
<i>D. Policies for science and technology</i>	103
V. Human resources and social policies	105
VI. Environmental protection, territorial planning and Regional development	109
<i>A. Environmental protection</i>	109
<i>B. Territorial planning and regional development</i>	115
• Statement of the Denominations concerning the Integration of Romania in the European Union, May 16, 2000	121
<u>Addenda</u>	
• Government of Romania - Decision concerning the constitution and functioning of the Ad-hoc Preparatory Commission on the National Strategy of Economic Development, No. 88, February 3, 2000	129
• GUIDELINES on the preparation of materials and organization of debates on specific sectors and issues, February 16, 2000	137
<u>Note</u>	143

În loc de prefață

STRATEGIA NAȚIONALĂ DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ A ROMÂNIEI

Guvernul României, în ședința de vineri, 19 mai 2000, a dat o înaltă apreciere lucrărilor din cadrul Comisiei de fundamentare a Strategiei Naționale de Dezvoltare Economică a României pe termen mediu, care și-a încheiat activitatea la 15 mai 2000. Documentul ce a încununat activitatea laborioasă a acestei comisii îl constituie lucrarea sa fundamentală: Strategia de integrare. Documentul a fost întărit de o Declarație politică, semnată de liderii partidelor reprezentate în Parlament.

Dezbaterile Comisiei au avut ca punct final întâlnirea de la Snagov cu reprezentanții cultelor religioase din România, care au semnat o declarație de sprijinire a Strategiei de integrare.

Aprecierea dată de Guvern, privind activitatea Comisiei de fundamentare, pornește de la adevrul că integrarea europeană constituie un obiectiv de prim-ordin aflat în fața întregii societăți. România are, acum, o mare șansă de a păși către împlinirea acestui obiectiv: Uniunea Europeană ne-a întins mâna și e gata să sprijine, logistic și financiar, efortul țării noastre de aderare la Piața Comună. Rolul principal în această operă revine însă forțelor interne. Misiunea de a uni aceste forțe și-a asumat-o Guvernul. În acest scop, printr-o Hotărâre, a înființat Comisia de fundamentare a Strategiei Naționale de Dezvoltare Economică a României pe termen mediu. Potrivit Hotărârii de Guvern, Comisia și-a început și și-a desăvârșit lucrarea sub conducerea a doi copreședinți: primul-ministru și academicianul Tudorel Postolache. Conlucrarea celor doi copreședinți s-a dovedit a fi foarte bună.

Instead of preface

**THE NATIONAL STRATEGY OF ROMANIA'S
ECONOMIC DEVELOPMENT**

At the meeting held on Friday, the 19th of May, 2000, the Government of Romania highly appreciated the works of the Ad-hoc Preparatory Commission on the National Strategy of Romania's Medium Term Economic Development that ended its activity on the 15th of May, 2000. The document that crowned the hard work undertaken by this Commission was a fundamental document: the Integration Strategy. The document was supported by a Political Declaration, signed by the leaders of the parliamentary parties.

The final point of the debates within the Commission was the meeting at Snagov with the representatives of the Romanian religious cults, who signed a declaration in support of the Integration Strategy.

The Government's appreciation for the Commission's activity is based on assumption that the European integration represents a major objective of the entire society. Now, Romania has a great opportunity to meet the above objective: the European Union has held out its hand to us and is ready to support, logistically and financially, our country's endeavours to accede to the Common Market. Certainly, the major role in this attempt is to be played by the domestic forces. The task to unite such forces was undertaken by the Government. Therefore, the Government issued a Decision to set up the Ad-hoc Preparatory Commission in charge of working out the National Strategy for Romania's Medium Term Economic Development. According to the Government Decision, the Commission started and completed its work under two co-presidents: the Prime Minister and Academician Tudorel Postolache. The co-operation between the two co-presidents was very fruitful.

O garanție de durată

Comisia de fundamentare a avut menirea de a înfăptui o operă unificatoare. În primul rând, a asamblat strategii. De fapt, a realizat o excelentă sinteză a câtorva zeci de mii de pagini ale partidelor politice, sindicatelor, patronatelor, universităților, instituțiilor de cercetări. Apoi a reunit în jur de 1.500 de experți ai Guvernului, ai partidelor, ai sindicatelor și patronatelor, ai Academiei Române, cei mai mulți reprezentând societatea civilă, într-o amplă și aprofundată dezbatere, ce a durat câteva luni, legată de un proiect deschis: pregătirea țării pentru integrarea europeană. Faptul că acest proiect a primit, în final, binecuvântarea cultelor religioase din România are o puternică semnificație.

Se cuvine a fi menționat, în acest context, că un rol important în consensualizarea obiectivelor strategice pentru anii 2000-2004 l-a avut academicianul Tudorel Postolache. Punctele de vedere, pozițiile s-au apropiat după mai multe runde de dialog, de negocieri îndelungate. S-a încheiat astfel o viziune comună privind integrarea europeană. Strategia de integrare, care a fost înaintată la Bruxelles la 20 martie 2000, realizată cu participarea partenerilor sociali și a partidelor politice, oferă garanția de durată, fără posibilități de revenire, a înscrierii țării noastre pe traiectoria reformelor și a integrării europene, indiferent de calendarul electoral. Această garanție este întărită de Declarația politică semnată de președinții tuturor partidelor reprezentate în Parlament. Dezbaterile din cadrul Comisiei au continuat până la 15 mai.*

* Ni se pare potrivit să subliniem aici aprecierile Domnului Pierre Werner, părinte-fondator al integrării monetare europene, care spunea: "À propos du Professeur et académicien Postolache, on ne saurait oublier ses efforts constants et son action méritoire en vue d'une participation de l'économie roumaine aux nouveaux modes de convivialité concertée entre économies nationales prévalant en Europe de l'Ouest, dont la Roumanie ne devrait pas s'exclure, ni être exclue." (citată după "Academica", ianuarie 1999).

A lasting guarantee

The Commission's task was to undertake a consolidation work. First, it assembled strategies. In fact, it carried out an excellent synthesis of several thousand pages received from political parties, trade unions, employers' organizations, universities, research institutions. Then, about 1,500 experts from the Government, political parties, trade unions and employers' organizations, the Romanian Academy, most of them representing the civil society have been called together, for a broad and profound debate that lasted several months, in connection with an open project: our nation's preparation for European integration. The fact that this project was finally blessed by the Romanian religious denominations had a major significance.

In this context, it is right to acknowledge the essential role in achieving a consensus on the 2000-2004 strategic objectives that was played by Academician Tudorel Postolache. The opinions and positions came closer after several rounds of discussions and long negotiations. A common viewpoint on the European integration was reached. The Integration Strategy, worked out with the social partners and political parties and submitted to Brussels on the 20th of March, 2000, provides a lasting guarantee, with no risk of coming back, to place our country on the road to reforms and European integration, irrespective of the election schedule. Such guarantee is strengthened by the Political Declaration signed by the leaders of all parliamentary parties. The Commission debates were carried on till the 15th of May.*

* In this respect, we deem it appropriate to underline here the appreciations expressed by Mr. Pierre Werner, founding father of the European monetary integration, who said: "À propos du Professeur et académicien Postolache, on ne saurait oublier ses efforts constants et son action méritoire en vue d'une participation de l'économie roumaine aux nouveaux modes de convivialité concertée entre économies nationales prévalant en Europe de l'Ouest **dont la Roumanie ne devrait pas s'exclure ni être exclue.**" (apud. "Academica", January 1999).

Aplicarea strategiei - o urgență

Desigur, pentru multe puncte de vedere sau poziții nu a fost găsit un numitor comun. Este normal. Cu atât mai mult, în aceste condiții, lucrările din cadrul celor 24 de comisii au avut o importanță esențială, pentru că au ajutat la exprimarea acestor poziții, la clarificarea lor, punând în lumină tabloul general al societății românești. Acest tezaur va fi folosit în cadrul negocierilor cu Uniunea Europeană. Este normal ca fiecare partid, care reprezintă interese de grup sau sectoriale, fiecare guvern să-și transpună poziția în planuri de acțiuni care să exprime viziuni specifice în aplicarea Strategiei. Un astfel de plan de acțiune a realizat și Guvernul, căruia îi revine - în prezent - răspunderea transunerii în viață a Strategiei Naționale de Dezvoltare Economică a României pe termen mediu. Acest plan, care a fost discutat în mai multe ședințe, cuprinzând prioritățile exprimate de Guvern în programul aprobat de Parlament și acordurile cu organismele internaționale, va fi analizat în Guvern, în vederea aprobării, la sfârșitul lunii mai.

Toate aceste realizări, obținute într-un proces atât de complex cum este elaborarea Strategiei de integrare, s-au datorat în bună măsură și atmosferei din cadrul Comisiei de fundamentare. Guvernul și partenerii de dialog social au apreciat în repetate rânduri spiritul de bună colaborare și corectitudinea ce au dominat această dezbatere națională.

Prof. Mugur Constantin ISĂRESCU

Prim-ministru al României

24 mai 2000

The Strategy implementation - An urgent need

Of course, on several standpoints and positions a consensus was not reached. It was only natural. Under the circumstances, the works of the 24 commissions had a fortiori a major significance since they helped to express such standpoints, clarify them and reveal the general picture of the Romanian society. This treasure is to be used in the process of negotiations with the European Union. It is only natural that every party, representing group and sectoral interests, every government embodies its positions in action plans expressing specific view on the Strategy implementation. Such an action plan was produced by the Government that - at present - has the responsibility to put into practice the National Strategy for Romania's Medium Term Economic Development. This plan, discussed during several meetings and including the priorities expressed by the Government in the Programme approved by the Parliament and the agreements with the international organizations, will be analysed by the Government for approval by the end of May.

All these achievements, obtained through such a complex process like as that of working out the Integration Strategy, were, to some extent, the outcome of the relations established within the Ad-hoc Preparatory Commission. The Government and the partners in the social dialogue appreciated the spirit of co-operation and fair play prevailing during this great national debate.

Prof. Mugur Constantin ISĂRESCU

Prime Minister of Romania

May 24, 2000

Documente

• Declarație, 16 martie, 2000	18
• Strategia națională de dezvoltare economică a României pe termen mediu, 16 martie 2000	28
Introducere	28
I. Starea actuală a economiei românești	34
A. Punctul inițial al tranziției	34
B. Evoluția economiei în anii '90	40
C. Caracterizarea sintetică a stării actuale a economiei	50
D. Problema fundamentală a strategiei	54
II. Dezvoltarea economiei României pe termen mediu	58
A. Principalele ipoteze ale scenariului restructurant	58
B. Estimările scenariului restructurant pentru perioada 2001-2004	64
III. Politicile macroeconomice	72
A. Politica financiară	72
1. Controlul deficitului bugetar	72
2. Consolidarea reformei sistemului de impozite	74
3. Creșterea eficienței operaționale și alocative a cheltuielilor bugetare	78
B. Politica monetară și a cursului de schimb	80
1. Politica monetară	82
2. Politica cursului de schimb	84
3. Probleme ale balanței de plăți	84
C. Politica comercială	86

Documents

• Declaration, March 16, 2000	19
• Romania's Medium Term Economic Strategy, March 16, 2000	29
Introduction	29
I. The current state of the Romanian economy	35
<i>A. The starting point of transition</i>	<i>35</i>
<i>B. Economic developments during the 90s.</i>	<i>41</i>
<i>C. Synopsis of current economic conditions</i>	<i>51</i>
<i>D. The key issue of the strategy</i>	<i>55</i>
II. Medium-term development of the Romanian economy	59
<i>A. Key assumptions of the restructuring scenario</i>	<i>59</i>
<i>B. Estimates of the restructuring scenario for 2001-2004.</i>	<i>65</i>
III. Macroeconomic policies	73
<i>A. Financial policy.</i>	<i>73</i>
1. Controlling budget deficits.	73
2. Consolidation of tax system reform.	75
3. Strengthening the operational and allocative efficiency of budgetary expenditures.	79
<i>B. Exchange rate and monetary policies</i>	<i>81</i>
1. Monetary policy.	83
2. Exchange rate policy.	85
3. Balance of payments issues.	85
<i>C. Trade policy.</i>	<i>87</i>

IV. Politicile de ajustare structurală și dezvoltare a economiei	92
A. Ajustarea structurală	92
B. Politicile sectoriale	94
C. Politici de consolidare și dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii	100
D. Politici în domeniul științei și tehnologiei	102
V. Resursele umane și politicile sociale	104
VI. Protecția mediului, amenajarea teritoriului și dezvoltarea regională	108
A. Protecția mediului	108
B. Amenajarea teritoriului și dezvoltarea regională	114
• Declarația Cultelor pentru integrarea României în Uniunea Europeană, 16 mai 2000	120

IV. Structural adjustment and economic development policies.	93
A. <i>Structural adjustment</i>	93
B. <i>Sectoral policies</i>	95
C. <i>Policies for small- and medium-sized enterprise sector consolidation and development</i>	101
D. <i>Policies for science and technology</i>	103
V. Human resources and social policies	105
VI. Environmental protection, territorial planning and Regional development.	109
A. <i>Environmental protection</i>	109
B. <i>Territorial planning and regional development</i>	115
• Statement of the Denominations concerning the Integration of Romania in the European Union, May 16, 2000	121

DECLARAȚIE

Semnatarii prezentei Declarații constată cu satisfacție că elaborarea Strategiei naționale de dezvoltare economică a României - care va fi înaintată Comisiei Europene la Bruxelles pe 20 martie a.c. - reprezintă rezultatul unei confruntări libere, aprofundate și constructive de opinii între participanții la Comisia de fundamentare a strategiei formată din reprezentanți ai Guvernului, experți desemnați de partide din coaliția de guvernare și din opoziție, de sindicate, patronate, precum și grupul de evaluare economică al Academiei Române și alte grupuri de specialiști, ceea ce este de natură să-i confere caracterul unui autentic proiect deschis și consensual.

În miezul acestui proiect este situată crearea unei economii de piață funcționale, compatibile cu principiile, normele, mecanismele, instituțiile și politicile Uniunii Europene.

Obiectivul strategic național al edificării unei asemenea economii constituie un liant esențial al solidarităților și convergențelor forțelor politice și sociale ale țării.

În condițiile în care evoluția reală a economiei naționale, evaluată în orizont lung, mediu și scurt este strânsă în chingile unui "cerc vicios" al perpetuării și chiar adâncirii decalajelor de productivitate și standard de viață față de Uniunea Europeană, direcțiile preconizate reprezintă o oportunitate istorică de a promova idealurile și interesele fundamentale ale poporului român, identitatea și tradițiile sale, într-o largă deschidere internațională, posibilitatea ca prin eforturi proprii, susținute de o largă cooperare, să poată fi atenuate și eliminate în timp

DECLARATION

We, signatories to the present Declaration have found with great satisfaction that the elaboration of Romania's Medium Term Economic Strategy - which is to be transmitted to the European Commission in Brussels, March 20 - is the outcome of a free, in-depth and constructive exchange of ideas among Government officials, experts appointed by ruling-coalition parties, opposition parties, trade unions, employers federations and by the Group for economic assessment of the Romanian Academy and other experts participating in the Ad-hoc Preparatory Commission and that this endeavor represents a genuine open and consensual project.

*The crux of this project is the creation of **a smooth-functioning market economy, consistent with EU principles, norms, mechanisms, institutions and policies.***

The national strategic objective of putting in place such an economy serves as a real catalyst that helps Romania's political and social forces to develop solidarities and to find areas of convergence.

While the long-, medium-, and short-term actual development of the national economy is still caught in the vicious circle of self-perpetuating and ever increasing gaps in productivity and living standards compared to those of the EU members, the priorities envisaged provide the Romanian people a historic opportunity to promote, in a broader international framework, its goals and primary interests, its identity and tradition; to narrow and eventually eliminate, through its own efforts backed by international co-operation, the gaps versus the

decalajele față de țările avansate, să se realizeze modernizarea României, în pas cu exigențele tranziției spre o economie cultural - informațională în care capitalul educațional să reprezinte cheia de boltă a dezvoltării economice și sociale.

Convergențele degajate în privința opțiunilor fundamentale, obiectivelor, principiilor și politicilor macro și microeconomice se întemeiază pe evaluarea realistă a resurselor și posibilităților, a contextului intern și internațional și răspund dublului imperativ al avansării României pe calea încheierii tranziției la economia de piață și a pregătirii aderării la Uniunea Europeană pentru a folosi șansa istorică oferită de decizia Consiliului Uniunii Europene de la Helsinki din decembrie 1999 de a deschide negocierile de aderare cu țara noastră.

Apreciem, de asemenea, în mod deosebit faptul că elaborarea strategiei se realizează în strânsă colaborare cu experți ai Comisiei Europene, ai statelor membre, ai Fondului Monetar Internațional și ai Băncii Mondiale.

Părțile semnatare țin să reliefeze opțiunile strategiei vizând crearea de condiții pentru:

- asigurarea creșterii economice, pe baza sporirii ratei investițiilor prin participarea semnificativă a capitalului național și prin atragerea resurselor externe, mai ales sub formă de investiții directe, în condiții de deplină transparență, astfel ca după anul 2001, ritmurile medii anuale de creștere a produsului intern brut să se situeze între 4-6%;*
- îmbunătățirea substanțială a credibilității instituțiilor și politicilor economice; continuarea măsurilor de stabilizare macroeconomică prin asigurarea unor deficite bugetare suportabile, în jurul a 3% din produsul intern brut, reducerea deficitului coasifiscal, gestionarea corespunzătoare a datoriei publice și a deficitului contului curent, astfel încât să se asigure reducerea treptată*

advanced economies; to achieve Romania's modernization in line with the requirements of transition to a culture and information-based economy in which education capital should play the key role in the social and economic development.

The convergences that have been reached in the area of fundamental options, macro and micro-economic objectives, principles and policies rely on a realistic assessment of resources and opportunities, of the domestic and international environment. They allow our people to face the twofold challenge to complete the transition to a market economy and to prepare for Romania's EU membership, taking the historic opportunity to start accession negotiations, as decided by the European Council in Helsinki in December 1999.

We also appreciate that in drafting the Strategy a close co-operation has been established with experts of the European Commission, the EU member states, the IMF and the World Bank.

We, signatories particularly emphasize the strategic options to:

- resume economic growth based on higher investment rates and an increased participation of domestic capital and foreign resources, attracted mainly as direct investments, against a background of complete transparency, so that annual GDP growth rates average between 4 and 6 percent after 2001;*
- notably enhance the credibility of institutions and economic policies; carry on macroeconomic stabilization measures; maintain fiscal deficit within tolerable limits, of around 3 percent of GDP; narrow the quasi-fiscal deficit; adequately manage public debt and current account deficit so as to ensure the gradual reduction of inflation to single digit rates by 2004;*

a inflației, care la nivelul anului 2004 să poată fi exprimată printr-o singură cifră;

- *promovarea unor politici coerente, compatibile cu mecanismele Uniunii Europene, vizând ajustarea structurală a economiei, dezvoltarea și modernizarea infrastructurii fizice, științifice și sociale, revitalizarea și re tehnologizarea industriilor cu potențial competitiv, construirea unei agriculturi întemeiate pe exploatații de dimensiuni optime, sprijinirea activităților bazate pe tehnologia informației și crearea unui mediu prielnic pentru extinderea și dezvoltarea turismului, diversificarea serviciilor financiare, a sectorului terțiar în general;*
- *modernizarea serviciilor de utilitate publică, astfel ca acestea să răspundă cât mai bine nevoilor cetățenilor și economiei naționale, asigurând treptat apropierea de standardele țărilor membre ale UE;*
- *elaborarea și asumarea unui program pe termen lung pentru eliminarea riscurilor de accidente ecologice și reducerea continuă a nivelurilor de poluare a mediului înconjurător;*
- *crearea unui mediu de afaceri prielnic, bazat pe un cadru legal coerent și stabil care să asigure dezvoltarea competiției de piață, reducerea costurilor de tranzacție și diminuarea poverii fiscale; promovarea unor măsuri specifice de stimulare a întreprinderilor mici și mijlocii;*
- *definirea clară a drepturilor de proprietate, asigurarea unor structuri administrative și judiciare adecvate, capabile să asigure aplicarea legii și respectarea obligațiilor contractuale.*

Transpunerea în viață a acestor opțiuni va permite sporirea veniturilor reale ale populației și înregistrarea de progrese efective în combaterea sărăciei. Rata șomajului, estimată la 13% în anul 2000, se va reduce la circa 8% în 2004. Evaluat în termenii puterii de cumpărare, produsul intern brut pe locuitor urmează să ajungă în anul 2005 la circa 8.400 EURO.

-
- *promote coherent policies in line with EU mechanisms and aimed at structural adjustment of the economy; develop and upgrade the physical, scientific and social infrastructure; revitalize potentially competitive industries; encourage development of optimal-size farms; support IT businesses and create a friendly environment conducive to the development of tourism, diversification of financial services, of the tertiary sector in general;*
 - *modernize the utilities so as to better meet the needs of the public and of the national economy and gradually approximate the standards prevailing in EU countries;*
 - *prepare and carry out a long-term programme to eliminate the risks of ecological accidents and continue to reduce environmental pollution;*
 - *develop a friendly business environment, based on a coherent and stable legal framework, fostering market competition, lower transaction costs and tax burden; promote specific measures aimed at encouraging development of small - and medium-sized businesses;*
 - *ensure a clear-cut definition of property rights and adequate administrative and judiciary structures, able to guarantee law enforcement and observance of contractual obligations.*

Implementation of such options will lead to a rise in real incomes and visible progress in fighting poverty. Unemployment rates, estimated to reach 13 percent in 2000, will fall to about 8 percent in 2004. Per capita GDP on a PPP basis is expected to amount to about EURO 8,400 in 2005.

*Un merit al elaborării strategiei este evaluarea riguroasă a costurilor sociale ale tranziției și ale promovării reformei, precum și ale aderării la UE; în acest context, semnatarii Declarației sunt absolut convinși că **atât reforma, cât și integrarea constituie nu cauza dificultăților cu care se confruntă economia națională, ci calea soluționării lor.***

*Susținem, de asemenea, concluzia conform căreia, prin eforturi perseverente și o autentică solidaritate a forțelor sociale, **există premise ca, la orizontul anului 2007, România să poată îndeplini condițiile esențiale de aderare.***

Unul dintre cele mai importante rezultate ale lucrărilor Comisiei poate fi socotit crearea unui climat de dialog și concertare a punctelor de vedere, ceea ce permite ca spiritul de coeziune națională a cărui primă consacrare a fost realizată prin "Acordul de la Snagov" din anul 1995 să devină un punct de sprijin în cultivarea încrederii societale.

În acest spirit, semnatarii Declarației, alături de sindicate, patronat, culte religioase, organizații neguvernamentale, personalități ale vieții publice românești, își reafirmă disponibilitatea de a continua efortul de aprofundare a prezentei Strategii, pentru ca până la 15 mai a.c. să se realizeze o formă extinsă, incluzând și un plan de măsuri cu scadențe precise pe trimestre și ani.

Semnatarii prezentei declarații consideră oportună adoptarea Strategiei printr-o hotărâre a Parlamentului și crearea unui organism permanent care, pe de-o parte, să asigure actualizarea pe cale consensuală a elaborărilor strategice, iar pe de altă parte, să monitorizeze aplicarea prevederilor sale.

Suntem convinși că, prin acțiunea sa, România va aduce o contribuție pozitivă la crearea unei Europe unite, stabile și prospere, care să aibă un rol crescând în viața internațională, la promovarea valorilor euroatlantice.

A strength of the process of preparing the Strategy is the rigorous assessment of social costs of transition and reform as well as of accession to EU; in this context, we, signatories to this Declaration, firmly believe that neither the reform nor integration are reasons for the difficulties of the national economy, they are rather the solution to these difficulties.

We share the conclusion of the Strategy that through sustained efforts and a genuine solidarity of social forces, prerequisites are created for Romania to meet by 2007 the basic requirements for accession.

In our view, one of the most important results of the Commission's proceedings is the climate of dialogue and concertation of opinions that has been established, making it possible for the spirit of national cohesion that emerged for the first time in 1995, while preparing the "Snagov Agreement", to become a main factor of societal trust.

We, signatories to this Declaration reiterate our availability to cooperate, alongside with trade unions, employer's federations, religious denominations, non-government organizations, prominent public figures to further deepen the present Strategy, so as to have prepared by May 15, 2000 an extended version, including a schedule of measures to be put in place with specific deadlines (quarters, years).

We, signatories to this Declaration consider as appropriate to adopt the Strategy by a decision of the Parliament and to establish a permanent body in charge with both updating on a consensus basis the strategic projections and monitoring the way the Strategy is put in place.

It is our firm belief that Romania will have a positive share in the process of creating a united, stable and prosperous Europe, with an increasing part in world affairs, and in promoting the Euro-Atlantic values.

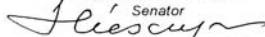
Dincolo de deosebirile de orientări politice și doctrinare, părțile semnatare consideră elaborarea și aplicarea Strategiei naționale de dezvoltare economică drept platformă comună de acțiune a tuturor forțelor politice pentru promovarea interesului național, propășirea țării și asigurarea bunăstării cetățenilor săi, în contextul unei largi deschideri internaționale.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

 Emil CONSTANTINESCU

PARTIDUL DEMOCRAȚIEI SOCIALE
 DIN ROMÂNIA

Președinte - Ion ILIESCU
 Senator

PARTIDUL DEMOCRAT

Președinte - Petre ROMAN
 Ministru de Stat, Ministrul Afacerilor Externe

UNIUNEA DEMOCRATĂ A MAGHIARILOR DIN ROMÂNIA

Președinte - Markó DÉLA
 Senator

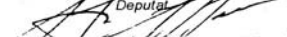
PARTIDUL UNITĂȚII NAȚIONALE ROMÂNE

Președinte - Valeriu TABĂRĂ
 Deputat

PARTIDUL SOCIAL DEMOCRAT ROMÂN

Președinte - Alexandru ATHANASIU
 Deputat

UNIUNEA FORȚELOR DE DREAPTA

Copreședinte - Varujan VOSGANIAN
 Senator

Copreședinte - Adrian IORGULESCU
 Senator

ALIANȚA NAȚIONALĂ CRESTIN DEMOCRATĂ

Președinte - Victor CIORBEA

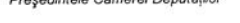

GRUPUL PARLAMENTAR AL MINORITĂȚILOR
 NAȚIONALE

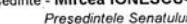
Lider - Varujan PAMPUCIAN

PARTIDUL NAȚIONAL ȚĂRĂNESC -
 CRESTIN DEMOCRAT

Președinte - Ion DIACONESCU
 Președintele Camerei Deputaților

PARTIDUL NAȚIONAL LIBERAL
 Președinte - Mircea IONESCU-QUINTUS
 Președintele Senatului

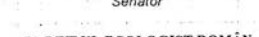
PARTIDUL ROMÂNIA MARE

Președinte - Corneliu Vadim TUDOR
 Senator

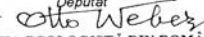
ALIANȚA PENTRU ROMÂNIA

Președinte - Theodor MELEȘCANU
 Senator

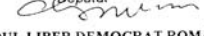
PARTIDUL ECOLOGIST ROMÂN

Președinte - Otto WEBER
 Deputat

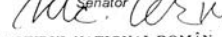
FEDERAȚIA ECOLOGISTĂ DIN ROMÂNIA

Președinte - Alexandru IONESCU
 Deputat

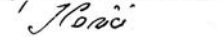
PARTIDUL LIBER DEMOCRAT ROMÂN

Președinte - Nicolae CERVENI
 Senator

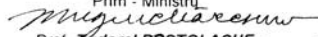
PARTIDUL NAȚIONAL ROMÂN

Președinte - Virgil MĂGUREANU

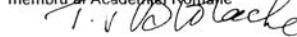

COPREȘEDINȚII COMISIEI DE FUNDAMENTARE A STRATEGIEI
 NAȚIONALE DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ

Prof. Constantin MUGUR ISĂRESCU
 Prim - Ministru

Prof. Tudorel POSTOLACHE
 membru al Academiei Române

București, 16 martie 2000

Beyond all differences between their political and doctrinaire orientations, we the signatories are confident that Romania's Medium Term Economic Strategy, by the very nature of its preparation and implementation, can serve as a platform for all political forces to work together, in the context of a wide international opening, to promote the public interest, the progress of our nation and the welfare of all Romanians.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
Emil CONSTANTINESCU

PARTIDUL DEMOCRAȚIEI SOCIALE
DIN ROMÂNIA

Președinte - Ion ILIESCU
Senator

Iliescu

PARTIDUL DEMOCRAT

Președinte - Petre ROMAN
Ministru de Stat, Ministrul Afacerilor Externe

Roman

UNIUNEA DEMOCRATĂ A MAGHIARILOR DIN ROMÂNIA

Președinte - Markó DÉLA
Senator

Delala

PARTIDUL UNITĂȚII NAȚIONALE ROMÂNE

Președinte - Valeriu TABĂRĂ
Deputat

Tabara

PARTIDUL SOCIAL DEMOCRAT ROMÂN

Președinte - Alexandru ATHANASIU
Deputat

Athanasiu

UNIUNEA FORTELOR DE DREAPTA

Copreședinte - Varujan VOSGANIAN
Senator

Vosganian

Copreședinte - Adrian IORGULESCU
Senator

Iorgulescu

ALIANȚA NAȚIONALĂ CREȘTIN DEMOCRATĂ

Președinte - Victor CIORBEA

Ciorbea

GRUPUL PARLAMENTAR AL MINORITĂȚILOR
NAȚIONALE

Lider - Varujan PAMPUCIAN

PARTIDUL NAȚIONAL ȚĂRĂNESC -
CREȘTIN DEMOCRAT

Președinte - Ion DĂCĂNESCU
Președintele Camerei Deputaților

Dacanescu

PARTIDUL NAȚIONAL LIBERAL

Președinte - Mircea IONESCU-QUINTUS
Președintele Senatului

Ionescu-Quintus

PARTIDUL ROMÂNIA MARE

Președinte - Corneliu Vadim TUDOR
Senator

Tudor

ALIANȚA PENTRU ROMÂNIA

Președinte - Theodor MELEȘCANU
Senator

Melescanu

PARTIDUL ECOLOGIST ROMÂN

Președinte - Otto WEBER
Deputat

Otto Weber

FEDERAȚIA ECOLOGISTĂ DIN ROMÂNIA

Președinte - Alexandru IONESCU
Deputat

Ionescu

PARTIDUL LIBER DEMOCRAT ROMÂN

Președinte - Nicolae CERVENI
Senator

Cerveni

PARTIDUL NAȚIONAL ROMÂN

Președinte - Virgil MĂGUREANU

Magureanu

COPREȘEDINȚII COMISIEI DE FUNDAMENTARE A STRATEGIEI
NAȚIONALE DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ

Prof. Constantin MUGUR ISĂRESCU
Prim - Ministru

Mugur Isarescu

Prof. Tudorel POSTOLACHE,
membru al Academiei Române

Postolache

Bucharest, March 16, 2000

STRATEGIA NAȚIONALĂ DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ A ROMÂNIEI PE TERMEN MEDIU

Introducere

Strategia națională de dezvoltare economică a României reprezintă rezultatul unei confruntări libere, aprofundate și constructive de opinii între participanții la Comisia de fundamentare alcătuită din reprezentanți ai Executivului, experți desemnați de partidele din coaliția guvernamentală și din opoziție, de sindicate, patronate, organizații neguvernamentale și asociații profesionale, alte categorii de specialiști și personalități ale vieții publice, precum și grupul de evaluare economică al Academiei Române.

Obiectivul fundamental al acestui proiect îl constituie crearea unei economii de piață funcționale, compatibile cu principiile, normele, mecanismele, instituțiile și politicile Uniunii Europene. Convergența conturată în acest sens se întemeiază pe evaluarea resurselor și posibilităților, a contextului intern și internațional. Ea răspunde dublului imperativ al încheierii tranziției la economia de piață în România și al pregătirii aderării sale la Uniunea Europeană, pentru a folosi șansa istorică oferită de decizia Consiliului Uniunii Europene de la Helsinki, din decembrie 1999, de a deschide negocierile de aderare cu România. Efortul de aprofundare a direcțiilor de dezvoltare convenite va continua, astfel ca până la 15 mai a.c. să se realizeze o formă extinsă a Strategiei naționale, inclusiv un plan operațional de măsuri, cu scadențe precise, pe ani și trimestre.

În condițiile în care, pe termen lung, mediu și scurt, evoluția reală a economiei naționale, este strânsă în chingile unui "cerc vicios" al perpetuării și chiar adâncirii decalajelor de productivitate și standard de viață față de Uniunea Europeană, direcțiile preconizate au în vedere ca printr-o largă deschidere internațională să se promoveze idealurile și interesele fundamentale ale poporului român, identitatea și tradițiile

ROMANIA'S MEDIUM TERM ECONOMIC STRATEGY

Introduction

The National Strategy for Romania's Economic Development represents the outcome of a free, in-depth and opinion-generating debate among the participants in the Commission for Designing the National Strategy consisting of Government officials, experts appointed by ruling-coalition parties, opposition parties, trade unions, employers' federations, non-government organisations and professional associations, other panels of experts and public figures, as well as of the panel for economic appraisal of the Romanian Academy.

This strategy focuses on the creation of a smoothly functioning market economy, in consistence with EU principles, norms, mechanisms, institutions and policies. The convergence of opinions regarding this issue relies on the appraisal of resources and opportunities, of the domestic and international environment. It responds to the double imperative that Romania complete the transition to a market economy and prepare its accession to the European Union. To this end, Romania needs to take this historical opportunity given by the European Council in Helsinki in December 1999 through its decision to start accession negotiations with our country. The efforts of deepening the agreed development directions shall be continued in view of elaborating an extended version of the National Strategy for Economic Development, including a calendar of measures with firm yearly and quarterly deadlines, by May 15, 2000.

In the context where the long-, medium-, and short-term actual development of the national economy is still caught in the "vicious circle" of protracted and increasing disparities in productivity and living standards compared to those of the EU, the guidelines envisaged aim at promoting the Romanian people's ideals and fundamental interests,

sale. S-a apreciat ca fiind întru totul posibil ca - prin eforturi proprii, susținute de o largă cooperare - să se asigure atenuarea și eliminarea treptată a decalajelor față de țările avansate, modernizarea României, în pas cu exigențele tranziției spre o economie cultural - informațională în care capitalul educațional să reprezinte cheia de boltă a dezvoltării economice și sociale.

Strategia are în vedere evaluarea riguroasă a costurilor sociale ale tranziției și ale promovării reformei, precum și ale aderării la Uniunea Europeană; filozofia acestei elaborări are la bază convingerea că atât reforma, cât și integrarea constituie nu cauza dificultăților cu care ne confruntăm, ci calea soluționării lor, că România va fi în măsură să aducă o contribuție la crearea unei Europe unite, stabile și prospere, care să aibă un rol crescând în viața internațională, la promovarea valorilor euroatlantice. Concluzia principală a Strategiei este că, asigurându-se suportul financiar și legislativ necesar, prin eforturi perseverente și o autentică solidaritate a forțelor sociale, există premise ca, la orizontul anului 2007, România să poată îndeplini condițiile esențiale de aderare la Uniunea Europeană.

Opțiunile strategiei vizează crearea de condiții pentru:

- a) asigurarea creșterii economice pe baza sporirii ratei investițiilor prin participarea semnificativă a capitalului național și prin atragerea resurselor externe, mai ales sub formă de investiții directe, în condiții de deplină transparență, astfel ca, după anul 2001, ritmurile medii anuale de creștere a produsului intern brut să se situeze între 4-6%;*
- b) continuarea măsurilor de stabilizare macroeconomică prin asigurarea unor deficite bugetare suportabile, în jurul a 3% din produsul intern brut, reducerea deficitului coasifiscal, gestionarea corespunzătoare a datoriei publice și a deficitului contului curent, astfel încât să se asigure reducerea treptată a inflației, care la nivelul anului 2004 să poată fi exprimată printr-o singură cifră;*
- c) promovarea unor politici coerente, compatibile cu mecanismele Uniunii Europene, vizând ajustarea structurală a economiei,*

its identity and tradition within a broad international perspective. It is considered feasible that, through own efforts backed by international co-operation, Romania will reduce and then rule out its lagging behind advanced economies and achieve modernisation in line with the requirements of transition to a cultural, information-based economy in which education should play the key role of economic and social development.

The strategy takes into account the rigorous assessment of the social costs of transition and reform, as well as those implied by EU accession. The philosophy behind this draft is based on the strong belief that neither reform nor integration are the source of the difficulties the national economy is grappling with, but rather the means of overcoming them and that Romania will be able to contribute to creating a united, stable and prosperous Europe that should play a more important part in the world, as well as to promoting Euro-Atlantic values.

The major conclusion stemming from the Strategy is that by ensuring the necessary financial and legal support, through perseverance and real social solidarity, the prerequisites are created for Romania to meet the essential requirements for accession in 2007.

The options included in the strategy aim at laying the foundations for:

- (a) ensuring economic growth based on a higher investment rate through an increased share of domestic capital and attracted foreign resources, particularly autonomous flows, in terms of complete transparency, so that the average annual growth rates of GDP should range between 4-6 percent after 2001;*
- (b) continuing macroeconomic stabilisation by ensuring sustainable budget deficits of around 3 percent of GDP, narrowing the quasi-fiscal deficit, and providing adequate management of the public debt and the current account deficit in order to ensure the gradual reduction in inflation to one-digit levels by the year 2004;*
- (c) the promotion of consistent policies, in line with EU mechanisms, aimed at achieving structural adjustment of the economy,*

dezvoltarea și modernizarea infrastructurii fizice, științifice și sociale, revitalizarea și re tehnologizarea industriilor cu potențial competitiv, construirea unei agriculturi întemeiate pe exploatații de dimensiuni optime, sprijinirea activităților bazate pe tehnologia informației și crearea unui mediu prielnic pentru extinderea și dezvoltarea turismului, diversificarea serviciilor financiare, a sectorului terțiar în general;

- d) crearea unui mediu de afaceri prielnic, bazat pe un cadru legal coerent și stabil care să asigure dezvoltarea competiției de piață, reducerea costurilor de tranzacție și diminuarea poverii fiscale; promovarea unor măsuri specifice de stimulare a întreprinderilor mici și mijlocii; definierea clară a drepturilor de proprietate, asigurarea unor structuri administrative și judiciare adecvate, capabile să asigure aplicarea legii și respectarea obligațiilor contractuale;*
- e) modernizarea și dezvoltarea serviciilor de utilitate publică astfel ca acestea să răspundă cât mai bine nevoilor cetățenilor și economiei naționale, asigurându-se treptat apropierea de standardele țărilor membre ale UE;*
- f) elaborarea și asumarea unui program pe termen lung pentru eliminarea riscurilor de accidente ecologice și reducerea continuă a nivelurilor de poluare a mediului înconjurător.*

Transpunerea în viață a acestor opțiuni va permite sporirea veniturilor reale ale populației și înregistrarea de progrese efective în combaterea sărăciei. Rata șomajului, estimată la 13% în anul 2000, se va reduce la circa 9% în 2004. Evaluat la paritatea puterii de cumpărare, produsul intern brut pe locuitor urmează să ajungă în anul 2004 la circa 7.250 EURO. Strânsa conlucrare cu experți ai Comisiei Europene, ai statelor membre ale Uniunii Europene, ai Fondului Monetar Internațional și ai Băncii Mondiale s-a dovedit deosebit de fructuoasă.

Una dintre concluziile esențiale ale lucrărilor Comisiei este legată de necesitatea creării unui organism permanent care, pe de-o parte, să asigure actualizarea pe cale consensuală a elaborărilor strategice, iar pe de altă parte, să monitorizeze aplicarea prevederilor acestora.

the development and modernisation of material, scientific and social infrastructure, the restructuring and technological development of viable industries, the development of optimal-size farms, support to IT activities, and the creation of a favourable environment for the development of tourism, the diversification of financial services, of the tertiary sector in general;

- (d) the creation of a favourable business environment based on a consistent and stable legal framework providing for a clear-cut definition of property rights, on strong and proper administrative and legal structures able to ensure enforcement of the law and observance of contractual obligations, on the development of market competition, reduction of transaction costs, and lowering of taxation burden; support to specific steps aimed at encouraging development of small- and medium-sized enterprises;*
- (e) the modernisation and development of utilities so as to better meet their function of suppliers of public goods and services in accordance with EU standards;*
- (f) the drafting of and commitment to a long-term programme to eliminate the risks of ecological accidents and to continually reduce environmental pollution;*

The implementation of such options will lead to an increase in real incomes and to visible progress in fighting poverty. The unemployment rate, estimated to reach 13 percent in 2000, will fall to about 9 percent in 2004. Gross domestic product per capita, in terms of purchasing power parity, is expected to amount to about EUR 7,250 in 2004. The close co-operation with experts of the European Commission, EU member states, International Monetary Fund and World Bank has proven to be extremely fruitful.

One of the essential conclusions of the Commission refers to the necessity of establishing a permanent body to ensure a commonly agreed updating of the strategy and monitor the enforcement of its provisions.

Dincolo de deosebirile de orientări politice și doctrinare, toate componentele Comisiei consideră elaborarea și aplicarea acestei strategii ca o posibilă platformă comună de acțiune a tuturor forțelor politice și sociale pentru promovarea interesului național, propășirea țării și asigurarea bunăstării cetățenilor săi, în contextul unei largi deschideri internaționale.

I. Starea actuală a economiei românești

A. Punctul inițial al tranziției

Startul tranziției a fost mult mai dificil în România decât în alte state ex-socialiste central-europene. Economia era aproape integral etatizată; în formarea produsului intern brut, aportul sectorului privat era în 1989 de numai 12,8%. Sistemul de conducere, hipercentralizat și în conflict cu criteriile de raționalitate, devenise complet inert la semnalele realității. Realizarea producției în unități supradimensionate conferea economiei un grad ridicat de rigiditate. Ineficiența acesteia a fost agravată în anii '80 atât de continuarea investițiilor în ramuri puternic energointensive, cât și de stoparea influxului tehnologic occidental ca efect al politicii de rambursare anticipată forțată a datoriei externe. Slaba motivație a muncii, dublată de politica artificială a "ocupării depline", altera și mai mult competitivitatea producției naționale. Efectul cumulat al acestor factori l-a constituit deteriorarea standardului de viață al populației, blocarea României într-un perimetru de subdezvoltare, compromiterea șanselor sale de a se racorda la noile evoluții ale civilizației.

Demontarea bruscă, după decembrie 1989, a sistemului de comandă s-a soldat într-o primă etapă cu adâncirea efectelor perturbatoare ale dezechilibrelor structurale, exacerbate de insuficienta pregătire a clasei politice, a managerilor și în general a populației pentru a acționa în condițiile democrației și mecanismelor de piață. Circumstanțele neprielnice în care a debutat în România procesul tranziției explică

Leaving aside different political and doctrinaire orientations, all members of the Commission consider that the drafting and implementation of the National Strategy for Economic Development offers all political and social forces a possible common base to promote the national interest, the welfare of all Romanians in a broader international perspective.

I. The current state of the Romanian economy

A. The starting point of transition

The start of transition was much more difficult in Romania than in other ex-socialist Central European countries. The economy was almost fully state-owned; the private sector contribution to gross domestic product formation represented barely 12.8 percent in 1989. The hyper-centralised management system conflicting with rational criteria had stopped reacting to any real stimulus. The existence of oversized productive capacities had rendered the economy highly rigid. Its inefficiency increased during the 80s due both to further investment in largely energy-intensive industries and the discontinuing inflows of Western technology caused by the policy of forced, early repayments of foreign debt. The competitiveness of national production was stifled by the weak motivation to work combined with an unrealistic "full employment" policy. The cumulative effect of these factors brought on ever-declining standards of living in Romania, economic underdevelopment, as well as the menace of losing the chance to get connected to the new evolutions of civilisation.

After December 1989, the abrupt dismantling of the command economy resulted at first in deepening dysfunctions arising from structural imbalances. These were exacerbated by lack of preparedness to deal with democratic practices and market mechanisms on behalf of the political class, managers and citizens at large. The unfavourable circumstances in which transition started in Romania are account-

Tabelul 1

Principali indicatori în perioada 1990-1999

	1990	1991	1992	1993	1994
Rata creșterii PIB (an precedent=100) - %	-5,6	-12,9	-8,8	1,5	3,9
Rata anuală a inflației (anul precedent =100) - %	5,1	170,2	210,4	256,1	136,7
Rata creșterii cursului mediu anual de schimb ROL/USD (anul precedent=100) - %	50,3	240,6	303,1	146,8	117,8
Indicele cursului de schimb ROL/USD/ Indicele prețurilor de consum (1990=100) -%		126,0	163,7	113,4	104,3
Indicele câștigului salarial/ Indicele prețurilor de consum (octombrie 1990 =100) -%		81,7	71,3	59,4	59,4
Populația civilă ocupată - total economie - mii persoane	10839,5	10785,8	10458,0	10062,0	10011,6
- Agricultură	3153,5	3112,3	3448,8	3621,1	3653,0
- Industrie	4004,7	3802,9	3300,9	3030,6	2881,7
- Construcții	705,9	500,9	579,2	574,0	562,7
- Servicii	2975,4	3269,7	3129,1	2836,3	2914,2
Rata șomajului - %		3,0	8,2	10,4	10,9
Masa monetară (medie anuală) - miliarde lei	478,0	603,5	1209,6	2764,4	6652,2
Masa monetară (medie anuală) - creștere față de anul precedent - %	17,0	26,2	100,4	128,5	140,6
Masa monetară (M2) / PIB -%	55,7	27,4	20,1	13,8	13,4
Datoria externă totală brută (milioane USD)		2131,0	3240,0	4249,0	5563,0
Datoria externă totală brută/locuitor (USD/locuitor)		91,9	142,2	186,7	244,7
Deficitul bugetului general consolidat în PIB - %	1,0	3,2	-4,6	-0,4	-2,4
Exporturi FOB (milioane USD)	5775	4266	4363	4892	6151
Importuri FOB (milioane USD)	9202	5372	5784	6020	6562
Sold FOB/FOB (milioane USD)	-3427	-1106	-1421	-1128	-411
Investiții directe nete (ale nerezidenților) - milioane USD		37,0	73,0	87,0	341,0

Table 1

Main indicators in 1990 - 1999

	1990	1991	1992	1993	1994
GDP growth rate (%)	-5.6	-12.9	-8.8	1.5	3.9
Annual inflation rate (%)	5.1	170.2	210.4	256.1	136.7
Annual depreciation rate of average ROL/USD exchange rate (%)	50.3	240.6	303.1	146.8	117.8
ROL/USD exchange rate index / Consumer price index (1990=100)		126.0	163.7	113.4	104.3
Wage earnings index / Consumer price index (October 1990 =100)		81.7	71.3	59.4	59.4
Employment – total (thou. pers.)	10839.5	10785.8	10458.0	10062.0	10011.6
- Agriculture	3153.5	3112.3	3448.8	3621.1	3653.0
- Industry	4004.7	3802.9	3300.9	3030.6	2881.7
- Construction	705.9	500.9	579.2	574.0	562.7
- Services	2975.4	3269.7	3129.1	2836.3	2914.2
Unemployment rate - %		3.0	8.2	10.4	10.9
Broad money (annual average) - bill. lei	478.0	603.5	1209.6	2764.4	6652.2
Broad money (annual average) - growth against previous year - %	17.0	26.2	100.4	128.5	140.6
Broad money (M2) / GDP - %	55.7	27.4	20.1	13.8	13.4
Total gross foreign debt (mill. USD)		2131.0	3240.0	4249.0	5563.0
Total gross foreign debt per capita (USD)		91.9	142.2	186.7	244.7
Consolidated general government budget deficit in GDP - %	1.0	3.2	-4.6	-0.4	-2.4
Exports fob (mill. USD)	5775	4266	4363	4892	6151
Imports fob (mill. USD)	9202	5372	5784	6020	6562
Net exports fob/fob (mill. USD)	-3427	-1106	-1421	-1128	-411
Net direct investment (of non-residents) - mill. USD		37.0	73.0	87.0	341.0

Tabel 1 - continuare

	1995	1996	1997	1998	1999*
Rata creșterii PIB (an precedent=100) - %	7,1	3,9	-6,1	-5,4	-3,2
Rata anuală a inflației (anul precedent =100) - %	32,3	38,8	154,8	59,1	45,8
Rata creșterii cursului mediu anual de schimb ROL/USD (anul precedent=100) - %	22,9	51,6	132,5	23,8	72,8
Indicele cursului de schimb ROL/USD/ Indicele prețurilor de consum (1990=100) -%	96,9	105,9	96,6	75,2	89,1
Indicele câștigului salarial/ Indicele prețurilor de consum (octombrie 1990 =100) -%	66,5	72,7	56,3	58,2	58,4
Populația civilă ocupată - total economie - mii persoane -	9493,0	9379,0	9022,7	8812,6	NE
- Agricultură	3270,2	3326,4	3389,6	3354,3	NE
- Industrie	2714,2	2740,8	2449,6	2316,9	NE
- Construcții	479,1	474,4	439,2	391,0	NE
- Servicii	3029,5	2837,4	2744,3	2750,4	NE
Rata șomajului - %	9,5	6,6	8,9	10,3	11,5
Masa monetară (medie anuală) - miliarde lei	13107,7	22219,5	45116,4	70212,5	106348,3
Masa monetară (medie anuală) - creștere față de anul precedent - %	97,0	69,5	103,0	55,6	51,5
Masa monetară (M2) / PIB -%	18,2	20,4	18,0	19,1	20,4
Datoria externă totală brută (milioane USD)	6482,1	8344,9	9502,7	9807,0	8589,0
Datoria externă totală brută/locuitor (USD/locuitor)	285,8	369,1	421,5	435,8	382,5
Deficitul bugetului general consolidat în PIB - %	-2,9	-4,1	-3,9	-4,1	-4,0
Exporturi FOB (milioane USD)	7910	8084	8431	8302	8505
Importuri FOB (milioane USD)	9487	10555	10411	10926	9592
Sold FOB/FOB (milioane USD)	-1577	-2471	-1980	-2624	-1087
Investiții directe nete (ale nerezidenților) - milioane USD	417,0	263,0	1224,0	2040,0	961,0

*Date provizorii.

Table 1 - continued

	1995	1996	1997	1998	1999*
GDP growth rate (%)	7.1	3.9	-6.1	-5.4	-3.2
Annual inflation rate (%)	32.3	38.8	154.8	59.1	45.8
Annual depreciation rate of average ROL/USD exchange rate (%)	22.9	51.6	132.5	23.8	72.8
ROL/USD exchange rate index / Consumer price index (1990=100)	96.9	105.9	96.6	75.2	89.1
Wage earnings index / Consumer price index (October 1990 =100)	66.5	72.7	56.3	58.2	58.4
Employment – total (thou. pers.)	9493.0	9379.0	9022.7	8812.6	NE
- Agriculture	3270.2	3326.4	3389.6	3354.3	NE
- Industry	2714.2	2740.8	2449.6	2316.9	NE
- Construction	479.1	474.4	439.2	391.0	NE
- Services	3029.5	2837.4	2744.3	2750.4	NE
Unemployment rate - %	9.5	6.6	8.9	10.3	11.5
Broad money (annual average) - bill. lei	13107.7	22219.5	45116.4	70212.5	106348.3
Broad money (annual average) - growth against previous year - %	97.0	69.5	103.0	55.6	51.5
Broad money (M2) / GDP - %	18.2	20.4	18.0	19.1	20.4
Total gross foreign debt (mill. USD)	6482.1	8344.9	9502.7	9807.0	8589.0
Total gross foreign debt per capita (USD)	285.8	369.1	421.5	435.8	382.5
Consolidated general government budget deficit in GDP - %	-2.9	-4.1	-3.9	-4.1	-4.0
Exports fob (mill. USD)	7910	8084	8431	8302	8505
Imports fob (mill. USD)	9487	10555	10411	10926	9592
Net exports fob/fob (mill. USD)	-1577	-2471	-1980	-2624	-1087
Net direct investment (of non-residents) - mill. USD	417.0	263.0	1224.0	2040.0	961.0

* Provisional data.

într-o măsură importantă disfuncționalitățile evidente ce l-au însoțit. Nu însă integral, deoarece acestea sunt imputabile și modului cum a fost gestionată reforma.

B. Evoluția economiei în anii '90

Analiza indicatorilor macroeconomici, în perioada 1990 - 1999, evidențiază transformările importante ce s-au produs pe plan economic și social, dar și întârzierile înregistrate în promovarea mecanismelor de piață, în pregătirea premiselor pentru asigurarea unei dezvoltări durabile a societății românești.

1. Transformarea esențială a economiei românești în deceniul trecut, care oferă șanse reale unei dezvoltări durabile în viitor, constă în deschiderea fostului sistem socioeconomic autarhic către restul lumii, în declanșarea procesului de conectare a țării noastre la noile evoluții ce se derulează pe plan european și mondial. Ponderea relațiilor comerciale ale României cu Uniunea Europeană a devenit majoritară, atât din punct de vedere al fluxurilor comerciale de mărfuri și servicii, cât și din cel al influxurilor de investiții străine. De exemplu, ponderea exporturilor către statele membre ale Uniunii Europene în totalul exporturilor românești a crescut de la 24,8% în anul 1989 la 65,5% în anul 1999, iar ponderea importurilor din Uniunea Europeană reprezintă, în anul 1999, 60,4% din totalul importurilor României, față de 13,1% în anul 1989. Componentele comerțului nostru exterior au înregistrat unele mutații notabile, ponderea lor în cadrul produsului intern brut crescând de la 20,9% în anul 1989 la 30,1% în anul 1999, în cazul exporturilor, respectiv de la 18,2% la 34,3%, în cazul importurilor. Statele Uniunii Europene au participat într-o proporție de 56,6% la acumularea stocului de investiții străine directe în România.

2. Persistența unei rate înalte a inflației a fost una din cauzele principale ale scăderii ratei investiționale, datorită creșterii riscului în cadrul mediului de afaceri românesc (afectat de numeroase dificultăți legate de instabilitatea și incoerența legislativă și instituțională, de

able, to a considerable extent, for the large disruptions it yielded. However, these disruptions are also attributable to the way reform was managed.

B. Economic developments during the 90s

An analysis of macroeconomic indicators between 1990-1999 highlights the existence of significant economic and social changes, but also that of delays in promoting market mechanisms and in paving the way for ensuring a long-lasting development of the Romanian society.

1. *The essential change that the Romanian economy underwent over the past decade, offering real opportunities for durable future development, resides in the opening-up of the former autarchic social and economic system towards the rest of the world and in Romania's starting to align with the recent trends in Europe and across the world. The European Union became Romania's main trade partner in terms of both exports and imports of goods and services and inflows of foreign investment. For instance, the share of exports to EU member states in Romania's total exports increased, from 24.8 percent in 1989 to 65.5 percent in 1999, while the share of imports coming from EU countries accounted for 60.4 percent of Romania's total imports in 1999, compared with 13.1 percent in 1989. The components of foreign trade underwent several noticeable changes, with exports increasing from 20.9 percent of GDP in 1989 to 30.1 percent of GDP in 1999, whereas imports increased from 18.2 percent of GDP in 1989 to 34.3 percent in 1999. EU countries made up for 56.6 percent of total cumulative foreign direct investment in Romania.*

2. *The persistence of high inflation rate was one of the main reasons behind the fall in investment rate, due to the higher risk attached to the Romanian business environment (plagued by difficulties arising from legislative and institutional inconsistency, widespread bureaucracy, and the expansion of the informal sector). The*

proliferarea birocrăției, de amplificarea economiei necontabilizate). Același efect negativ l-a avut și diminuarea potențialului intern de economisire, generată de scăderea accentuată a veniturilor reale ale populației și nivelul ridicat al dobânzilor active. Capacitatea redusă de re tehnologizare indusă de comprimarea ratei investiționale a întreținut ritmul lent al restructurării. Ea se datorează și volumului relativ restrâns al fluxurilor de investiții străine directe, România plasându-se în grupul statelor în tranziție cu cele mai slabe performanțe în acest domeniu (calculat pe locuitor, stocul investițiilor străine directe se situează în jurul a 240 EURO la sfârșitul anului 1999, comparativ cu 1900 în Ungaria și 1518 în Republica Cehă).

3. O altă caracteristică a economiei României în perioada de tranziție a fost apariția dublului deficit (cel bugetar și cel de cont curent), în urma politicilor de liberalizare pe fondul unui sistem economic slab structurat. Deficitul de cont curent a avut ca sursă principală dezechilibrul balanței comerciale. Politica de intervenție periodică în evoluția flotantă a cursului de schimb a avut ca motivație corecții ale nivelului de competitivitate, destinate reducerii pe termen scurt a deficitului balanței comerciale.

4. Ca urmare a acumulărilor în procesul de restructurare a sectorului industrial, se observă o tendință de creștere a competitivității exporturilor românești, datorată atât modificărilor structurale, cât și deprecierei monedei naționale în termeni reali. Pentru exemplificare, deși producția industriei prelucrătoare, în anul 1999, a scăzut cu 8% față de 1998, ponderea exporturilor produselor acestei industrii, în total livrări, s-a majorat de la 30,7% la 35,1%, iar rata anuală de creștere a exporturilor a fost de 5,9%. Scăderea elasticității de venit a importurilor a acționat în direcția reducerii deficitului de cont curent. Susținerea acestei tendințe de creștere a competitivității, precum și accentuarea ei prin preconizatele efecte pozitive asupra economiei interne ale unor influxuri mai mari de investiții străine directe sunt situate pe linia alinierii României la criteriile Uniunii Europene definite la Copenhaga.

5. Deficitul bugetar a fost cauzat de creșterea nivelului cheltuielilor bugetare în condițiile declinului economic, de deteriorarea capacității

decline in domestic saving rates caused by the sharp drop in household real income and high lending interest rates added to the negative effects. The low infusions of new technologies entailed by the falling investment rate contributed to the sluggish pace of restructuring. This development was also due to the relatively low amount of foreign direct investment flows, since Romania has joined the group of poorest-performing transition countries in this area (at end-1999, the stock of foreign direct investment amounted to around EUR 240 per capita, compared with EUR 1,900 per capita in Hungary and EUR 1,518 in the Czech Republic).

3. *Another characteristic of the Romanian economy during the years of transition was the emergence of the twin deficits (fiscal and current account) following the liberalisation policies pursued against the backdrop of a weakly structured economic system. The current account deficit was mostly the result of the trade gap. The policy of regular intervention in the managed floating of the exchange rate was driven by the need to improve the competitiveness terms with a view to narrowing the trade deficit in the short run.*

4. *With industrial restructuring well under way, the competitiveness of the Romanian exports entered an upward drift due both to the structural changes and the real depreciation of the domestic currency. For instance, although the manufacturing sector contracted by 8 percent in 1999 versus 1998, the share of exports of manufactured goods in total exports increased from 30.7 percent to 35.1 percent, while the annual growth rate of exports equalled 5.9 percent. The drop in the income elasticity of imports acted to narrow the current account deficit. The sustained uptrend in competitiveness and the prospective favourable effects on the Romanian economy brought about by the larger inflows of foreign direct investment are consistent with Romania's fulfilment of the Copenhagen criteria.*

5. *The budget deficit was generated by the growth of budgetary expenditures in a context of economic decline, by poor revenue collection and by the insufficient transparency of budget execution, which*

Tabelul 2

Dinamica produsului intern brut (PIB)
(Anul 1989=100)

%

	1990	1991	1992	1993	1994
Rata creșterii PIB (an precedent =100)	-5,6	-12,9	-8,8	1,5	3,9
Dinamica PIB	94,4	82,2	75,0	76,1	79,1
Consumul gospodăriilor	108,1	90,6	83,7	84,5	86,7
Consumul administrației publice	114,1	126,1	128,9	132,3	146,8
Formarea brută de capital fix	64,4	44,1	48,9	53,0	64,0
Exportul de mărfuri și de servicii	60,6	49,7	51,2	56,9	67,7
Importul de mărfuri și de servicii	118,5	83,4	89,7	93,6	96,2
Valoare adăugată în agricultură	137,3	120,3	104,8	119,1	122,5
Valoare adăugată în industrie	83,3	72,6	62,6	63,3	65,4
Valoare adăugată în construcții	101,1	81,5	76,9	95,9	122,1
Valoare adăugată în servicii	102,1	94,3	95,8	93,6	95,7
PIB/locuitor la PPC (USD)	5706,0	5087,0	5068,0	5259,0	5628,0

	1995	1996	1997	1998	1999
Rata creșterii PIB (an precedent =100)	7,1	3,9	-6,1	-5,4	-3,2
Dinamica PIB	84,8	88,1	82,8	78,3	75,8
Consumul gospodăriilor	98,0	105,8	101,9	97,3	92,5
Consumul administrației publice	148,3	150,5	137,8	137,2	122,3
Formarea brută de capital fix	68,4	72,3	73,5	69,8	62,2
Exportul de mărfuri și de servicii	79,2	80,9	90,1	95,3	103,8
Importul de mărfuri și de servicii	111,9	121,7	130,8	149,5	142,0
Valoare adăugată în agricultură	128,2	122,9	121,2	108,9	114,1
Valoare adăugată în industrie	69,1	73,8	67,9	65,7	63,7
Valoare adăugată în construcții	130,4	131,4	106,1	104,4	94,4
Valoare adăugată în servicii	103,5	109,2	98,1	92,0	87,3
PIB/locuitor la PPC (USD)	6095,0	6595,0	6422,0	6153,0	6000

Table 2

Gross domestic product development
(1989=100)

%

	1990	1991	1992	1993	1994
GDP growth rate (previous year=100)	-5.6	-12.9	-8.8	1.5	3.9
GDP index	94.4	82.2	75.0	76.1	79.1
Household consumption	108.1	90.6	83.7	84.5	86.7
Public administration consumption	114.1	126.1	128.9	132.3	146.8
Gross fixed capital formation	64.4	44.1	48.9	53.0	64.0
Exports of goods and services	60.6	49.7	51.2	56.9	67.7
Imports of goods and services	118.5	83.4	89.7	93.6	96.2
VA* agriculture	137.3	120.3	104.8	119.1	122.5
VA industry	83.3	72.6	62.6	63.3	65.4
VA constructions	101.1	81.5	76.9	95.9	122.1
VA services	102.1	94.3	95.8	93.6	95.7
GDP per capita in PPP terms (USD)	5706.0	5087.0	5068.0	5259.0	5628.0

	1995	1996	1997	1998	1999
GDP growth rate (previous year=100)	7.1	3.9	-6.1	-5.4	-3.2
GDP index	84.8	88.1	82.8	78.3	75.8
Household consumption	98.0	105.8	101.9	97.3	92.5
Public administration consumption	148.3	150.5	137.8	137.2	122.3
Gross fixed capital formation	68.4	72.3	73.5	69.8	62.2
Exports of goods and services	79.2	80.9	90.1	95.3	103.8
Imports of goods and services	111.9	121.7	130.8	149.5	142.0
VA* agriculture	128.2	122.9	121.2	108.9	114.1
VA industry	69.1	73.8	67.9	65.7	63.7
VA constructions	130.4	131.4	106.1	104.4	94.4
VA services	103.5	109.2	98.1	92.0	87.3
GDP per capita in PPP terms (USD)	6095.0	6595.0	6422.0	6153.0	6000

* VA - value added.

de colectare a veniturilor, precum și de insuficienta transparență a exercițiului bugetar, care au permis canalizarea ineficientă a resurselor financiare. Propunându-și ca principală ancoră controlul deficitului bugetar, autoritățile au promovat politici fiscale severe. S-a demarat totodată procesul de aliniere a acestora la rigorile stabilite de Uniunea Europeană și organisme internaționale, creându-se premisele diminuării ponderii deficitului bugetului general consolidat în produsul intern brut.

6. Piața muncii a fost afectată de dezechilibre atât la nivelul raportului dintre populația activă și populația inactivă, cât și în rata de ocupare. Diminuarea populației ocupate în economie s-a produs îndeosebi în sectorul industrial; populația ocupată în agricultură are încă o pondere ridicată în totalul populației ocupate (38%). Gradul de extindere a sărăciei (pragul acesteia fiind echivalat cu 60% din cheltuielile medii lunare de consum pentru un adult) a atins 33,8% din totalul populației (28,2% în mediul urban, respectiv 40,5% în mediul rural). Deși persistă dezechilibre între ofertă și cerere pe anumite segmente ale pieței muncii, precum și un nivel încă redus al mobilității profesionale, resursele umane au o capacitate ridicată de adaptare la standardele pieței europene a muncii.

7. Datoria externă a României acumulată în perioada de tranziție se situează la un nivel încă modest în comparație cu alte state candidate, ceea ce înlesnește promovarea unor politici mai active de atragere a capitalului străin către economia reală, bazate pe creșterea gradului de îndatorare.

8. Evoluția economiei românești în perioada examinată este exprimată sintetic în dinamica și structura produsului intern brut.

Un rezultat esențial al perioadei de tranziție îl reprezintă dezvoltarea sectorului privat, aportul acestuia la formarea produsului intern brut ajungând la 61,5% în anul 1999, față de 16,4% în 1990. Structura produsului intern brut este diferită de aceea care caracterizează economia Uniunii Europene, dar se observă o anumită tendință de convergență: ponderea sectorului agricol în formarea valorii adău-

enabled the inefficient funnelling of financial resources. The authorities pursued tight fiscal policies, aiming at control of the budget deficit. The process of bringing these policies in line with the requirements set by EU and international bodies was initiated, thus paving the way for the declining GDP share of the consolidated general government deficit.

6. The labour market was affected by imbalances in terms of the ratio between the working population and the jobless, as well as in terms of the employment rate. The decline in the number of people employed in the economy occurred, particularly in the industrial sector; the population engaged in agriculture still holds a large share in the total of working population (38 percent). The poverty coverage rate (the poverty line is equivalent to 60 percent of the average monthly spending requirements for an adult) hit 33.8 percent of the total population (28.2 percent in the urban area, 40.5 percent in the rural area, respectively). Despite imbalances between supply and demand on certain labour market segments, as well as the still low level of labour force migration, human resources enjoy a high degree of adaptability to the standards of the European labour market.

7. Romania's foreign debt accumulated during the transition period is still low compared with other applicants, which helps the promotion of more active policies meant to attract foreign capital to the real sector, based on a higher indebtedness ratio.

8. The evolution of the Romanian economy in the period under consideration is synthetically illustrated by the growth and composition of GDP.

A basic outcome of the transition period is the private sector development whose contribution to GDP formation reached 61.5 percent in 1999 versus 16.4 percent in 1990. GDP composition differs from that of the GDP of the EU, but a certain convergence trend is detected: the share of the agricultural sector in the creation of gross value added

Tabelul 3

Structura Produsului Intern Brut (PIB)

%

	1990	1991	1992	1993	1994
PIB	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Consumul gospodăriilor	65,0	60,1	62,2	63,2	63,2
Consumul administrației publice	13,3	15,1	14,3	12,3	13,7
Formarea brută de capital fix	19,8	14,4	19,2	17,9	20,3
Export de mărfuri și de servicii	16,7	17,6	27,8	23,0	24,9
Import de mărfuri și de servicii	26,2	21,5	36,2	28,0	26,9
Total VA în PIB	94,2	95,8	102,8	96,9	96,3
Valoare adăugată în agricultură în total VA	23,2	19,6	18,6	21,7	20,7
Valoare adăugată în industrie în total VA	43,0	39,6	37,3	34,9	37,6
Valoare adăugată în construcții în total VA	5,7	4,5	4,7	5,4	6,7
Valoare adăugată în servicii în total VA	28,1	36,3	39,4	38,0	35,0
Ponderea sectorului privat în PIB și în valoarea adăugată a ramurilor					
TOTAL sector privat	16,4	23,6	26,4	34,8	38,9
Agricultură	61,3	73,9	81,7	83,5	89,3
Industrie	5,7	9,2	11,8	17,4	23,3
Construcții	1,9	16,1	21,0	26,8	51,6
Servicii	2,0	16,8	18,8	29,3	39,1

	1995	1996	1997	1998	1999
PIB	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Consumul gospodăriilor	67,3	69,1	73,6	72,2	69,6
Consumul administrației publice	13,7	13,1	12,3	14,0	12,3
Formarea brută de capital fix	21,4	23,0	21,2	19,4	18,5
Export de mărfuri și de servicii	27,6	28,1	29,2	23,7	30,1
Import de mărfuri și de servicii	33,2	36,6	36,2	31,8	34,3
Total VA în PIB	95,3	95,5	92,5	90,4	90,0
Valoare adăugată în agricultură în total VA	20,8	20,1	19,5	16,2	15,4
Valoare adăugată în industrie în total VA	34,5	34,8	33,4	30,4	31,0
Valoare adăugată în construcții în total VA	6,9	6,8	5,6	5,9	5,3
Valoare adăugată în servicii în total VA	37,8	38,3	41,5	47,5	48,2
Ponderea sectorului privat în PIB și în valoarea adăugată a ramurilor					
TOTAL sector privat	45,3	54,9	60,6	61,0	61,5
Agricultură	89,0	90,1	96,8	95,9	97,2
Industrie	29,9	38,5	42,1	45,6	48,7
Construcții	57,8	69,3	76,6	77,9	78,0
Servicii	58,1	66,7	71,5	72,7	73,0

Table 3

Gross Domestic Product composition

%

	1990	1991	1992	1993	1994
GDP	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Household consumption	65.0	60.1	62.2	63.2	63.2
Public administration consumption	13.3	15.1	14.3	12.3	13.7
Gross fixed capital formation	19.8	14.4	19.2	17.9	20.3
Exports of goods and services	16.7	17.6	27.8	23.0	24.9
Imports of goods and services	26.2	21.5	36.2	28.0	26.9
VA as percentage of GDP	94.2	95.8	102.8	96.9	96.3
Share of agriculture in total VA	23.2	19.6	18.6	21.7	20.7
Share of industry in total VA	43.0	39.6	37.3	34.9	37.6
Share of construction in total VA	5.7	4.5	4.7	5.4	6.7
Share of services in total VA	28.1	36.3	39.4	38.0	35.0
Weight of the private sector in GDP and in the VA of the sectors					
GDP	16.4	23.6	26.4	34.8	38.9
VA agriculture	61.3	73.9	81.7	83.5	89.3
VA industry	5.7	9.2	11.8	17.4	23.3
VA construction	1.9	16.1	21.0	26.8	51.6
VA services	2.0	16.8	18.8	29.3	39.1

	1995	1996	1997	1998	1999
GDP	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Household consumption	67.3	69.1	73.6	72.2	69.6
Public administration consumption	13.7	13.1	12.3	14.0	12.3
Gross fixed capital formation	21.4	23.0	21.2	19.4	18.5
Exports of goods and services	27.6	28.1	29.2	23.7	30.1
Imports of goods and services	33.2	36.6	36.2	31.8	34.3
VA as percentage of GDP	95.3	95.5	92.5	90.4	90.0
Share of agriculture in total VA	20.8	20.1	19.5	16.2	15.4
Share of industry in total VA	34.5	34.8	33.4	30.4	31.0
Share of construction in total VA	6.9	6.8	5.6	5.9	5.3
Share of services in total VA	37.8	38.3	41.5	47.5	48.2
Weight of the private sector in GDP and in the VA of the sectors					
GDP	45.3	54.9	60.6	61.0	61.5
VA agriculture	89.0	90.1	96.8	95.9	97.2
VA industry	29.9	38.5	42.1	45.6	48.7
VA construction	57.8	69.3	76.6	77.9	78.0
VA services	58.1	66.7	71.5	72.7	73.0

gate brute a scăzut de la 20% la începutul anilor '90 la 15,4% în anul 1999; ponderea sectorului industriei a coborât sub pragul de 31%, în timp ce sectorul serviciilor și construcțiilor contribuia în anul 1999 cu 53,6% din valoarea adăugată brută (comparativ cu circa 70% în Uniunea Europeană), cu 20 de puncte mai mult decât la începutul deceniului. Semnificația acestui proces nu trebuie însă exagerată, el realizându-se în condițiile întârzierii procesului de restructurare și ale unui accentuat declin economic în România, în timp ce Uniunea Europeană a înregistrat o creștere economică importantă.

C. Caracterizarea sintetică a stării actuale a economiei

Pe fondul instaurării normelor și instituțiilor statului de drept, al activării și organizării societății civile, al creării cadrului normativ al noilor mecanisme (liberalizarea prețurilor, piața bancară și bursieră, piața financiară, monetară, a asigurărilor etc.), România a înregistrat pași importanți în direcția formării sistemului funcțional al economiei de piață. Apariția unui semnificativ sector de operatori realmente competitivi atât pe plan intern, cât și în mediul de afaceri extern este dovedă incontestabilă a acestui progres. Analizele econometrice de factură complexă au identificat și la nivel macroeconomic comportamente proprii sistemului de piață.

1. Cu toate acestea, o evaluare obiectivă, despoarărată de prejudecăți sau motivații partizane, arată că economia românească încă se prezintă ca un sistem slab structurat din punct de vedere instituțional.

a) Pentru o mare parte a avuției naționale, drepturile de proprietate sunt incerte. În această categorie pot fi incluse:

- activele imobiliare (din patrimoniul încă public) destinate privatizării (prin vânzare sau retrocedare);
- companiile de stat pentru care distribuția subiectuală a prerogativelor proprietății nu-i specificată sau este confuză;

dropped from 20 percent in the early 1990s to 15.4 percent in 1999; the share of the industrial sector dropped below 31 percent, while the services and construction sector accounted for 53.6 percent of the gross value added (compared to about 70 percent in the EU), 20 percentage points more than at the beginning of the decade. The importance of this process needs not be exaggerated as it occurred amid the delay in restructuring and rapid economic decline in Romania, while EU countries posted a significant economic growth.

C. Synopsis of current economic conditions

While developing the structures of a democratic society furthering the civil society, creating the legal and institutional framework required by price liberalisation, the functioning of markets, etc., Romania has made great strides towards a functioning market economy. The indisputable proof of this advance is the emergence of a sector of market players that are competitive in both the domestic and international business environment. Complex econometric analyses have also revealed, at the macroeconomic level, the existence of economic behaviour typical for a market economy.

1. Nevertheless, an objective assessment, free from prejudice or partisan motivation, indicates that the Romanian economy is still weakly structured from the institutional standpoint.

- (a) For most of national wealth, ownership rights are not clearly defined. This category includes the following:*
- real estate (assets still state-owned) destined to be privatised (by means of sale or restitution);*
 - state-owned companies for which the distribution of ownership rights is not specified or is not clear;*

- *bunurile aflate în litigii comerciale și al căror volum a crescut foarte mult.*
- b) *Mecanismele economiei de piață sunt incomplet instituționalizate, iar operaționalitatea lor este redusă din cauza insuficienței coerenței a cadrului normativ, a persistenței practicilor etatiste și a capacității reduse a noului sistem (în curs de formare) de a asigura aplicarea legii. Pe de altă parte, într-o proporție considerabilă, activitatea economică se derulează - ca reguli, entități și motivații - pe palierul informal al societății.*
- c) *Intervenția discreționară a autorităților publice este încă largă, de multe ori incongruentă și supusă intereselor politice conjuncturale.*

2. *Slaba structurare instituțională a economiei românești actuale este o stare de fapt. Regăsim în ea determinatii multiple asupra cărora nu insistăm aici, dar care au urmări asupra funcționării economiei, cele mai semnificative fiind de ordin comportamental.*

- a) *Funcția obiectiv a unităților cu capital majoritar de stat sau recent privatizate este în mod preponderent conservarea locurilor de muncă și limitarea, pe cât posibil, a eroziunii inflaționiste a salariilor. Absența resurselor financiare, precaritatea poziției deținute pe piață și adversitatea prelungită a mediului economic în care acționează au îndus majorității operatorilor de mici dimensiuni "niveluri de aspirație" situate în zona veniturilor de subzistență. Chiar în cazul firmelor private orientate preponderent spre maximizarea profitului se constată înclinația puternică de a-și atinge ținta nu prin creșterea (cantitativă și calitativă) a outputului real și utilizarea cu randamente superioare a factorilor de producție, ci îndeosebi prin forțarea prețurilor sau operații redistributive pe seama sectorului public. Există, fără îndoială, și agenți economici realmente performanți, însă nu aceștia "dau tonul".*
- b) *Faptul că economia slab structurată se caracterizează printr-o stabilitate expectată redusă face ca nivelul costurilor de tranzac-*

- *assets subject to trade disputes and whose volume has risen considerably.*
- (b) *Market economy mechanisms are not fully institutionalised, and their efficiency is low due to the inconsistencies in legal framework, the persistence of statist practices and the emerging system's limited capacity in ensuring law enforcement. On the other hand, economic activity is extensively carried out – in terms of rules, entities and motivations – in the informal sector.*
- (c) *The authorities' discretionary intervention is still widespread, often contradictory and subject to circumstantial political interests.*

2. *The poor institutional structure of the Romanian economy is a fact. It mirrors the influence of many factors that have affected the functioning of the economy, with the behavioural ones being the most important.*

- (a) *The objective function of companies with majority state-owned capital or that have recently been privatised is mainly the preservation of jobs and the limitation, as much as possible, of the erosion of wages under the impact of inflation. The lack of financial resources, their shaky positions on the market and the ongoing adverse economic environment in which they operate have made small-sized firms operate at subsistence levels. Even private firms largely oriented towards profit maximisation display a strong tendency to fulfil their target, either by price increases or by means of redistributive operations borne by the public sector rather than by (quantitative and qualitative) growth in real output and the efficient use of production factors. Undoubtedly, there are also highly profitable companies, but these are not dominant in terms of behaviour.*
- (b) *The poorly structured economy is characterised by low expected stability, which entails overly high transaction costs. The reverse*

ție să fie excesiv de mare. Reversul acestui fenomen îl reprezintă deprecierea drastică a capitalului fix și uman, menținerea la cote ridicate a dobânzilor. Prevalența, din același motiv, a orizontului scurt de timp în deciziile de alocare limitează și mai mult investițiile, blocând dinamica pe termen mediu și lung.

- c) Economia este submonetizată. Raportul dintre masa monetară (la nivelul M2) și produsul intern brut (de 20-22%) este cu mult sub cel necesar unei funcționări normale a economiei.

S-a format, în același timp, o pronunțată asimetrie monetară. O parte însemnată a disponibilităților (în lei și valută convertibilă) nu-și găsește plasamente în economia reală, în vreme ce aceasta din urmă rămâne acut decapitalizată. Combinația paradoxală a hiper și hipolichidității, pe fondul submonetizării globale menționate, explică într-o măsură însemnată flagranta dihotomie real-nominal din economia românească.

- d) Din punctul de vedere comportamental, economia slab structurată se caracterizează printr-o atrofiere accentuată a demarcației dintre partea sa oficial înregistrată (economia contabilizată) și acompaniamentul său neinclus în conturile naționale. Relativizarea acestei demarcații îngreunează enorm managementul macroeconomic. Frecvențele erori de predicție ale organismelor cu atribuții în acest domeniu - privind atât evoluția principalilor indicatori, cât și efectele unor acte normative sau măsuri de politică economică - sunt elocvente.

D. Problema fundamentală a strategiei

Problema esențială a strategiei constă în definirea căilor de surmontare a acestei stări, adică transformarea economiei românești într-un sistem de piață structurat și funcțional.

1. Pivotalul acestei structurări îl constituie clarificarea drepturilor de proprietate, care ar impune:

of this phenomenon is the sharp depreciation of fixed and human capital, and the persistence of high interest rates. The predominance of short-time horizon in allocation decisions limits investment even further, thus impeding on economic growth in the medium and long run.

(c) The economy is undermonetised. The ratio of broad money (M2) to GDP (20 - 22 percent) is well below that required by the normal functioning of the economy.

An obvious monetary asymmetry has also evolved. A large part of the ROL and foreign currency deposits fail to be invested in the real economy, while the latter stays sharply undercapitalised. The paradoxical combination of hyper- and hypo-liquidity against the said overall undermonetisation is the reason behind the blatant real-nominal dichotomy in the Romanian economy.

(d) From the behavioural standpoint, the poorly structured economy is characterised by a very steep deterioration of the frontier between the official economy and the informal sector. This relative demarcation renders macroeconomic management more difficult. The frequent forecast errors of the bodies responsible for this field – concerning both the evolution of the main indicators and effects of some pieces of legislation or economic policy measures – are illustrative of this state of affairs.

D. The key issue of the strategy

The key issue of the strategy is to identify the ways to overcome this state of affairs, i.e. to turn the Romanian economy into a well structured, functioning market system.

1. Of special importance is the clarification of ownership rights. In this respect, the following steps should be taken:

- a) Soluționarea contenciosului retrocedărilor.
- b) Finalizarea procesului de privatizare.
- c) Delimitarea perimetrului - optimal în condițiile de astăzi ale României - al patrimoniului public și privat al statului, definirea pe termen lung a regimului său de funcționare.
- d) Urgentarea rezolvării litigiilor de proprietate astfel încât volumul acestora să fie adus în cel mai scurt timp la limite normale.
- e) Adoptarea de reglementări menite să întărească încrederea populației și agenților economici (autohtoni și străini) în soliditatea regimului proprietății în România.

2. Apare din ce în ce mai necesară adoptarea unui pachet de reglementări corective care să asigure coerența legislației economice prin:

- a) Eliminarea contradicțiilor și redundanțelor care facilitează labilitatea interpretativă a dispozițiilor și chiar inaplicabilitatea unor prevederi importante.
- b) Completarea unor "goluri" de normativitate, inclusiv în ceea ce privește alinierea la etaloanele Uniunii Europene.

Important este, în acest caz, ca printr-o analiză prealabilă cuprinzătoare să se identifice toate problemele majore în vederea rezolvării lor integrate. Cu același prilej, se vor simplifica și structurile administrației publice concomitent cu atacarea decisivă, cel puțin pe plan normativ, a principalelor surse de circuite birocratice.

Ar merita să fie găsită o modalitate juridică adecvată, prin care în viitor - cel puțin o perioadă determinată - modificarea nucleului legislației economice să fie posibilă numai cu aprobarea Parlamentului și în cazuri realmente excepționale, deci cu un număr de voturi mai mare decât cel uzual. Un astfel de embargou ar trebui să includă principalele reglementări privind proprietatea, fiscalitatea, funcționarea firmelor, regimul valutar, sistemul vamal, raporturile de muncă, schema de bază a protecției sociale.

- (a) settling the disputed claims on ownership;*
- (b) completing the privatisation process;*
- (c) establishing the optimal size of the public and private sectors of state-owned assets of Romania – under the current circumstances – and the long-term way of its functioning;*
- (d) speeding up the settlement of ownership disputes, so as to bring the volume of disputes to normal levels as soon as possible;*
- (e) adopting regulations with a view to enhancing public and corporate (domestic and foreign) confidence in the strength of the ownership system in Romania.*

2. The adoption of a package of corrective regulations to ensure the consistency of economic legislation appears more and more necessary. It should refer to:

- (a) the removal of discrepancies and redundancies leading to inaccurate interpretation of rules and even to the inapplicability of some important provisions;*
- (b) filling up of the "legal gaps", including the harmonisation of rules and regulations with European Union standards.*

In this specific case, it is important to make use of an in-depth preliminary analysis to identify the major problems in order to work them out on an integrated basis. One goal is to downsize public administration structures along with the creation of a legal framework in order to rule out the main sources of bureaucracy.

It would be worthwhile to identify an appropriate legal way to provide for, in the future, – at least for a determined period – the change in the core elements of economic legislation only upon the approval of Parliament and only in exceptional cases, therefore as a result of a larger than usual number of votes. Such an embargo would have to include the main regulations concerning ownership, taxation, the functioning of firms, currency regime, customs system, labour contracts, and essential provisions for social protection.

3. Finalizarea structurării instituționale ar rămâne un simplu ambalaj lipsit de conținut, dacă n-ar fi dublată de asanarea financiară a economiei.

4. O altă problemă esențială este inversarea trendului economiei necontabilizate. Este de așteptat ca ordonarea stabilă a sistemului fiscal, atenuarea constrângerilor birocratice (care perturbă acum în mod grav cursivitatea activității firmelor) să stopeze migrația agenților economici spre sectorul necontabilizat, ba chiar să stimuleze "ieșirea la suprafață" a unei părți a acestuia. Întărirea instituțiilor publice și combaterea sistematică și tenace a corupției, fără discriminări politice, va amplifica firește o astfel de evoluție.

II. Dezvoltarea economiei României pe termen mediu

În cursul elaborării strategiei pe termen mediu, au fost examinate - inclusiv cu modele econometrice - mai multe scenarii de dezvoltare, diferențiate în funcție atât de ritmul și profunzimea la care s-ar derula transformările structurale implicate de tranziție, cât și de politicile macroeconomice posibil de aplicat. În cazul conserării evoluțiilor de până acum (scenariul inerțial), toate estimările evidențiază ca inerentă o stagflație coasincronică. Pornindu-se de la opțiunea - larg manifestată la nivel politic și pe plan social - pentru integrarea în Uniunea Europeană - s-a acordat prioritate schemelor de dezvoltare care ar permite depășirea cât mai rapidă a actualei crize și relansarea pe temelii trainice a economiei naționale (scenariul restructurant); ipotezele acestui scenariu și predicțiile pe care el le-a generat sunt prezentate în continuare.

A. Principalele ipoteze ale scenariului restructurant

1. Premisa sa fundamentală o constituie finalizarea și consolidarea construcției instituționale a economiei de piață prin: clarificarea durabilă a drepturilor de proprietate, continuarea privatizării; asigurarea

3. *The institution building would prove to be a worthless exercise unless it is accompanied by significant improvement in financial discipline throughout the economy.*

4. *Another essential issue is to reverse the trend with respect to the informal sector. A stable taxation system, the alleviation of bureaucratic constraints (which currently distort the activity of firms) are expected to stop the shift of firms to the informal sector, and even stimulate part of it to “surface”. Institution building and the systematic and sustained fight against corruption, without political discriminations, will enhance such an evolution.*

II. Medium-term development of the Romanian economy

In the process of drafting the medium-term economic strategy, several development scenarios have been considered – including the use of econometric models – that differ in terms of the pace and the depth of structural changes involved by transition, as well as in terms of the applicable macroeconomic policies. If economic performance follows the trends recorded so far (inertial scenario), every estimate pinpoints an inherent quasi-chronic stagflation. Starting from the objective of EU membership – which received broad political and social support – priority has been given to those development patterns that would allow the rapid overcoming of the present crisis and sound recovery of the national economy (restructuring scenario); the assumptions of this scenario and the forecasts it entails are presented henceforth.

A. Key assumptions of the restructuring scenario

1. *Its essential underpinning is the completion and consolidation of the institutional framework of market economy by means of: a long-lasting clarification of ownership rights and continuing privatisation;*

coerenței funcționale și a stabilității cadrului legislativ; încheierea reformei sistemului bancar; reglementarea precisă a regimului monopolurilor naturale și combaterea eficientă a monopolurilor economice; dezvoltarea concurenței prin simplificarea procedurilor de intrare pe piață și reducerea drastică a duratei de operaționalizare a fa-limentului; îmbunătățirea radicală a mediului de afaceri.

Ca efect potențial al acestor procese, scenariul restructurant ia în considerare:

- a) Ameliorarea, îndeosebi în a doua parte a intervalelor, a randamentului factorilor de producție; funcțiile econometrice de determinare a outputului real au fost în mod corespunzător adaptate.
- b) Creșterea ratei de economisire și a acumulării interne; alocarea, începând cu anul 2001, a veniturilor din privatizare pentru dezvoltare, îndeosebi pentru cofinanțarea proiectelor angajate cu Uniunea Europeană, Banca Mondială și alte organisme internaționale.
- c) Majorarea substanțială a intrărilor de capital extern (investiții directe și de portofoliu), perfect posibilă într-un climat de afaceri stabil și nedistorsionat.
- d) Fondurile nerambursabile transferate de Uniunea Europeană se estimează la 2% din PIB anual, începând cu anul 2001.

Estimările pornesc, de asemenea, de la premisa reducerii progresive a ponderii economiei necontabilizate în outputul total.

2. Mixul de politici macroeconomice care formează substanța scenariului restructurant pune accentul pe eliminarea restricțiilor pe partea ofertei și stimularea acesteia, în defavoarea măsurilor de expansiune a cererii nominale care - în condițiile unei economii slab structurate instituțional - nu fac decât să alimenteze cercul vicios inflație-decapitalizare, dublat de stagnarea și chiar declinul producției. Dimensionarea sa cifrică încorporează:

ensuring the functional consistency and stability of the legal framework; completion of banking sector reform; clear-cut regulation of the natural monopoly regime and the effective fight against economic monopolies; boosting competition by simplifying the procedures governing market access and the speeding up of bankruptcy proceedings; the significant improvement of the business environment.

The restructuring scenario takes account of the following potential effects:

- (a) the improvement, most notably in the latter part of this period, in production factor returns; the econometric functions for measuring real output have been adjusted accordingly;*
- (b) the increase in saving rates and domestic accumulation; the allocation, starting 2001, of privatisation revenues for development particularly for co-financing of projects agreed on with the European Union, the World Bank and other international organisations;*
- (c) the substantial rise in foreign capital inflows (direct and portfolio investment), which is quite possible in a stable, undistorted business environment;*
- (d) non-redeemable transfers from the EU are expected to reach 2 percent of annual GDP starting the year 2001.*

The estimates are also based on the assumption that the share of the informal sector in total output is to be gradually reduced.

2. The macroeconomic policy mix lying at the heart of the restructuring scenario focuses on the removal of restrictions on the supply side and its stimulation to the expense of increase in aggregate demand, which – in an economy marked by a weak institutional structure – cannot but foster the vicious circle of inflation-decapitalisation accompanied by stagnation and even by output declines. Specifically, it refers to:

- a) Efectele reformei fiscale de la începutul anului 2000, îndeosebi cele referitoare la raportul dintre impozitele directe și indirecte, în condițiile atenuării fiscalității legate de angajarea forței de muncă și pe profit; evaluarea veniturilor din taxe vamale în concordanță cu acordurile încheiate de România pe plan internațional.
- b) Distribuția mai rațională a cheltuielilor bugetare, acordându-se prioritate învățământului și cercetării, asigurării sănătății populației, sectorului de apărare.
- c) Menținerea deficitului bugetar în întreaga perioadă în limite suportabile, în jurul a 3% din produsul intern brut.
- d) Remonetizarea graduală a economiei, în condițiile creșterii strict neinflaționiste a bazei monetare, dezvoltării altor agregate monetare prin extinderea și diversificarea instrumentelor bancare, reducerii la limite raționale a ratei rezervelor obligatorii, precum și a dobânzii reale.
- e) Continuarea flotării controlate a cursului de schimb, urmărindu-se asigurarea în linii mari a stabilității sale în termeni reali, evitarea fluctuațiilor stresante pe piața valutară.
- f) Creșterea rezervelor valutare ale Băncii Naționale a României până la echivalentul valorii importurilor pe 4-5 luni.

3. Scenariul restructurant presupune reducerea presiunii pentru creșterea necorelată cu rezultatele economice a veniturilor nominale, în baza unui acord social adecvat cu sindicatele și asociațiile patronale.

4. În ceea ce privește piața muncii, s-a luat în considerare o anumită creștere a ratei de participare, ca reacție firească a populației apte de muncă la consecințele pauperizării; s-a exclus ipoteza pensionărilor anticipate. Nu se întrevăd perturbații notabile în trendurile conturate

- (a) the effects of fiscal reform in early 2000, particularly those on the ratio between direct and indirect taxes against the backdrop of lower taxation on employment and profit; assessment of customs duties revenues in terms of the agreements concluded by Romania with international institutions;*
- (b) a more rational distribution of public spending, focusing on research and education, healthcare, and defence;*
- (c) maintenance of the budget deficit around 3 percent of GDP throughout the entire period;*
- (d) gradual monetisation of the economy in the context of a strictly non-inflationary growth of reserve money, the development of other monetary aggregates through the expansion and diversification of banking instruments, and reductions – to reasonable levels – both in minimum reserve requirements and real interest rates;*
- (e) further maintenance of the managed float regime of exchange rate of domestic currency aimed at ensuring its relative stability in real terms, the avoidance of distorting disruptions in the forex market;*
- (f) an increase in NBR foreign reserves to 4-5 months of import cover.*

3. The restructuring scenario envisages a reduction of pressure for increased nominal wages that is not correlated with economic performance, based on an appropriate social agreement with trade unions and employers' federations.

4. In what concerns the labour market, a certain growth of the employment rate was taken into account, as a natural response of the labour force to the consequences of pauperisation; the assumption of early retirement was excluded. No ample disruptions are foreseen in

deja în domeniul demografic (numărul și structura pe vârste a populației, resursele de muncă, migrația teritorială, emigrația externă).

Efortul investițional preconizat pentru această perioadă - din resurse interne, finanțări nerambursabile și atragerea mult mai intensă a capitalului extern privat - se va solda cu crearea unui important număr de noi locuri de muncă. O contribuție substanțială va avea în acest sens și stimularea extinderii sectorului de firme mici și mijlocii. Disponibilizările colective de personal urmează a se încheia în anii 2000-2001.

5. Proiecțiile sectoriale iau în considerare redimensionarea ramurilor industriale cu cele mai grele probleme, revigorarea sectorului viabil inhibat (din cauza subcapitalizării), accelerarea procesului de restructurare a economiei.

Întărirea disciplinei financiare este reflectată în proiecție prin comprimarea severă a distorsiunii monetare induse în special de arierate și diverse scheme compensatorii de tip barter (bi sau multilateral).

6. Orientarea pro-export a politicii comerciale este configurată prin devansarea sistematică a ritmului produsului intern brut de către ritmul exporturilor. Cererea externă pentru produsele românești este calibrată pe baza dinamicii prognozate atât a principalului partener comercial al României - Uniunea Europeană, cât și a altor zone de interes, în special dintre cele învecinate; inflația mondială luată în calcul, de 1,3-1,4%, anual provine din cele mai recente estimări occidentale de specialitate.

B. Estimările scenariului restructurant pentru perioada 2001-2004

1. În ipotezele mai sus menționate, devine realizabilă o creștere economică mai intensă, începând chiar cu anul 2001; pentru intervalul 2001-2004 a rezultat ca posibil un ritm mediu anual de 4,75%. Pe latura ofertei, se va înregistra o modificare însemnată a structurii economice, ponderea sectorului de servicii (inclusiv construcțiile)

the trends already outlined in the demographic field (number and structure of population by age, labour resources, internal migration and emigration).

The investment effort during this period – from domestic resources, non-debt-generating financing, and larger inflows of foreign private capital – will lead to an increased number of jobs. Stimulating the expansion of SMEs will also make a substantial contribution in this respect. Massive layoffs are expected to come to a halt in 2000-2001.

5. Sectoral projections take into account the rescaling of the most troubled industrial sectors (mining, metallurgy, some thermal power stations, petrochemicals), a recovery of the viable but inhibited sector (due to undercapitalisation), and speeding up of the economic restructuring process.

The strengthening of financial discipline is epitomised in the projection by a sharp contraction of the monetary distortion chiefly induced by arrears and various barter-type-clearing schemes (either bilateral or multilateral).

6. The orientation of trade policy towards export promotion is outlined by the systematically higher growth rate of exports compared to the growth rate of GDP. Foreign demand for Romanian products is calibrated based on the forecast growth of both Romania's main trading partner – the EU – and other areas of interest, mainly neighbouring ones; the world inflation considered – 1.3-1.4 percent per annum – stems from the most recent Western estimates in the field.

B. Estimates of the restructuring scenario for 2001-2004

1. In the said assumptions, a more sustainable economic growth becomes feasible starting as early as 2001; an annual growth rate of 4.75 percent is within reach during 2001-2004. The economic structure will experience a drastic change on the supply side, with the services sector (including construction) rising to about 55 percent to the detriment of the primary sector's share. The contribution of industry

crescând la circa 55%, în detrimentul ponderii sectorului primar. Participarea industriei la formarea valorii adăugate brute se menține aproximativ constantă (circa 31%), în timp ce greutatea specifică a sectorului agricol coboară la 14%.

Tabelul 4

Produsul intern brut
(anul precedent=100)

	2000	2001	2002	2003	2004
Produsul intern brut	101,3	103,0	105,0	105,0	106,0
Consumul privat	101,0	102,8	104,7	104,7	105,6
Consumul guvernamental	101,7	100,1	100,6	100,4	101,1
Formarea brută de capital	104,7	107,2	109,5	109,2	110,8
Exporturile de mărfuri și servicii	107,3	108,7	108,8	108,5	109,1
Importurile de mărfuri și servicii	108,2	108,7	108,6	108,2	109,2

Scenariul restructurant preconizează deci o inversare de tendință în ceea ce privește consumul intern. În acest cadru, politicile guvernamentale vor urmări aplicarea de măsuri mai eficace (prin direcționare selectivă) de protecție a categoriilor sociale defavorizate, astfel ca încă din anii următori să se obțină progrese sesizabile în combaterea sărăciei. Indiciul cel mai concludent al ieșirii României din criza prelungită pe care o traversează îl va putea reprezenta ritmul net superior al formării brute de capital. Însuși deficitul balanței comerciale ar urma să provină din achizițiile tot mai însemnate de echipamente și tehnologii performante. Aceste tendințe modifică astfel structura de utilizare a produsului intern brut:

Tabelul 5

Produsul intern brut (structura, % din PIB)

	2000	2001	2002	2003	2004
Consumul privat	69,5	69,3	69,1	68,9	68,7
Consumul guvernamental	14,7	14,3	13,7	13,1	12,5
Formarea brută de capital	20,6	21,3	22,1	22,8	23,7
Exporturile de mărfuri și servicii	29,7	30,5	30,7	30,9	30,9
Importurile de mărfuri și servicii	34,5	35,4	35,6	35,7	35,8

to gross value added creation enjoys an almost steady weight (about 31 percent), while the weight of the agricultural sector goes down to 14 percent.

Table 4

Gross Domestic Product
(previous year=100)

Indicator	2000	2001	2002	2003	2004
Gross Domestic Product	101.3	103.0	105.0	105.0	106.0
Private consumption	101.0	102.8	104.7	104.7	105.6
Public consumption	101.7	100.1	100.6	100.4	101.1
Gross capital formation	104.7	107.2	109.5	109.2	110.8
Exports of goods and services	107.3	108.7	108.8	108.5	109.1
Imports of goods and services	108.2	108.7	108.6	108.2	109.2

Therefore, the restructuring scenario envisages a reversal in the trend of domestic consumption. In this framework, government policies shall focus on improving the efficiency of measures (by selective distribution) aimed at protecting the underprivileged categories of population so as to make considerable progress in the fight against poverty as early as the next few years. The most significant indication that Romania has overcome the protracted crisis it had been in is the higher level of gross capital formation. Even part of the trade deficit would be expected to result from increasing purchases of advanced equipment and technology. These trends contribute to the change in the use of gross domestic product:

Table 5

Gross Domestic Product (composition, %)

Indicator	2000	2001	2002	2003	2004
Private consumption	69.5	69.3	69.1	68.9	68.7
Public consumption	14.7	14.3	13.7	13.1	12.5
Gross capital formation	20.6	21.3	22.1	22.8	23.7
Exports of goods and services	29.7	30.5	30.7	30.9	30.9
Imports of goods and services	34.5	35.4	35.6	35.7	35.8

2. Se estimează că produsul intern brut pe locuitor, evaluat la paritatea puterii de cumpărare, ar putea ajunge la circa 7.250 EURO în anul 2004, față de circa 6.000 în 1999.

3. Politicile macroeconomice de ajustare structurală vor favoriza reluarea creșterii economice în condițiile unei dezinflații accentuate. Scenariul implică o reducere progresivă a indicelui anual al prețurilor de consum până la sub 10%, la finele intervalului prognozat.

Tabelul 6

Creșterea prețurilor de consum

(variații, % pe an)

	2000	2001	2002	2003	2004
Decembrie anul curent față de decembrie anul precedent	27,1	18,0	15,0	12,0	9,1
Media anuală	38,8	20,7	15,8	13,8	10,1

4. Și în cazul șomajului, scenariul restructurant conține o schimbare de trend, încă din anul 2001, când începe restrângerea acestuia. Continuarea și după anul 2004 a creșterii economice va apropia acest fenomen de dimensiunile sale normale într-o economie de piață funcțională, atenuându-se astfel în mod semnificativ presiunea pentru emigrație.

Creșterea productivității muncii - ca rezultat al normalizării mediului de afaceri, îmbunătățirii managementului microeconomic și modernizării tehnologice a unor sectoare - este asociată cu sporuri relative ale salariului real.

Tabelul 7

Șomajul și salariul real

(rate sau variații anuale, %)

	2000	2001	2002	2003	2004
Rata șomajului (sfârșit de an, %)	13,3	11,7	10,5	10,2	9,1
Numărul de șomeri (mii persoane)	1290	1124	995	943	822
Salariul real net (%)	2,9	4,9	5,0	4,9	5,2

2. Gross domestic product per capita, estimated in terms of purchasing power, is expected to reach about USD 7,250 in 2004, compared with almost USD 6,000 in 1999.

3. Structural adjustment and macroeconomic policies shall underpin the resumption of economic growth under the circumstances of fast disinflation. The scenario is predicated on gradually bringing the annual inflation rate to less than 10 percent by the end of the forecast period.

Table 6

CPI increases

(% p.a.)

	2000	2001	2002	2003	2004
December on December	27.1	18.0	15.0	12.0	9.1
Annual average	38.8	20.7	15.8	13.8	10.1

4. The restructuring scenario in terms of unemployment also envisages a reversal of the current trend starting with 2001, when unemployment will initiate a downward creep. Further economic growth after 2004 will make this indicator come closer to its normal level in a functioning market economy, thereby significantly alleviating emigration pressures.

The increase in labour productivity – as a result of an improved business environment, better firm management, and the technical streamlining of some sectors – is associated with a relative increase in the real wage.

Table 7

Unemployment and real wage

	2000	2001	2002	2003	2004
Unemployment rate (end of year, %)	13.3	11.7	10.5	10.2	9.1
Unemployed (thou. persons)	1290	1124	995	943	822
Net real wage (percent)	2.9	4.9	5.0	4.9	5.2

5. Creșterea deficitului comercial necesită, chiar în condițiile intensificării fluxurilor de investiții străine directe, o finanțare externă suplimentară, prin alte intrări de capital.

Tabelul 8

Componente ale balanței de plăți

	2000	2001	2002	2003	2004
Exporturile de mărfuri și servicii (mld.\$)	9,9	10,6	11,5	12,5	13,6
Importurile de mărfuri și servicii (mld.\$)	11,4	12,3	13,4	14,5	15,7
Deficitul de cont curent (mld.\$)	-1,4	-1,6	-1,7	-1,8	-2,0
Fluxul de investiții străine directe nete (mld.\$)	1,3	1,7	1,8	1,8	1,8
Datoria externă (% din PIB)	30,7	30,7	29,8	29,2	28,6
Datoria externă totală (mld.\$)	10,0	10,9	11,5	12,3	13,3
Rezerva valutară brută (mld.\$)	3,5	4,2	5,0	5,8	6,6

Tabelul sintetizează tendința ireversibilă de deschidere a economiei românești spre fluxurile internaționale, de angrenare a sa în procesele de integrare europeană și globalizare.

Ponderea serviciului datoriei externe în exporturile de mărfuri și servicii va reprezenta 21,5% în 2000 și circa 16% în 2004, în special ca urmare a scăderii dobânzii și a lărgirii termenelor de rambursare (raportul dintre volumul datoriei externe și exporturi - de 90-95% - se înscrie, de asemenea, în limite acceptabile).

6. În cadrul acestui scenariu, ponderea datoriei publice totale în produsul intern brut oscilează în jurul a 30%, iar aceea a dobânzilor anuale aferente coboară de la 5,65% în 2000 la 4,55% la sfârșitul perioadei prognozate.

Tabelul 9

Situația datoriei publice

	2000	2001	2002	2003	2004
Dobânzile la datoria publică (% din PIB)	5,65	5,5	5,3	4,85	4,55
Datoria publică totală (% din PIB)	31,0	30,6	30,1	30,1	29,9

5. *The increase in the trade deficit requires, even in the case of intensified foreign direct investment flows, an additional foreign financing through other capital inflows.*

Table 8

Components of the balance of payments

	2000	2001	2002	2003	2004
Exports of goods and services (USD bill.)	9.9	10.6	11.5	12.5	13.6
Imports of goods and services (USD bill.)	11.4	12.3	13.4	14.5	15.7
Current account deficit (USD bill.)	-1.4	-1.6	-1.7	-1.8	-2.0
Net foreign direct investment flows (USD bill.)	1.3	1.7	1.8	1.8	1.8
Foreign debt (% of GDP)	30.7	30.7	29.8	29.2	28.6
Total foreign debt (USD bill.)	10.0	10.9	11.5	12.3	13.3
Gross foreign exchange reserves (USD bill.)	3.5	4.2	5.0	5.8	6.6

The table synthesises the irreversible opening of the Romanian economy towards international flows and its involvement in the processes of European integration and globalisation.

The weight of foreign debt service in the exports of goods and services will represent 21.5 percent in 2000 and around 16 percent in 2004, mostly due to falling interest rates and a broadening of maturities (the ratio between the volume of foreign debt and exports – of 90-95 percent – is also within acceptable margins).

6. *According to this scenario, the weight of total public debt in the gross domestic product will fluctuate around 30 percent and the weight of its annual service will decrease from 5.65 percent in 2000 to 4.55 percent at the end of the forecast period.*

Table 9

Public debt position

	2000	2001	2002	2003	2004
Public debt interest rates (% of GDP)	5.65	5.5	5.3	4.85	4.55
Total public debt (% of GDP)	31.0	30.6	30.1	30.1	29.9

Aceste evoluții sunt de natură să întărească încrederea piețelor financiare și a operatorilor străini în soliditatea dezvoltării economiei românești.

III. Politicile macroeconomice

Politicile macroeconomice pe termen mediu își propun aprofundarea acțiunilor pentru relansarea economiei într-un trend pe termen lung.

A. Politica financiară

Din perspectiva dezvoltării unei economii competitive, politica financiară va armoniza rigorile stabilității macroeconomice cu obiectivul creșterii durabile. Politica financiară va contribui la stimularea economisirii și a investițiilor, prioritățile acestora pe termen mediu fiind:

- 1. Controlul deficitului bugetului consolidat.*
- 2. Desăvârșirea reformei fiscale.*
- 3. Raționalizarea opțiunilor bugetare în funcție de prioritățile stabilite în domeniul cheltuielilor.*
- 4. Asigurarea transparenței în cheltuirea banului public.*

1. Controlul deficitului bugetar

1.1. Controlul deficitului bugetar se va realiza prin măsuri vizând:

- a) Dimensionarea cheltuielilor bugetare în raport cu sursele de venituri și de finanțare neinflaționistă ale sectorului public.*
- b) Utilizarea veniturilor din privatizare pentru modernizare și dezvoltare, îndeosebi pentru cofinanțarea proiectelor realizate cu asistența Uniunii Europene, Băncii Mondiale, a altor instituții internaționale.*

These trends are likely to strengthen the confidence of financial markets and foreign operators in the soundness of Romanian economic development.

III. Macroeconomic policies

The medium-term macroeconomic policies envisage a deepening of efforts aimed at resuming long-term economic growth.

A. Financial policy

Viewed from the perspective of the development of a competitive economy, financial policy will harmonise the constraints imposed by macroeconomic stability with the goal of durable growth. Financial policy will contribute to the increase in saving and investment. Its medium-term priorities are the following:

- 1. controlling the consolidated general government budget deficit;*
- 2. completion of fiscal reform;*
- 3. rational budget appropriations in terms of expenditure priorities;*
- 4. ensuring transparency in public funds allocation.*

1. Controlling budget deficits

1.1. Controlling budget deficits will be accomplished by taking the following steps:

- (a) the sizing of budgetary expenditures in terms of revenue sources and the constraint of non-inflationary financing of the public sector;*
- (b) proceeds from privatisation should be used for modernisation and development, especially for co-financing of projects achieved with the support of the European Union, the World Bank, and other international institutions;*

c) Consolidarea capacității de management financiar atât la nivelul Ministerului Finanțelor, cât și la nivelul autorităților financiare locale.

d) Eficientizarea operațiunilor de colectare a impozitelor.

1.2. În ceea ce privește bugetele locale, tendința de accentuare a ponderii acestora în cadrul bugetului general consolidat va continua, pe măsură ce procesul de descentralizare se va adânci, iar capacitatea autorităților locale de a gestiona respectivele bugete va crește.

1.3. În cazul bugetului asigurărilor sociale, se vor diversifica instituțiile gestionare (Casa Națională a Pensiilor, Agenția de Gestionare a Fondului de Risc și Accidente, Fondurile Private de Pensii, Casa Națională de Asigurări de Sănătate, Agenția Națională de Ocupare și Formare Profesională).

1.4. Îmbunătățirea colectării impozitelor se va realiza prin măsuri concertate privind:

a) Asumarea poziției de creditor tare de către stat, concomitent cu îndeplinirea riguroasă de către instituțiile publice a obligațiilor lor financiare față de furnizorii proprii.

b) Aplicarea unui tratament nediferențiat față de operatorii economici cu arierate la obligațiile fiscale, întărirea disciplinei fiscale la nivelul întreprinderilor.

c) Generalizarea dosarelor fiscale pentru toți contribuabilii.

d) Lărgirea bazei de impozitare prin restrângerea economiei subterane.

e) Modernizarea sistemului de colectare a impozitelor cu utilizarea tehnologiilor informației și comunicațiilor.

2. Consolidarea reformei sistemului de impozite

Pe termen mediu, principiile generale ale reformei financiare din anul 2000 se vor regăsi în crearea unui sistem modern de impozite care să stimuleze munca, economisirea și investițiile și să asigure în același timp un regim de echitate general. Distorsiunile în alocarea resurselor

(c) *the consolidation of financial management capabilities of both the Ministry of Finance and local financial authorities;*

(d) *the improvement of tax collection.*

1.2. *With respect to local budgets, the upward trend of their share in the consolidated general budget will continue, on the background of ongoing decentralisation process, while the ability of local authorities to manage local budgets will increase.*

1.3. *As regards the social security budget, the institutions responsible for managing this budget will diversify (National House of Pensions, Agency for Management of Risk and Accident Fund, Private Pension Funds, National House for Health Insurance, National Agency for Employment and Vocational Training).*

1.4. *The improvement of tax collection will materialise through measures focusing on the following:*

(a) *the state will take on the position of hard lender, while public institutions will meet financial commitments to their own suppliers;*

(b) *companies incurring fiscal arrears will be equally treated, and fiscal discipline of firms will be strengthened;*

(c) *the generalisation of fiscal files for all tax-payers;*

(d) *the enlargement of the tax base through a reduction in the size of the informal sector;*

(e) *the modernisation of the tax collection system by using information and communication technologies.*

2. Consolidation of tax system reform

The general principles of medium-term financial reform in 2000 will be identified in the establishment of a modern tax system meant to give impetus to labour, saving, and investment and to ensure that an equal taxation treatment will be applied. Distortions in resource

vor fi minimizate prin asigurarea preponderenței principiului neutralității impozitării. Impozitul pe venitul global, impozitele pe proprietate, taxa pe valoarea adăugată și accizele vor constitui piloni fundamentali ai sistemului românesc de impozite, în timp ce importanța taxelor vamale se va reduce. Reforma sistemului de impozite va fi consolidată pe baza cerințelor de maximizare a bazei de impozitare și raționalizare a ratelor marginale de impozitare.

2.1. În ceea ce privește impozitul pe venitul global, se vor identifica modalități adecvate pentru includerea veniturilor agricole și a pensiilor situate peste un anumit nivel. În privința impozitării pensiilor trebuie avută în vedere necesitatea recalculării acestora, urmând ca aplicarea impozitării să se efectueze asupra sumelor brute astfel rezultate. Se va analiza, de asemenea, posibilitatea includerii dividendelor în calculul impozitului global, o decizie în acest sens urmând să fie luată încă în cursul anului 2000.

2.2. Recunoașterea cheltuielilor de afaceri în calitate de costuri normale va fi realizată, în mod gradual, în perioada 2001-2004. Astfel, în cazul deductibilității cheltuielilor cu dobânzile va fi adoptată dobânda de protecție cu limită maximă a deductibilității.

2.3. Impozitele indirecte - taxa pe valoarea adăugată și accizele - se vor alinia la exigențele participării la Piața Unică. Pe măsura creșterii gradului de colectare, ratele impozitării, în primul rând pentru taxa pe valoarea adăugată, dar și pentru accize, vor fi reduse la niveluri compatibile cu obiectivul integrării. În ceea ce privește taxa pe valoarea adăugată, alinierea la cerințele Uniunii Europene include și clarificarea reglementărilor vizând rambursarea către persoanele fizice nerezidente. În ceea ce privește regimul accizelor și al taxelor vamale, este necesar să se reglementeze instituția depozitelor fiscale. Această măsură permite plata taxelor vamale și a accizelor numai pentru cantitățile scoase din depozitele fiscale. Măsura facilitează și crearea unui sistem de suspendare a plății când bunurile circulă între depozitele fiscale. Pe baza acestor prevederi s-ar elimina variațiile abrupte în fluxurile de lichidități ale afacerilor, precum și discrepanțele dintre regimul accizelor în România și Uniunea Europeană.

allocation will be reduced by ensuring the prevalence of the equal tax treatment principle. Personal income tax, wealth tax, value added tax and excise duties will represent the pillars of the Romanian tax system, while customs duties will lose ground. The reform of the tax system will be consolidated starting from requirements concerning the broadening of the tax base and the setting of reasonable marginal tax rates.

2.1. With respect to personal income tax, proper means will be identified to include income from agriculture, while pensions exceeding a certain level will also be taken into account. Taxing pensions will allow for the necessity to reassess these incomes in order to levy the tax on gross amounts. In addition, the possibility to include dividends in the personal income tax base has been considered; the decision will be taken during 2000.

2.2. The acknowledgement of expenses associated with business operations as regular costs will be gradually achieved during 2001-2004. Accordingly, in the case of interest expense deductibility, a maximum tax-deductible protective interest will be established.

2.3. Indirect taxation rates, particularly in regard to value added tax and excise duties, will be lowered proportional to the collections in order to bring them to levels compatible with EU requirements. The harmonisation of value added tax with EU requirements also includes the clarification of regulations addressing VAT refunds to non-resident natural persons. As concerns excise duties and customs duties, it is necessary to bring fiscal deposits under normal development. According to this measure, customs duties and excise duties shall be paid only for products taken out of tax warehouses. Moreover, this measure facilitates the establishment of a tax suspension arrangement for the circulation of excise products between tax warehouses. This system would eliminate abrupt changes of business liquidity flows as well as discrepancies between the excise duty legislation in Romania and that of the European Union.

2.4. Pentru eficientizarea sistemului fiscal se va avea în vedere introducerea codului de procedură fiscală și a codului fiscal (inclusiv ca modalitate de integrare a tuturor reglementărilor de natură fiscală disipate în legislația României).

3. Creșterea eficienței operaționale și alocative a cheltuielilor bugetare

Discreționismul manifestat în execuția bugetară a încurajat comportamentele de căutare și extragere de rente și a distorsionat semnalele transmise prin intermediul sistemului de prețuri libere. Resurse care ar fi putut fi alocate pe baze concurențiale au fost direcționate pentru susținerea activității neviabile la prețurile pieței. În aceste condiții, creșterea eficienței operaționale și alocative a cheltuielilor bugetare impune măsuri vizând:

3.1. Realizarea unei analize detaliate a cheltuielilor bugetare (public expenditure review). Acțiunea va fi inițiată în semestrul al doilea al anului 2000 și va fi finalizată, cu asistență internațională, cel mai târziu la sfârșitul anului 2001. Analiza trebuie să acorde o atenție deosebită cheltuielilor bugetare cu drepturi legate de investițiile în capitalul uman (sănătate și educație), asigurările sociale și asistența socială.

3.2. Cadrul instituțional al politicilor fiscale și bugetare pe termen mediu presupune existența capacității și a voinței de a stabili priorități și de a le respecta. Analiza cheltuielilor bugetare va crea premisele ca în anul 2002 să devină posibilă trecerea la bugete pe proiecte, pe domenii specifice care se pretează la o asemenea abordare și în cadrul cărora prioritățile bugetare să aibă o fundamentare riguroasă, pe baza raportului cost-beneficiu. În același timp, s-ar putea lua în considerare introducerea bugetului indicativ pe doi ani, care să fie prezentat o dată cu bugetul pe anul curent. Creșterea orizontului de timp al acestor proiecții se va realiza într-un cadru coerent al politicilor fiscale și bugetare pe termen mediu. Din această perspectivă, se va acorda o atenție deosebită întăririi capacității de analiză macroeconomică și de fundamentare a priorităților bugetare în cadrul Ministerului Finanțelor.

2.4. *In order to ensure the effective and efficient implementation of the fiscal system, the code of fiscal procedure and the fiscal code (including the integration of all fiscal regulations dissipated in the Romanian legislation) will be introduced.*

3. Strengthening the operational and allocative efficiency of budgetary expenditures

Discretionary budget appropriations have encouraged rent seeking and have distorted the signals conveyed by a liberalised price system. Resources that could have been allocated on a competitive basis were directed towards supporting non-viable activities. Under the circumstances, the increase in operational and allocative efficiency of budgetary expenditures requires steps aiming at:

3.1. *Carrying out a public expenditure review. This action will start in the second half of 2000 and will be completed at the latest by end-2001, with international assistance. Public expenditure review must give prominence to budgetary expenditures, involving investment in human capital (health and education), social security and social assistance.*

3.2. *The institutional framework of medium-term fiscal and budgetary policies assumes the capability and willingness to establish priorities and observe them. The analysis of budget expenditures will create the prerequisite for launching project-based budgets in 2002, for specific areas under which budgetary priorities will be rigorously established on the basis of cost-benefit analysis. The introduction of the two-year indicative budget could be considered; this would be forwarded to Parliament along with the current year budget. A longer time horizon for such projections will be achieved under consistent medium-term fiscal and budgetary policies. In this context, the Ministry of Finance will attach particular importance to the strengthening of macroeconomic analysis and the laying out of budget priorities.*

3.3. *Transparența fiscală este o premisă esențială pentru amplificarea performanțelor guvernării, consolidarea finanțelor publice și asigurarea integrității conturilor guvernamentale. Declarația din septembrie 1996 intitulată "Parteneriat pentru Creșterea Globală Sustenabilă", recunoaște importanța creșterii transparenței politicii fiscale prin reducerea tranzacțiilor în afara bugetului și a deficitelor coasifiscale. În vederea amplificării transparenței fiscale, se vor adopta măsuri privind:*

- a) Unificarea definițiilor sectorului guvernamental și reducerea numărului fondurilor speciale;*
- b) Perfecționarea contabilității bugetare;*
- c) Asigurarea reflectării transparente a pasivelor fiscale "ascunse";*
- d) Transpunerea în cadrul legislativ și instituțional a "Codului bunelor practici în domeniul transparenței fiscale" adoptat în anul 1998.*

3.4. *În ceea ce privește cheltuielile de protecție socială, se va urmări direcționarea mai consecventă a acestora spre grupurile realmente defavorizate, simultan cu eventuala lor reconsiderare în cazul categoriilor la care nu se justifică.*

B. Politica monetară și a cursului de schimb

Din punctul de vedere al obiectivelor, intervalul avut în vedere la conceperea strategiei se divide în două etape distincte. În prima dintre ele (2000 - 2002), se va urmări refacerea credibilității instituțiilor statului, pe baza accelerării reformelor, în special în sfera ajustărilor structurale, care vor asigura premisele scăderii accentuate a inflației și eliminării unor surse importante ale deficitelor coasifiscale. A doua etapă (2003 - 2004) va fi dominată de începerea convergenței reale și nominale, principala caracteristică a intervalului fiind menținerea unor rate relativ înalte ale creșterii economice.

3.3. *Fiscal transparency is an essential prerequisite for enhancing government performance, thus contributing to the consolidation of public finance and ensuring the soundness of government accounts. The declaration of September 1996 titled "Partnership for Sustainable Global Economic Growth" acknowledges the importance of increased transparency of fiscal policy by reducing off-budget transactions and quasi-fiscal deficits. In order to enhance fiscal transparency, the following measures will address:*

- (a) the unification of definitions referring to the government sector and the reduction of special funds;*
- (b) improved budgetary accounting;*
- (c) ensuring that "hidden" fiscal liabilities are transparently recorded;*
- (d) introduction in the legal and institutional framework of the "Code of fair practices in the field of fiscal transparency" adopted in 1998.*

3.4. *As regards social protection expenditures, the strategy of social protection envisages the provision of assistance to genuinely underprivileged groups, simultaneously with the possibility of reconsidering the granting of such aid in the case of groups that have unduly benefited from assistance.*

B. Exchange rate and monetary policies

From the standpoint of the objectives, the time frame taken into consideration in drafting the strategy includes two stages. The first stage (2000 - 2002) focuses on restoring the credibility of public institutions based on accelerating reforms, particularly in the field of structural adjustment, which will lead to a sharp decline in inflation rates and to the elimination of important sources of quasi-fiscal deficits. The second stage (2003 - 2004) will be dominated by the initiation of real and nominal convergence, the maintenance of relatively high growth rates being the key feature of this stage.

1. Politica monetară

1.1. Pentru atingerea obiectivului unei dezinflații semnificative, se va controla baza monetară, iar alături de aceasta, ca variabilă intermediară, va fi urmărită și masa monetară în sens larg (M2). Se va menține caracterul prudent al politicii monetare. Se va folosi ca instrumentar analitic cadrul dat de indicii agregați; rolul principal îl va avea indicele condițiilor monetare, care reunește evoluțiile agregatelor monetare, ale ratelor dobânzilor, cursului de schimb, rezervelor etc. Un obiectiv principal al politicilor monetare în perioada următoare va fi remonetizarea economiei românești prin metode neinflaționiste.

1.2. Instrumentele politicii monetare vor fi dezvoltate astfel încât să asigure o eficacitate sporită politicii monetare pe măsura creșterii gradului lor de compatibilitate cu economia de piață. În acest scop:

- a) Se va completa infrastructura necesară utilizării instrumentelor conforme cu piața.
- b) Se va diversifica instrumentarul (insistându-se pe începerea utilizării cu o anumită convergență a instrumentelor ce asigură sterilizarea definitivă a eventualelor lichidități în exces).
- c) Se va asigura preponderența operațiunilor de piață în gestionarea lichidității și implementarea politicii monetare în detrimentul instrumentelor de natură mai pronunțat administrativă (cazul rezervelor minime obligatorii), care vor rămâne în plan secundar;
- d) Se va urmări recâștigarea de către Banca Centrală a unei poziții de creditor net în raport cu sistemul bancar, necesară exercitării unei influențe efective asupra evoluției pe termen scurt a ratelor nominale ale dobânzii.

Succesul deplin al creșterii eficacității politicii monetare va depinde și de reducerea dominanței fiscale, care va permite atât prelungirea orizonturilor investiționale, cât și reducerea treptată a ratelor dobânzii.

1. Monetary policy

1.1. *In order to attain significant disinflation, reserve money will be controlled and broad money (M2), as an intermediary variable, will be monitored. The monetary policy stance will remain austere. The analytical framework will be heavily reliant upon aggregate indicators, with the key role incumbent upon the monetary conditions index, which includes the developments of monetary aggregates, interest rates, exchange rate, reserves, etc. A key monetary policy objective for the period ahead is the remonetisation of the Romanian economy through non-inflationary means.*

1.2. *Monetary policy instruments will be developed and diversified in order to increase the effectiveness of monetary policy as their degree of market compatibility increases. To this end, the following steps will be taken:*

- (a) consolidation of the infrastructure required to use market-compatible instruments;*
- (b) diversification of instruments (instruments concerning the permanent sterilisation of potential surplus liquidity will be increasingly resorted to);*
- (c) open-market operations will become dominant in liquidity management and in monetary policy implementation to the detriment of more administrative instruments (the case of minimum reserves);*
- (d) the central bank will seek to regain a net creditor position vis-à-vis the banking system in order to exert an effective influence on the evolution of short-run nominal interest rates.*

The increase in monetary policy effectiveness also depends on reduction of fiscal dominance, which will enable broader investment time spans as well as a gradual and sustainable drop in interest rates.

2. Politica cursului de schimb

În perioada 2000 - 2002, regimul cursului de schimb va fi flotarea controlată. Ținta acestei politici va fi menținerea competitivității, având în vedere caracterul ferm al constrângerilor externe și nivelul încă modest al rezervelor valutare anticipate. Cu începere din 2002 - 2003, dacă intrările de capital vor confirma stabilitatea unor fluxuri substanțial sporite, se vor examina regimuri alternative de curs mai predictibile, al căror avantaj constă în consolidarea și accelerarea convergenței în plan nominal, permițând o amorsare mai lină a participării la ERM2. Aceasta ar facilita și o eventuală re poziționare a cursului real în condițiile în care nivelul său fundamental ar fi modificat pe termen lung datorită finanțării externe stabile.

3. Probleme ale balanței de plăți

3.1. În perioada 2000-2002, demararea creșterii economice împreună cu ajustările structurale preconizate vor conduce (în condițiile menținerii în plaja de echilibru a cursului de schimb) la persistența unor deficite ale contului curent. Schimbările operate la nivelul sectorului real vor avea ca impact redimensionarea cererii de import, cu reducerea segmentului inelastic exprimat de industriile slab restructurate (însoțită de o creștere a cererii de consumuri intermediare importate corelată cu însăși dinamica outputului real), precum și o relaxare a plafonului ce limita capacitatea de export a economiei (unde își vor spune cuvântul câștigurile de productivitate și eficiență din sectoarele exportatoare).

Pe termen mediu, statul va urmări ca finanțarea deficitului de cont curent să se facă prin influxuri negenerative de datorii. Adâncirea reformelor structurale ar putea servi drept mijloc pentru atragerea fluxurilor de investiții străine directe.

3.2. Serviciul datoriei externe publice și public garantate a României (bazat pe angajamentele existente) va cunoaște o creștere ușoară până în 2002, urmată de o anumită reducere între 2003 - 2005.

2. Exchange rate policy

During 2000-2002, the exchange rate regime will continue to be predicated on managed floating. This policy will focus on maintaining competitiveness, given tight external constraints and the still low level of expected foreign exchange reserves. Starting with 2002-2003, if higher and more stable capital inflows are confirmed, more predictable alternatives to the exchange rate regime will be considered, in the absence of inflation targeting; the advantage of these alternative regimes resides in the consolidation and acceleration of nominal convergence which will facilitate participation in ERM2. This would also enable the readjustment of the real exchange rate, were its long-run equilibrium level to be modified due to steady external financing and structural adjustment.

3. Balance of payments issues

3.1. During 2000-2002, the resumption of economic growth together with the envisaged structural adjustment will generate persistent current account deficits (under the conditions of maintaining the real exchange rate broadly at its equilibrium level). Changes in the real sector will engender, on one side, the rescaling of demand for imports coupled with a reduction of the inelastic segment involving poorly restructured industries (accompanied by a rise in demand for imports of intermediary products correlated with the growth of real output); on the other side, changes in the real sector will increase the economy's export capacity, especially due to productivity and effectiveness gains recorded by outward-oriented sectors.

In the medium term, it is envisaged that the current account deficit will be financed by means of non-debt generating inflows. The deepening of structural reforms will serve as a means to attract foreign direct investment flows.

3.2. Romania's external public and publicly guaranteed debt service (based on outstanding arrangements) will increase slightly by

În același timp, trecerea la o abordare diferită a finanțării externe, în care atragerea și respectiv restituirea datoriei să nu facă parte din cicluri diferite, ele fiind concepute complementar pe o perspectivă de cel puțin 10 ani, va însemna o majorare controlată a stocului de datorie externă până la circa 12-13 miliarde USD la sfârșitul orizontului de timp avut în vedere de strategia de față.

3.3. *Perspectiva unor intrări de capital superioare ca dimensiune și durabilitate, deși pozitivă din punctul de vedere al finanțării externe și din cel al credibilității proceselor interne de reformă, ridică problema impactului lor potențial la nivelul politicii monetare. Sterilizarea completă ar presupune costuri importante, nu în ultimul rând, prelungirea poziției de debitor net a băncii centrale față de sistemul bancar și încetinirea procesului de reducere a dobânzilor reale, ceea ce ar intra în contradicție cu obiectivul creșterii economice durabile. Alternativa o reprezintă sterilizarea parțială, lăsându-se băncilor comerciale rolul de a acumula rezerve valutare complementare celor oficiale.*

3.4. *Continuarea liberalizării contului de capital se va realiza în condiții de compatibilitate cu legislația și practicile comunitare. Dacă la momentul 2000 intrările de capital erau în marea lor majoritate liberalizate, reducerea restricțiilor în ceea ce privește ieșirile de capital va fi făcută gradual, plecând de la scadențele lungi către cele scurte, iar plafonul cumulativ asupra îndatorării externe a sectorului privat va fi de asemenea relaxat în mod progresiv, încât, cu începere din anul 2003, doar tranzacțiile aferente de mari dimensiuni să fie supuse avizării băncii centrale.*

C. Politica comercială

Formularea obiectivelor acesteia va ține seama de necesitatea adaptării la tendințele înregistrate în economia mondială sub impactul fenomenului de globalizare. Politicile comerciale se vor concentra în următoarele direcții:

1. *Respectarea angajamentelor asumate pe plan internațional, dintre care se detașează prin importanță cele care decurg din Acordul European.*

2002, followed by a certain decline between 2003-2005. At the same time, the switch to a long-run (over 10 years) financing strategy, in which indebtedness and repayment will be complementary and will take place within the same cycle, implies a controlled increase in outstanding debt up to about USD 12-13 billion at the end of the time frame of the present strategy.

3.3. The prospects of larger and longer-term capital inflows, albeit favourable from the standpoint of foreign financing and that of the credibility of domestic reform, raises the issue of their potential impact on monetary policy. Their complete sterilisation would involve high costs and the protraction of the central bank's net debit position vis-à-vis the banking system, as well as a slowdown in decelerating real interest rates, which would conflict with the objective of durable economic growth. The alternative consists in partial sterilisation, with commercial banks being assigned the role to build up forex reserves complementary to official reserves.

3.4. Capital account liberalisation will be achieved in compliance with EU legislation and practices. While in 2000 capital inflows were extensively liberalised, the reduction of restrictions concerning capital outflows will be gradual, starting from longer to shorter maturities, while the cumulative ceiling on private sector foreign indebtedness will also be lowered successively, so that starting 2003 only large value transfers will be subject to NBR approval.

C. Trade policy

The establishment of trade policy targets will take into account the need to adjust to the trends in the world economy under the impact of globalisation. Trade policies should focus on the following issues:

1. the observance of commitments to international institutions, of which the provisions under the Europe Agreement are of the utmost importance;

2. *Promovarea consecventă a principiului echității.*
3. *Formularea unei politici comerciale în domeniul agricol care să reprezinte complementul, și nu substitutul politicii interne agricole.*
4. *Sprijinirea creșterii competitivității și accesului produselor românești pe piețele externe.*

1. *Atât obligațiile asumate prin Acordul European, prin calitatea de membru al Organizației Mondiale a Comerțului, cât și cele care derivă din Acordul CEFTA, plasează economia românească pe traiectul unei depline deschideri către exterior. În acest sens, se va urmări creșterea capacității de rezistență a economiei naționale la competiția internațională, prin stimularea tranziției către o structură nouă a comerțului exterior, bazată pe inovație, cercetare și dezvoltare, pe avantaje comparative sustenabile. Acesta se constituie într-un criteriu economic de aderare la Uniunea Europeană.*

Practicile protecționiste vor fi gradual și dinamic aliniate la structura și nivelurile celor practicate în Uniunea Europeană, pentru a se evita efectele de impact negativ în momentul integrării.

2. *Un alt element de ghidaj al politicii comerciale va fi promovarea consecventă a principiului echității. Se va asigura egala îndreptățire a consumatorilor față de producători. În acest sens, este necesară întărirea legislației interne în domeniul protecției consumatorului și protecției mediului, precum și fluidizarea competiției pe piața internă prin asigurarea funcționalității legislației aferente concurenței. Standardele în domeniul ecologic și al protecției consumatorului vor fi aliniate gradual la cele uzuale în Uniunea Europeană.*

3. *Formularea politicii comerciale în domeniul agricol trebuie să reprezinte complementul, iar nu substitutul politicii interne agricole. Va fi abandonată tendința de promovare a unei politici comerciale agricole bazate pe simplul mimetism al politicilor promovate de unele țări dezvoltate.*

2. *the consistent promotion of the equity principle;*
3. *drafting of trade policy in the agricultural sector will be complementary to, and not a substitute for, domestic agricultural policy;*
4. *supporting of the Romanian-made products' access to foreign markets by spurring their increased competitiveness.*

1. Both the obligations taken on under the Europe Agreement, those in terms of WTO membership, as well as those arising from the CEFTA Agreement underscore the complete openness of the Romanian economy. With this end in view, steps will be taken to enhance the ability of the national economy to withstand competitive pressures on foreign markets by stimulating the transition to a new structure of foreign trade based on innovation, research, and development, as well as on sustainable comparative advantages. This represents one of the economic criteria of EU accession.

Protectionist measures will be gradually and progressively harmonised with the structure and the levels applied in the European Union in order to avert a negative impact leading up to and including the moment of accession.

2. Another steering element for trade policy will be the steadfast promotion of the equity principle. Equal rights will be enjoyed by consumers and producers. In this respect, Romanian legislation must be strengthened in terms of consumer and environmental protection, whereas the laws on competition should be enforced to allow higher competition on the domestic market. Some higher standards governing environmental protection and consumer protection will be gradually harmonised with EU standards.

3. The drafting of trade policy in agriculture needs to be complementary, and not a substitute for domestic agricultural policy. The tendency of promoting a certain trade policy in agriculture based on merely imitating the policies pursued by some developed economies will be abandoned.

4. Se va deplasa accentul măsurilor de politică comercială spre cele menite să amelioreze competitivitatea și să faciliteze accesul produselor românești pe piața externă, chiar dacă acestea reclamă (în virtutea principiului reciprocității, aplicat pe scară largă în domeniul negocierilor comerciale internaționale) o și mai pronunțată reducere a protecției la frontieră. În acest scop:

- a) Se va asigura stabilitatea și predictibilitatea regimului de export și import.
- b) Se va urmări abandonarea politicilor de acordare pe parcursul anului de scutiri și reduceri ale nivelului taxelor vamale de import, derogatorii de la nivelul de bază.
- c) Se va renunța la practica de deschidere a unor contingente cu taxe vamale nule sau reduse, dacă acestea creează posibilități de însușire privată a unor rente.
- d) Se va negocia un proces gradual de reducere a taxelor vamale industriale în regimul CNF (aplicabile importurilor din alte surse), pentru a minimiza șocul rezultat din preluarea "dintr-o dată" a tarifului vamal comun al UE.
- e) Se va menține actualul nivel al protecției vamale față de importul produselor agricole efectuate în condiția CNF, evitându-se tentația de a reinstaura taxe vamale prohibitive după expirarea acordului ASAL.
- f) Se vor aborda negocierile comerciale cu UE pentru ameliorarea accesului reciproc pe piață - în condiții real comparabile - al produselor agricole.
- g) Se vor diminua treptat, până la eliminare, măsurile cu efect echivalent restricțiilor netarifare la import.
- h) Refacerea și consolidarea prezenței produselor românești pe piețele tradiționale, altele decât cele din Europa.

Menținerea unor eventuale restricții trebuie să se bazeze pe premise rezonabile, compatibile cu practicile comerciale uzuale și suficient de flexibile pentru a lua în calcul constrângerile particulare pe care trebuie să le înfrunte exportatorii români. Dezvoltarea politicii comerciale românești pe aceste coordonate va fi facilitată prin realizarea unui dispozitiv instituțional care să decupleze procesul de formulare

4. Trade policy measures will have to shift focus to improving competitiveness and facilitating the access of Romanian-made products to foreign markets, even though they require (in virtue of the mutuality principle on which most of the international trade negotiations are based) an even more drastic reduction in protection at the border. To this end:

- (a) the stability and predictability of the exports and imports regime should be ensured;
- (b) the abandonment of granting exemptions and rebates in import customs duties with a derogation from the basic level should be monitored;
- (c) the practice of opening quotas with zero or reduced customs duties should be relinquished if they facilitate rent-seeking;
- (d) customs duties levied on manufactured products will be negotiated gradually in keeping with the MFN regime (applicable to imports from other sources) to minimise the shock of the once-over adoption of the EU customs tariff;
- (e) the present level of protective customs duties on imports of farm produce in terms of MFN will be preserved, thus withstanding the temptation to reinstate prohibitive customs duties after the ASAL agreement runs out;
- (f) trade negotiations with the EU should be initiated in order to improve mutual market access for farm products under really comparable conditions;
- (g) measures entailing effects equivalent to non-tariff restrictions on imports will be eliminated gradually and finally ruled out;
- (h) the re-entrance and consolidation of the presence of Romanian products on traditional markets other than European ones.

The maintenance of potential restrictions should rely on reasonable prerequisites in accordance with usual practices, flexible enough to accommodate the particular constraints that need to be faced by Romanian exporters. The development of Romanian trade policy along these lines should be facilitated by putting in place an institutional

a politicii comerciale de cel al politicilor sectoriale. În acest sens, se va consolida departamentul de comerț exterior din cadrul Ministerului Industriei și Comerțului și se va reduce influența Ministerului Agriculturii asupra deciziilor de politică comercială care privesc produsele agricole.

5. Se va urmări facilitarea contactelor agenților economici din România cu partenerii din statele Uniunii Europene și alte țări.

IV. Politicile de ajustare structurală și dezvoltare a economiei

Politicile în acest domeniu urmăresc stoparea declinului și crearea premiselor pentru relansarea economiei, precum și pregătirea acesteia în vederea aderării la Comunitatea Europeană.

A. Ajustarea structurală

1. Continuarea procesului de restructurare a economiei românești are în vedere implementarea unui pachet de politici bazate pe următoarele principii:

- a) Utilizarea unui set coerent de măsuri corective, funcționale și stimulative, corelate cu reglementările comunitare prezente, dar și cu tendințele care se manifestă în spațiul U.E. și pe plan mondial.*
- b) Compatibilizarea structurilor intrasectoriale cu cele existente și de perspectivă în țările Uniunii Europene.*
- c) Ajustarea și consolidarea structurilor economice pentru apropierea progresivă de nivelurile de competitivitate din economia țărilor comunitare, inclusiv pentru folosirea mai bună a condițiilor de acces pe piața Uniunii Europene a produselor românești.*

2. În vederea consolidării climatului de afaceri propice economiei de piață se va urmări:

device by means of which the drafting of trade policy would be separated from that of eventual sectoral policies. In this respect, the foreign trade department within the Ministry of Industry and Trade should be reinforced and the influence exerted by the Ministry of Food and Agriculture on trade policy decisions regarding farm produce should be abated.

5. Efforts should be made to foster contacts between economic agents with partners from EU countries and other states.

IV. Structural adjustment and economic development policies

The policies in these areas are aimed at stopping the decline of the economy, creating the prerequisites for economic recovery and preparing Romania for EU accession.

A. Structural adjustment

1. The restructuring process of the Romanian economy envisages carrying through the implementation of a package of policies, based on the following principles:

- (a) the use of a coherent set of corrective, functional and stimulating measures in line with both current EU regulations and intra-EU as well as global trends;*
- (b) making intra-sectoral structures compatible with the present and future structures in the EU member states;*
- (c) adjusting and strengthening economic structures in view of gradually bringing competitiveness to the level of member states' economies and of gaining advantages from entry requirements for Romanian products in the EU market.*

2. The following objectives are set for promoting a favourable business environment:

- a) Dezvoltarea mediului economic concurențial din România în conformitate cu reglementările comunitare, pentru alinierea treptată la cerințele asigurării liberei circulații a mărfurilor și serviciilor.
- b) Asigurarea condițiilor pentru o guvernare corporativă eficientă a întreprinderilor.
- c) Flexibilizarea administrației centrale și a personalului implicat în relațiile oficiale internaționale ale României astfel încât să asigure impulsivitatea comerțului exterior și consensul mediului de afaceri intern cu cel mondial.

B. Politicile sectoriale

1. Ajustarea în sectorul industrial va fi corelată cu obiectivele de creștere a competitivității externe și a productivității interne în raport cu toți factorii de producție. În acest sens se va urmări:

- a) Amplificarea procesului de remodelare a capacității și structurii producției industriale, inclusiv prin dezvoltarea și stimularea cooperării cu parteneri din Uniunea Europeană, pe fondul consolidării funcționării economiei de piață, al instaurării unui climat concurențial; revitalizarea întreprinderilor mijlocii și mari cu potențial de competitivitate.
- b) Secvențializarea procesului de selecție și redimensionare a agenților economici angajați în procesul de restructurare, urmărind asigurarea condițiilor normale de desfășurare a activității pentru satisfacerea cererii interne, aflată în creștere, și pentru sporirea semnificativă a volumului și eficienței exportului de bunuri și servicii.
- c) Finalizarea procesului de privatizare a societăților comerciale din industrie; expunerea unităților industriale rămase în proprietate publică la forțele pieței, în condițiile întăririi disciplinei legislative din domeniul concurenței (inclusiv Legea falimentului).
- d) Restructurarea sectoarelor energo și material intensive; a celor cu supracapacități în sensul reducerii pierderilor și al obținerii

- (a) development of market competition in Romania in accordance with EU regulations, for a gradual harmonisation with the requirements of ensuring the free movement of goods and services;*
- (b) ensuring the conditions for effective corporate governance;*
- (c) achieving flexibility of the central administration and of the staff involved in Romania's official international relations so as to stimulate international trade and to harmonise the domestic and global business environments.*

B. Sectoral policies

1. Industrial sector adjustment will be consistent with the objective of increasing external competitiveness and domestic productivity in terms of all production factors. In this respect, the following directions will be pursued:

- (a) extending the process of redesigning industrial capacity and structure, including by developing and encouraging co-operation with EU partners, backed by the market economy consolidation and the establishment of a competitive environment; stimulating potentially competitive small- and medium-sized enterprises;*
- (b) sequencing the process of selection and rescaling of the economic agents involved in restructuring in view of ensuring a proper business environment capable of fulfilling the increasing internal demand and that can also significantly spur the volume and efficiency of exports of goods and services;*
- (c) completing the privatisation of industrial companies; exposing the remaining state-owned industrial units to market forces, on the background of strengthening the legal discipline concerning competition issues (including the Bankruptcy Act);*
- (d) restructuring of the energy- and material-intensive sectors, as well as of those with under-utilised capacities by diminishing*

de sporuri substanțiale de productivitate; stimularea promovării tehnologiilor care asigură reducerea consumurilor energetice.

- e) *Revigorarea și valorificarea eficientă a potențialului național de cercetare și dezvoltare tehnologică, inclusiv a cercetării de firmă;*
- f) *Creșterea potențialului concurențial prin promovarea alianțelor strategice, a structurilor de tip holding și a grupurilor economice de interes, în scopul racordării industriei românești la procesul globalizării, inclusiv a dezvoltării exporturilor complexe.*
- g) *Dezvoltarea accelerată, externalizarea și specializarea serviciilor pentru producție.*
- h) *Creșterea în ritm susținut a volumului și eficienței exportului, încurajând exportul produselor cu grad ridicat de prelucrare și valoare adăugată mare; susținerea prioritară, în limitele permise de cadrul reglementărilor internaționale, a sectoarelor industriale pentru care piața mondială este în expansiune sau care sunt purtătoare de tehnologii de înaltă performanță și care reprezintă industrii imature în România.*
- i) *Valorificarea poziției geografice a României, prin direcționarea exporturilor și către zone învecinate ce pot deveni piețe de desfacere de maxim interes pentru UE.*

2. *Rezultatele obținute prin aplicarea măsurilor de reformă din sectorul agricol trebuie consolidate în următorii ani, avându-se în vedere securitatea alimentației populației și necesitatea modernizării satului românesc.*

- a) *Va fi stimulată formarea de exploatații de dimensiuni optime, eficiente din punct de vedere economic. Politica din acest domeniu va avea ca țintă creșterea suprafețelor, prin asociere, schimb și cumpărare, descurajându-se diviziunea proprietății sub o anumită limită. Totodată, se vor promova forme asociative, de parteneriat, de integrare și manageriat, pe baza competitivității și a intereselor producătorilor agricoli, inclusiv practicarea arendării și concesiunii pe durată îndelungată, în scopul promovării progresului tehnic în producția agricolă.*
- b) *Adâncirea reformelor structurale, cu accent deosebit pe consolidarea exploatațiilor agricole, privatizarea societăților comerciale*

- losses and recording substantial productivity gains; promoting technologies which enable the cut in energy consumption;*
- (e) the revival and efficient deployment of the national research and technological development potential, including the microeconomic R&D;*
 - (f) increasing competitiveness by promoting strategic alliances, holdings, and group companies in view of including the Romanian industry in the globalisation process, including by developing complex exports;*
 - (g) the rapid development, outsourcing and specialising of production-related services;*
 - (h) accelerated growth in the volume and efficiency of exports by encouraging exports of high value-added manufactured products; setting as a priority, within the limits traced by international legislation, the support for globally expanding industries or high-tech industries insufficiently developed in Romania;*
 - (i) taking advantage of Romania's geographic position by directing exports also to neighbouring areas that may become strategic markets for EU.*

2. *The results of reform measures implemented in the agricultural sector need to be consolidated in the coming years, taking into account the issue of food security and the necessity of rural development.*

- (a) The development of optimal sized, efficient farms shall be stimulated. The policy in this field will be aimed at increasing plot size, by association, exchange and acquisition, discouraging property division below a certain limit. Simultaneously, family associations and partnerships for integration and management will be promoted, based on farmers' interests and competitiveness, and long-term leasing will be encouraged in order to spur technical progress in agriculture.*
- (b) Structural reforms will be deepened, the emphasis lying on farm development and privatisation of rural companies where the*

din mediul rural la care statul este majoritar. Guvernul va perfecționa cadrul legal și instituțional pentru funcționarea piețelor agricole și rurale esențiale - piața produselor, a materiilor prime și serviciilor pentru agricultură, piața creditului și cea funciară - și va sprijini dezvoltarea infrastructurii necesare pentru funcționarea acestor piețe.

- c) Vor fi promovate politici de produs vizând sprijinirea creșterii eficienței economice pe întregul lanț de activitate agricolă, de la producție până la comercializarea pe piața internă și externă.*
- d) Politica de dezvoltare rurală, axată în principal pe susținerea financiară din cadrul Programului SAPARD al Uniunii Europene, urmărește în principal:*
 - Modernizarea și articularea sectoarelor de producție și comercializare în conformitate cu standardele de calitate și normele Uniunii Europene;*
 - Consolidarea exploatațiilor agricole de dimensiuni optime și diversificarea activităților complementare cu caracter non-agricol;*
 - Dezvoltarea infrastructurii social - edilitare;*
 - Acordarea de consultanță și instruirea producătorilor agricoli, a proprietarilor de terenuri și păduri.*

3. Dezvoltarea infrastructurilor, cu luarea în considerare a Planului Național de Amenajare a Teritoriului și a conexiunilor cu sistemul infrastructurilor europene, va avea un rol major în relansarea economiei și asigurarea de noi locuri de muncă.

În contextul sporirii sprijinului financiar al Uniunii Europene (prin instrumentul de preaderare ISPA) și atragere de resurse private, se au în vedere modernizarea, reabilitarea și dezvoltarea infrastructurilor de transport. În acest domeniu prioritățile sunt:

- a) Demararea construcției de autostrăzi, în conformitate cu prevederile Raportului final TINA, în scopul integrării infrastructurii românești de transport în rețeaua paneuropeană de transport.*
- b) Modernizarea infrastructurii feroviare și rutiere, construirea unor poduri și variante de ocolire a aglomerărilor urbane pe*

state is the major shareholder. The Government will improve the legal and institutional framework for the functioning of essential agrarian and rural markets: the farm produce markets, raw material market, agriculture-related services market, credit market, and the land market. The Government will also support the improvement of the infrastructure necessary for the functioning of these markets.

- (c) Product-based policies to spur the increase in economic effectiveness over the entire agricultural activity chain, starting with production and ending with trading on the domestic and foreign markets, will be promoted.
- (d) The rural development policy, based mainly on the financial support under the EU SAPARD Programme is aimed primarily at:
- the modernisation and co-ordination of production and trade sectors in line with EU norms and quality standards;
 - the consolidation of optimal sized farms and diversification of complementary non-agrarian activities;
 - the development of social infrastructure;
 - providing advisory and training services to farmers, to land and forest owners.

3. The development of infrastructure, by taking into account both the National Programme for Territorial Planning and the connections with the European infrastructure system, will play a major part in economic recovery and the creation of new work opportunities.

In the context of increased EU financial support (through the pre-accession instrument ISPA) and by attracting private resources, the modernisation, rehabilitation, and development of transport infrastructures are envisaged. In this field, the priorities are the following:

- (a) the start of highway building, in accordance with the provisions of the TINA Final Report, in order to integrate the Romanian transport infrastructure into the Pan-European Transport Network;
- (b) the modernisation of railway and road infrastructure, the

traseele coridoarelor paneuropene de transport nr. IV și IX, în scopul asigurării creșterii mobilității populației, bunurilor și serviciilor.

c) Modificarea actualului sistem de taxe și tarife din domeniul transporturilor feroviare și rutiere în vederea creșterii accesibilității serviciilor și a alinierii la standardele europene.

4. Valorificarea mai eficientă a potențialului turistic constituie un obiectiv prioritar al dezvoltării pe termen mediu.

5. Strategia are în vedere relansarea construcției de locuințe, reabilitarea, consolidarea și modernizarea fondului existent, cu asigurarea protecției seismice.

6. Se va urmări accelerarea procesului de informatizare a societății românești. Vor fi stimulate acțiunile destinate dezvoltării tehnologiei informației și comunicațiilor, racordării României la fluxurile informaționale, cu prioritate ale țărilor Uniunii Europene.

C. Politici de consolidare și dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii

În vederea valorificării importantului potențial de creștere economică și de creare de locuri de muncă pe care îl are sectorul IMM-urilor, se va urmări:

1. Acordarea de facilități stimulative (garanții pentru credite, subvenționarea de dobândă, granturi).

2. Organizarea de centre de consultanță și training, pregătirea întreprinzătorilor, parcuri tehnologice și incubatoare de afaceri, asistate de către stat, care să furnizeze servicii IMM-urilor gratuit sau la prețuri reduse.

3. Sprijinirea participării IMM-urilor la proiectele bazate pe investiții publice sau realizate cu finanțare externă.

building of bridges and beltways around cities along the pan-European transport corridors No. IV and IX, in order to ensure an increase in the mobility of population, goods and services;

(c) changing the current tax and tariff systems regarding railway and road transport, in order to increase service accessibility, and achieve harmonisation with European Union standards;

4. A more effective exploitation of the tourism potential represents a primary objective for medium-term development.

5. The strategy envisages the rebound of housing, the rehabilitation, consolidation, and modernisation of the existing buildings, including earthquake protection.

6. Development of a country-wide IT network by promoting actions aimed at developing information technology and communications, linking Romania to information flows, especially to those of the EU member states.

C. Policies for small- and medium-sized enterprise sector consolidation and development

In view of exploiting the substantial economic growth and job-creation potential of the SME sector, the Government will focus on:

1. providing incentive facilities (credit guarantees, interest subsidies, grants, etc.);

2. organising government-assisted advisory and training centres, entrepreneurial training, technological parks and business incubation centres, which should provide free or low-priced services to SMEs;

3. supporting SMEs' participation in projects based on public investment or on foreign borrowing.

D. Politici în domeniul științei și tehnologiei

Obiectivele prioritare pe termen mediu vizează:

1. Dezvoltarea capacității de generare a cunoștințelor științifice și tehnologice, prin: sprijinirea formării și extinderii nucleelor, centrelor și rețelelor de excelență, în domenii considerate prioritare; creșterea resurselor din domeniul cercetării prin programele de cercetare - dezvoltare, precum și prin programele de granturi pentru cercetare ale ANSTI, Ministerului Educației Naționale și Academiei Române; îmbunătățirea accesului la sursele de informare; perfecționarea managementului proiectelor de cercetare-dezvoltare; integrarea unităților de profil românești în rețelele și programele internaționale.

2. Principalele condiționări ale creșterii calității și eficienței activității unităților de cercetare-dezvoltare sunt:

- a) Reducerea decalajelor tehnologice privind dotarea materială;
- b) Dezvoltarea infrastructurii informaționale;
- c) Aplicarea unor proceduri standard de evaluare a organizațiilor, activităților și personalului din domeniul cercetării-dezvoltării, conform uzanțelor internaționale;
- d) Îmbunătățirea procedurilor de selecție, a practicilor manageriale și a orientării spre piață a unităților de cercetare-dezvoltare;
- e) Aplicarea unui sistem de remunerare în funcție de valoarea confirmată în plan științific sau tehnologic a activității și rezultatelor;
- f) Dezvoltarea capacității de difuzare a cunoștințelor științifice și tehnologice prin extinderea serviciilor de marketing, a birourilor de legătură cu industria etc; dezvoltarea activităților de promovare publică;
- g) Dezvoltarea capacității de absorbție a inovării în mediul economic; susținerea mobilității cercetătorilor, specialiștilor și studenților din institute și universități către firme; îmbunătățirea accesului firmelor la facilități informaționale și la servicii de asistență științifică și tehnologică.

D. Policies for science and technology

The medium-term priority objectives aim at:

1. *The development of skills and capabilities for scientific and technological know-how generation through: support to the formation and expansion of excellence centres and networks in fields considered a priority; increase in research resources through R&D programmes as well as the research grant programmes of ANSTI, the Ministry of National Education and the Romanian Academy; improvement in access to information sources; improving research and development project management; integration of Romanian specialised organisations in the relevant international programmes and networks.*

2. *The main requirements for the increase in the quality and efficiency of research and development units are:*

- (a) the reduction in technological gaps concerning the material base;*
- (b) the development of informational infrastructure;*
- (c) implementing standard procedures for the appraisal of research and development organisations, activities and personnel, in line with international standards;*
- (d) the improvement in selection procedures, managerial practices and market orientation of research and development units;*
- (e) implementing a remuneration system consistent with the scientifically or technologically recognised value of the activities and results;*
- (f) developing the ability to disseminate scientific and technological know-how by expanding marketing services, the network of industry contact offices, etc; the development of public promotion activities;*
- (g) enhancing the ability to absorb innovation in the economic environment; supporting the migration of researchers, experts and students from institutes and universities towards companies; the improvement in firms' access to informational facilities and scientific and technological assistance services.*

3. Dezvoltarea potențialului de cercetare-dezvoltare și inovare la nivelul firmelor se va realiza prin proiecte comune cu institutele și centrele de profil, utilizarea de scheme stimulative de cofinanțare.

4. Începând cu anul 2001, ponderea în produsul intern brut a resurselor destinate cercetării științifice și dezvoltării tehnologice va fi gradual mărită pentru a ajunge la niveluri comparabile cu statele membre ale Uniunii Europene.

V. Resursele umane și politicile sociale

Politicile privind resursele umane și politicile sociale vor fi construite în baza prevederilor Cartei Sociale Europene revizuite și a Codului Social European și vor reflecta practicile instituite de Uniunea Europeană și dezvoltate în Modelul Social European.

Obiectivele prioritare în aceste domenii sunt:

1. Promovarea reformei educaționale, atât la nivelul de bază, cât și în învățământul superior. Modernizarea sistemului de învățământ se va realiza în acord cu tendințele manifestate în țările cele mai avansate, punându-se accentul pe:

- a) Descentralizarea sistemului național de învățământ.
- b) Promovarea relației contractuale dintre unitățile de învățământ și comunitățile locale.
- c) Organizarea sistemului național de formare a managerilor din învățământ.
- d) Dezvoltarea utilizării tehnologiei informației și comunicației în procesul educațional.
- e) Extinderea sistemului național al învățământului la distanță.
- f) Aplicarea programului național de educație a adulților și a programului "șansa a doua prin educație".
- g) Formarea profesională continuă, în acord cu politicile similare din Uniunea Europeană.
- h) Restructurarea finanțării învățământului.

3. *The microeconomic potential for research development and innovation shall be developed through projects with specialised institutes and centres, and implementation of attractive co-financing schemes.*

4. *Starting 2001, the share of resources earmarked for scientific research and technological development in GDP will gradually increase so as to bring them in line with those existing in the EU member states.*

V. Human resources and social policies

The human resources policies and social policies will rely on the provisions of the revised European Social Chart and the European Social Code, mirroring the practices used by the European Union and developed in the European Social Model.

In this area, the main objectives are the following:

1. *The implementation of reform at the level of both secondary schools and tertiary education. The modernisation of the education system will be achieved in compliance with the trends emerging in the most developed countries, focusing on:*

- (a) decentralisation of the national education system;*
- (b) promotion of contract-based relationships between education units and local communities;*
- (c) organisation of the national training system for education managers;*
- (d) endowment of education units with information technology and communication means;*
- (e) expansion of the national system of distance learning;*
- (f) implementation of the National Programme for Adults' Education and the "Second Chance through Education" Programme;*
- (g) continuous professional training, according with similar policies in the European Union;*
- (h) restructuring of education financing.*

2. *Principalul obiectiv al strategiei în domeniul sănătății este îmbunătățirea stării de sănătate a populației, exprimată prin reducerea numărului de decese evitabile, a frecvenței și gravității îmbolnăvirilor, asigurându-se:*

- a) *Echitatea accesului la servicii și distribuirea echitabilă a poverii economice a finanțării îngrijirilor de sănătate, inclusiv libertatea de alegere a prestatorilor de servicii medicale.*
- b) *Eficiența furnizării serviciilor.*
- c) *Corelarea capacității de finanțare cu nivelul de dezvoltare a economiei.*
- d) *Creșterea capacității Ministerului Sănătății în domeniul dezvoltării politicilor de sănătate, al reglementării și controlului acestui sector, reducându-se intervenția sa în administrarea directă a unor activități și instituții prestatoare de servicii medicale.*

3. *Reforma socială va asigura:*

- a) *Reforma asistenței sociale prin trecerea de la programe cu eligibilitate universală la programe orientate către categorii specifice ale populației.*
- b) *Reforma sistemului de pensii, avându-se în vedere:*
 - *restabilirea echității intergenerații;*
 - *restabilirea echilibrului financiar al sistemului public de pensii;*
 - *complementarea sistemului actual PAYG reformat cu tipuri de fonduri de pensii capitalizate, astfel ca: sistemul integrat să fie sustenabil din punct de vedere financiar; sistemul să asigure conservarea valorii reale a contribuțiilor și a nivelului veniturilor de înlocuire contractate; fondurile de pensii să contribuie la ameliorarea fluxurilor de capital în susținerea creșterii economice.*
- c) *Politica în domeniul ocupării și protecției șomerilor prin deplasarea accentului de la măsurile pasive către cele active.*
- d) *Armonizarea legislației muncii cu normele din Uniunea Europeană, în domeniul relațiilor de muncă și al normelor de protecție a muncii.*

2. *Health reform, whose main objective is to improve the population's health conditions by reducing the number of avoidable deaths, of the frequency and gravity of diseases, and ensuring:*

- (a) equal access to health services and across-the-board contributions to healthcare financing and free choice of both patients and physicians;*
- (b) efficient health services;*
- (c) a correlation between financing capacity and the level of economic development;*
- (d) improvement of Health Ministry capacity in the field of health policy development and sector settlement by reducing its intervention in the direct administration of some activities and medical services providers;*

3. *Social reform, which will ensure:*

- (a) social assistance reform by moving from programmes stressing universal eligibility to those targeted to specific categories of the population;*
- (b) pension system reform, considering:*
 - the restoration of the inter-generation equity;*
 - the restoration of the financial balance of the public pension system; and*
 - complementing the current pay-as-you-go system with capitalised pension funds so that the integrated system should be financially sustainable. The system should preserve the real value of contributions and of the level of the contracted incomes, and pension funds should contribute to improvement of capital flows, in order to uphold economic growth;*
- (c) the policy in the area of employment and the protection of the unemployed will switch from passive measures to active ones;*
- (d) harmonisation of labour legislation with European Union norms concerning both labour relationship and labour protection;*

- e) *Combaterea sărăciei, principalul instrument utilizat fiind cel de ajutor social. Pentru determinarea eligibilității familiilor la prestații de asistență socială, Guvernul va fundamenta și va stabili nivelul venitului minim garantat, diferențiat în funcție de condițiile sociodemografice ale familiilor. Pentru o mai bună aplicare a programului, fondurile destinate acestui scop vor fi asigurate de la buget, iar aplicarea și monitorizarea programului se vor face de către autoritățile locale și instituția tripartită abilitată.*
- f) *Continuarea reformei sistemului de protecție a copiilor instituționalizați, alocându-se resursele financiare și umane corespunzătoare pentru buna funcționare a instituțiilor publice de profil și sprijinirea parteneriatelor cu ONG-urile din domeniu. Se va pune accentul pe asistența de tip familial, prin întărirea activităților de reintegrare familială, de plasament în centre de asistență specifice, a adopțiilor sau plasamentului familial.*

VI. Protecția mediului, amenajarea teritoriului și dezvoltarea regională

A. Protecția mediului

Programul Național de Acțiune pentru Protecția Mediului este conceput ca o componentă a programului de restructurare și dezvoltare. Potrivit evaluărilor Comisiei Europene, României i-ar fi necesare cheltuieli anuale pentru protecția mediului de circa 60 - 70 dolari SUA pe locuitor.

1. Programele de acțiune pe termen mediu prevăd:

- a) *Protecția și conservarea naturii, a diversității biologice și utilizarea durabilă a componentelor acesteia, dezvoltarea și buna administrare a rețelei naționale de arii protejate, în acord cu strategiile, politicile și practicile puse în aplicare la nivel european și internațional; realizarea programului național de măsuri tehnice de evaluare și finanțare a costurilor reducerii emisiilor de*

- (e) *fighting poverty by having increased recourse to social security benefits. In order to identify the eligibility to social security, the Government will calculate the level of minimum guaranteed income, according to the social-demographic features of every family. For a better implementation of the programme, financing will be provided from the state budget, while local authorities and the competent tripartite institutions will apply and monitor the programme;*
- (f) *the reform of childcare institutions system will continue, through ensuring adequate financial and human resources required by the smooth functioning of dedicated public institutions and supporting partnerships with the related NGOs. Particular attention will be given to family-type assistance by strengthening family reintegration activities, the placement of children in family-type care centres, adoptions or the placement of children in care with foster parents.*

VI. Environmental protection, territorial planning and regional development

A. Environmental protection

The National Programme for Environmental Protection has been designed as an integral part of the restructuring and development programme. In terms of the assessment of the European Commission, Romania's annual spending requirements for environmental protection would amount to USD 60-70 per capita.

1. *The medium-term programmes envisage the following:*

- (a) *the protection and preservation of nature, of biological diversity and the durable use of its elements, the development and good management of the national network of protected areas in line with the strategies, the policies and practices applicable at the European and international levels; implementation of the national technical programme for evaluation and financing of*

gaze cu efect de seră, în concordanță cu prevederile Convenției Cadru pentru Schimbări Climatice (1992) și ale Protocolului de la Kyoto (1997).

- b) Aplicarea fermă a legislației de mediu (Legea nr. 137/1995); adoptarea unui sistem de norme, standarde și reglementări compatibile cu exigențele Uniunii Europene.*
- c) Stimularea producției ecoeficiente și a consumului durabil.*
- d) Descentralizarea sistemului instituțional.*
- e) Introducerea și utilizarea instrumentelor economice pentru protecția mediului.*

2. În perioada 2000-2004, România va urmări alinierea politicii și practicii de mediu la directivele Uniunii Europene. În acest scop, se va acționa pentru:

- a) Evaluarea Capitalului Natural al României în acord cu diversitatea și vulnerabilitatea actuală a acestuia, dezvoltarea Rețelei Naționale de Arii Protejate.*
- b) Inițierea măsurilor de refacere a Capitalului Natural în zonele deteriorate.*
- c) Dezvoltarea managementului durabil al resurselor de apă în acord cu prevederile Conferinței de la Dublin (1992) și ale Summit-ului de la Rio de Janeiro (1992).*
- d) Asigurarea integrității fondului forestier național în condițiile schimbării formei de proprietate și de management, fiind necesare, în acest sens, reglementări legale severe care să împiedice reducerea suprafeței actuale a pădurilor, precum și întregirea fondului forestier până la nivelul de 27,3% din teritoriul țării, la orizontul anilor 2004 - 2005.*
- e) Realizarea programului național de amenajare și utilizare durabilă a solurilor și de combatere a eroziunii solurilor.*
- f) Realizarea programului național de gestiune a deșeurilor urbane și industriale, de reciclare și refolosire a produselor și materialelor.*
- g) Construirea instrumentelor financiare necesare referitoare la mediu, pentru preluarea graduală a acquis-ului comunitar, în*

- costs incurred by the reduction of greenhouse gas emissions in conformity with the provisions under the Framework Agreement for Climate Changes (1992) and the Kyoto Protocol (1997);*
- (b) the enforcement of environmental legislation (Law No.137/1995); adoption of a system of norms, standards and regulations in line with EU requirements;*
 - (c) stimulation of environmentally-friendly products and durable consumption;*
 - (d) decentralisation of the institutional system;*
 - (e) introduction and use of economic instruments for environmental protection purposes.*

2. *In 2000-2004, Romania will pursue the harmonisation of its environmental policy and practice with EU directives. To this end, the following issues need to be tackled:*

- (a) the assessment of Romania's natural capital according to its current diversity and weak spots, development of the Protected Area National Network;*
- (b) initiation of measures to restore natural capital in the damaged areas;*
- (c) development of a long-lasting management of water resources in conformity with the provisions of the Dublin Conference (1992) and the Summit in Rio de Janeiro (1992);*
- (d) ensuring the integrity of national forested assets while taking into account the shift in ownership and management by enforcing tough legal regulations to stop the reduction of present, forest-covered areas and engender an increase up to 27.3 percent of the country's total area by 2004-2005;*
- (e) implementation of the national programme for soil planning and durable use and the fight against soil erosion;*
- (f) implementation of the national programme for the management of industrial and urban refuse and recycling of materials and products;*
- (g) the design of necessary financial instruments related to environment for the gradual absorption of the *acquis communautaire*.*

special în ceea ce privește domeniul exploatării apei, protecției mediului în industrie, agricultură, protecția solului și terenurilor degradate, protecția organică și certificarea produselor organice.

- h) Consolidarea capacităților instituționale și formarea competențelor necesare realizării unui parteneriat între instituțiile de mediu din România și cele ale Uniunii Europene, asigurându-se astfel suportul administrativ necesar valorificării oportunităților și avantajelor majore care se oferă de Uniunea Europeană prin strategiile și instrumentele destinate sprijinirii țării noastre în procesul de pregătire pentru aderare.
- i) Constituirea Fondului pentru mediu ca principal instrument în sprijinul realizării obiectivelor prioritare din Planul național de acțiuni pentru protecția mediului și din Planul național de aderare la Uniunea Europeană.
- j) Formarea cadrului juridic și instituțional pentru facilitarea și stimularea dialogului dintre autorități și societatea civilă asupra strategiei, politicilor, programelor și deciziilor privind mediul și dezvoltarea socioeconomică a țării.

3. Accentul politicii de mediu se va deplasa dinspre măsurile și acțiunile curative înspre cele preventive. Din această perspectivă, se vor urmări:

- a) Dezvoltarea sistemului de monitoring integrat al mediului, sistemului informațional de mediu, sistemului de raportare a evoluției stării mediului, ca instrumente esențiale de fundamentare a deciziilor de protecție a mediului, de evaluare a îndeplinirii ținutelor politicii naționale de mediu și de informare a publicului;
- b) Producția ecoeficientă și consumul durabil vor reprezenta elementele fundamentale ale strategiei preventive integrate de protecție a mediului pe termen lung. De asemenea, se va urmări promovarea standardelor ISO 14000 și EMAS în scopul realizării unor procese, produse și servicii ecoeficiente, cu riscuri minime asupra oamenilor și asupra Capitalului Natural.

taire, particularly in the field of water exploitation, environmental protection in industry and agriculture, the protection of soil and damaged land, organic protection and certification of organic products;

- (h) institutional building and development of appropriate skills in order to establish a partnership between the environmental institutions in Romania and those in the European Union, thus ensuring administrative support for turning to account the opportunities provided by the European Union by means of strategies and instruments to support our country in the accession process;*
- (i) the establishment of the Environment Fund is instrumental in attaining the main targets under the National Plan for Environment Protection and the National Plan for Accession to the European Union;*
- (j) creation of the legal and institutional framework to stimulate the dialogue between the authorities and the civil society on the strategy, the policies, the programmes and the decisions on the environment and the social and economic development of Romania.*

3. Environmental policy is to shift focus from recovery actions towards prevention ones. From this angle, the following issues need to be tackled:

- (a) the development of an integrated system of monitoring the environment, an environment information system, a state-of-environment reporting system, in an attempt to implement environmental protection decisions and assess the achievement of the targets of environmental policy and informing the population on environment-related issues;*
- (b) environmentally-friendly products and durable consumption will stand out as the centrepiece of integrated prevention strategy for environment protection in the long run. In addition, stress will be laid on the promotion of ISO 14,000 and EMAS standards to achieve some environmentally-friendly processes, prod-*

Promovarea standardelor ISO 14000 îndeosebi în sectorul întreprinderilor mici și mijlocii reprezintă o urgență.

- c) Descentralizarea sistemului instituțional se va realiza prin aplicarea consecventă a principiului autonomiei administrative și a principiului "poluatorul plătește". Se vor stabili competențe de protecție a mediului la nivelul comunităților locale, reprezentate de autoritățile locale, și se vor încuraja politicile preventive de protecție a mediului la nivelul agenților economici, cu efecte în reducerea cheltuielilor bugetare.*
- d) Politica de mediu pe termen lung prevede creșterea graduală a ponderii instrumentelor economice în detrimentul instrumentelor de comandă și control. În acest sens, se va avea în vedere restructurarea subvențiilor bugetare, prin reducerea sprijinului acordat activităților cu impact negativ asupra mediului și stimularea activităților care reduc evacuările de poluanți în mediu sau contribuie la reconstrucția și conservarea ecologică, introducerea unor taxe pe emisiile de poluanți în mediu, promovarea unor acte negociabile de reglementare.*
- e) România va sprijini aplicarea instrumentelor economice la nivel internațional (taxele internaționale sau taxele naționale armonizate, cotele părți negociabile ale emisiilor de gaze cu efect de seră, implementarea în asociere, conform Convenției-Cadru pentru Schimbări Climatice, mecanismul de dezvoltare "curată", conform Protocolului de la Kyoto).*

B. Amenajarea teritoriului și dezvoltarea regională

1. Strategia pe termen mediu conferă o importanță majoră Planului de Amenajare a Teritoriului Național adoptat de Parlamentul României, în respectul valorilor dezvoltării durabile și standardelor Uniunii Europene. Acest plan va fi promovat prin programe guvernamentale, inclusiv credite externe, în vederea dezvoltării echilibrate a rețelei de localități, a infrastructurii, sistemelor de locuire în cadrul urban și rural, gestionării responsabile a terenurilor și a patrimoniului național construit.

ucts, and services with minimum risk to the population and the natural capital. Promotion of ISO 14,000 standards notably in SMEs is a top priority;

- (c) the decentralisation of the institutional system is to be achieved by applying the principle of administrative autonomy and that of "the polluter is held liable". Action must be taken with a view to establishing environmental protection competences of local communities, represented by local authorities, and stimulating prevention policies for environmental protection by companies, thus entailing a cut in public spending;*
- (d) long-term environmental policy will resort more frequently to economic instruments instead of command and control instruments. In this respect, budget subsidies will be restructured by both reducing those subsidies granted to the activities having a negative impact on the environment and boosting those activities that reduce polluting gas emissions or contribute to ecological restoration and preservation, by levying duties on polluting gas emissions, and by spurring incentive-compatible regulations;*
- (e) Romania is to grant support to the international enforcement of economic instruments (foreign taxes or harmonised national taxes, negotiable quotas on greenhouse gas emissions, the joint implementation in terms of the Framework Agreement for Climate Changes and the "clean" development mechanism in terms of the Kyoto Protocol).*

B. Territorial planning and regional development

1. The medium-term strategy attaches a major importance to the National Programme for Territorial Planning observing the principles of sustainable development, as well as EU standards. This will be implemented by means of government programmes, including foreign borrowings, in the perspective of a balanced development of the locality network, infrastructure, urban and rural housing, the rational management of land and the national real-estate assets.

2. Obiectivele politicii de dezvoltare regională sunt: diminuarea dezechilibrelor regionale existente, stimularea dezvoltării echilibrate, revitalizarea zonelor defavorizate; preîntâmpinarea producerii de noi dezechilibre; corelarea politicilor regionale cu cele sectoriale; stimularea cooperării interregionale interne și internaționale care contribuie la progresul economic și social; dezvoltarea în continuare a relațiilor speciale, privilegiate ale României cu Republica Moldova, consolidarea spațiului cultural și spiritual comun în concordanță cu normele și valorile integrării într-o Europă unită.

3. Principiile strategice ale dezvoltării regionale vizează:

3.1. La nivel național:

- a) Promovarea mecanismelor economiei de piață în toate regiunile țării în vederea îmbunătățirii competitivității și realizării unei creșteri economice permanente.
- b) Promovarea unei dezvoltări armonioase spațiale și a rețelei de localități.
- c) Creșterea capacității regiunilor (din punct de vedere instituțional, financiar, decizional) la susținerea propriului proces de dezvoltare.
- d) Promovarea principiilor dezvoltării durabile.
- e) Crearea șanselor egale în ceea ce privește accesul la informare, cercetare-dezvoltare tehnologică, educație și formare continuă.

3.2. La nivel regional:

- a) Reducerea disparităților dintre regiuni, județe, mediu urban - mediu rural, zone centrale, zone periferice etc.
- b) Preîntâmpinarea apariției unor zone - problemă.
- c) Coordonarea inițiativelor de dezvoltare regională cu prioritățile naționale și orientările Uniunii Europene.
- d) Promovarea unor politici diferențiate conform unor particularități zonale (zone monofuncționale - predominant agricole, miniere - aglomerări urbane, zone naturale și construite protejate, zone de graniță, zone cu probleme de mediu).

2. Regional policy development objectives are the following: the reduction of existing regional imbalances, stimulating balanced development, boosting underprivileged areas; preventing the emergence of new imbalances; the correlation of regional development policies with sectoral development ones; encouraging inter-regional domestic and international co-operation in order to contribute to economic and social development; further development of special, preferential relationships between Romania and the Republic of Moldova, the consolidation of their common spiritual and cultural heritage in line with the norms and the values of integration within a united Europe.

3. The strategic principles of regional development are the following:

3.1. At national level:

- (a) promoting market economy mechanisms in all regions in order to improve competitiveness and to achieve economic growth;
- (b) promoting a harmonious development of territorial and localities network;
- (c) increasing the regions' capacity to support their own development (in terms of institution building financial resources and decision-making);
- (d) promoting the principles of sustainable development;
- (e) equal opportunities in terms of access to information, technological research and development, continuous education and training.

3.2. At regional level:

- (a) reduction of disparities between regions, counties, urban and rural areas, central and suburban areas, etc;
- (b) preventing the emergence of problem areas;
- (c) the harmonisation of regional development initiatives with national priorities and EU orientations;
- (d) promotion of policies adjusted to regional features (mono-functional areas which preponderantly refer to agriculture and mining, large urban centres, protected natural and housing areas, border areas, areas with environmental problems).

*

* *

Comisia de fundamentare a Strategiei a ajuns la concluzia că obiectivele acesteia sunt nu numai dezirabile, ci și realiste. România dispune de importante resurse naturale și un capital uman apt de performanță, de capacități productive, potențial competitiv, de o poziție geografică de intersecție a fluxurilor internaționale de comerț. Toate aceste avantaje comparative oferă numeroase oportunități atractive pentru capitalul occidental. Disponibilitatea Uniunii Europene, a altor organisme internaționale de a sprijini țara noastră în demersul său istoric de integrare a fost de asemenea formulată neechivoc. Decisive sunt acum depășirea stării de economie slab structurată instituțional, articularea funcțională a noilor mecanisme, promovarea de politici clare și coerente, care să reorienteze energiile societății spre obiectivele autentice ale prosperității personale și generale.

*Guvernul României
a adoptat*

*Strategia națională de dezvoltare economică a României
pe termen mediu
în ședința din 16 martie 2000*

Prim-Ministru

Mugur Constantin Isărescu

*

* *

The Ad-hoc Preparatory Commission has reached the conclusion that its objectives are not only desirable, but realistic as well. Romania enjoys important natural resources and highly skilled human capital, potentially competitive productive capacities, as well as a geographic position at the crossroads of international trade flows. All these comparative advantages offer a series of attractive opportunities for Western capital. The willingness of the European Union and other international institutions to support our country to take this historic step towards integration was unequivocally stated as well. It is now decisive for Romania to overcome its institutionally poorly structured economy, to put into operation new mechanisms, to promote clear-cut and coherent policies that should redirect social resources, towards the authentic objectives of individual and overall welfare.

*The Government of Romania
has adopted
The National Medium-Term Development Strategy of the
Romanian Economy
in its session held on 16 March 2000*

Prime Minister

Mugur Constantin Isărescu

DECLARAȚIA
Cultelor pentru integrarea României
în Uniunea Europeană

1. *Semnatarii prezentei Declarații, având în vedere responsabilitatea ce ne revine în susținerea procesului de integrare a României în structurile Uniunii Europene și analizând situația generală în care se află țara noastră, ne exprimăm sprijinul nostru activ pentru acest proces. Întrucât am fost totdeauna europeni facem în mod firesc eforturi în acest scop, fiind convinși că această integrare servește atât intereselor credincioșilor noștri, cât și întregii societăți din România.*

2. *Culte religioase din România sunt o componentă majoră a societății românești de astăzi și aduc o contribuție importantă la viața spirituală și socială a României, fiind sensibile atât la dificultățile, cât și la progresele acesteia.*

În condițiile impuse de regimul totalitar comunist, instaurat după cel de-al doilea război mondial, s-a încercat limitarea și chiar excluderea Cultelor de la o participare activă la viața și nevoile societății românești. Cu toate acestea, viața religioasă nu a încetat să existe în România. Mai mult, sentimentele religioase au contribuit la menținerea identității noastre, la păstrarea unei culturi autentice și a aspirațiilor către democrație și libertate.

După 1989, în contextul transformărilor radicale petrecute în societatea românească, Cultele din România participă la înnoirea spirituală și moral-socială a țării noastre.

3. *La întrunirea națională de la Snagov, în 1995, unde reprezentanții partidelor politice și ai unor instituții din România au semnat Declarația de aderare a României la structurile europene, a fost scos în evidență faptul că, în realizarea unității europene, trebuie să se acorde importanță maximă și dimensiunii spirituale, culturale și sociale a vieții europene.*

STATEMENT
of the Denominations concerning the Integration
of Romania in the European Union

1. *We the signatories of the present Statement, aware of the responsibility incumbent on us to support the process of the integration of Romania in the structures of the European Union and by analyzing the general situation in our country, express our active support for this process. As we have always been Europeans, we endeavor naturally to this end, being fully aware that this integration serves both to the interests of our believers, as to well as the whole society in Romania.*

2. *The religious denominations in Romania are a major part of the Romanian society nowadays and bring a vital contribution to the spiritual and social life of Romania, being sensitive to both its difficulties and progresses.*

Under the conditions imposed by the totalitarian Communist regime, which was established after the Second World War, one attempted to limit and even to exclude the religious denominations from an active participation in the life and needs of the Romanian society. Nevertheless, the religious life did not cease to exist in Romania. Moreover, the religious feeling had a share in maintaining our identity, in preserving an authentic culture and the aspirations for democracy and freedom.

After 1989, within the context of the radical changes within the Romanian society, the religions in Romania participate in the spiritual, moral and social renewal of our country.

3. *During the national meeting at Snagov in 1995, where the representatives of the political parties and of some institutions in Romania signed the Declaration of Romania's Accession to the European Structures, it was pointed out that, in the process of European unification, utmost importance should be given to the spiritual, cultural and social dimension of the European life.*

Accelerarea demersurilor pentru aderarea la Uniunea Europeană a dus la necesitatea alcătuirii unei Strategii Naționale de Dezvoltare Economică pe Termen Mediu. Alături de factorii de decizie din societatea românească, Cultele se implică în elaborarea formei finale a acestei strategii.

4. În perspectiva integrării în Uniunea Europeană, România nu urmărește doar obținerea unor drepturi asociate cu statutul său de membru, ci dorește să-și exercite responsabilitatea ce decurge din această aderare. Având o viață religioasă bogată, România este pregătită să contribuie la îmbogățirea patrimoniului spiritual și cultural european, reafirmând respectul pentru viață, demnitatea persoanei umane, dreptul la proprietate, valoarea familiei și a solidarității umane, acordând o atenție deosebită garantării libertății de gândire, conștiință, credință și religie. Procesul de unificare europeană, care vizează în mare măsură o unificare economică, poate fi deplin în condițiile în care se realizează și o îmbogățire spirituală europeană. Păstrându-și identitatea spirituală proprie, modelată în decursul istoriei, alături de celelalte țări europene, contribuția României va mări valoarea tezaurului spiritual și cultural european.

5. În acest sens, considerăm că ar fi binevenită organizarea de acțiuni și activități comune ale cultelor din România pentru o mai bună înțelegere a confesiunilor religioase și a contribuției lor la viața spirituală și economică a Europei de astăzi. De aceea, ne afirmăm disponibilitatea de a participa efectiv la rezolvarea problemelor sociale și economice ale țării, prin aceasta contribuind la însăși procesul de integrare în Uniunea Europeană.

Problemele cele mai importante ale cultelor, cum sunt retrocedarea bunurilor, învățământul confesional și sprijinirea de către stat a activității social-caritative, trebuie soluționate în procesul de aderare la Uniunea Europeană.

Particularitățile culturale și religioase ale fiecărei națiuni pot servi ca un liant și ca o bogăție pentru o Europă unită și stabilă în loc să se constituie în factori de conflict, așa cum s-a întâmplat de multe ori în

The consensus for an early accession to the European Union imply drawing up a National Strategy for Medium Term Economic Development. Together with the decision making bodies in the Romanian society, the religious denominations engage themselves in the elaboration of a final version of this Strategy.

4. In the perspective of the integration in the European Union, Romania has not in view only to obtain certain rights , according to its status of member state, but it also wants to exercise the responsibilities following from its accession. Having a rich religious life, Romania is prepared to bring its contribution to the enrichment of the spiritual and cultural European heritage, re-asserting the respect for life, for the dignity of the human person, ownership right, the value of family and human solidarity, attaching a special attention to freedom of thinking, conscience, belief and religion and its guarantee. The process of European unification, which aims to a great extent at the economic unification, can become thorough fuller when a spiritual European enrichment is also achieved. By preserving its own spiritual identity which was shaped during its history, and together with the other European nations, the contribution of Romania will increase the spiritual and cultural European heritage.

5. In this perspective, we deem it welcome to organize joint actions and activities engaging all the religious denominations in Romania for a better mutual understanding among themselves and of their contribution to the economic and spiritual life of Europe today. That is why we assert our readiness to participate actively in solving the social and economic problems of our country, contributing in this way to the very process of its integration in the European Union.

The most important problems of the Churches, such as: the restitution of their property, the confessional education and the support provided by the State to their social charitable work should have to be solved during the accession process to the European Union.

The specific religious and cultural features of each nation can serve as a link and rich gift for a united and stable Europe, instead of becom-

decursul istoriei. Cultele religioase au vocația sfântă de a contribui la reconcilierea și apropierea dintre persoane și popoare spre slava lui Dumnezeu și mântuirea oamenilor.

6. În consecință, reafirmăm dorința noastră de integrare a României în structurile europene, motiv pentru care considerăm necesar înaintarea prezentei Declarații și către forurile Uniunii Europene.

CULTELE RELIGIOASE DIN ROMÂNIA

BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ, P.F. PATRIARH TEOCTIST ARĂPAȘU

BISERICA ROMANO CATOLICĂ, Î.P.S. MITROPOLIT IOAN ROBU

BISERICA ROMANO CATOLICĂ, P.S. EPISCOP JOSZEF TEMPFLI

BISERICA GRECO-CATOLICĂ, Î.P.S. MITROPOLIT LUCIAN MUREȘAN

EPARHIA REFORMATĂ DIN ARDEAL, EPISCOP CSIHA KALMAN

BISERICA EVANGHELICĂ CA. SIBIU, EPISCOP CHRISTOPH KLEIN

BISERICA EVANGHELICĂ LUTHERANĂ SP. CLUJ, EPISCOP MOZES ARPAD

BISERICA UNITARIANĂ, EPISCOP SZABO ARPAD

BISERICA ARMEANĂ, Î.P.S. ARHIEPISCOP DIRAYR MARDICHIAN

CULTUL CREȘTIN DE RIT VECHI, Î.P.S. MITROPOLIT LEONII IZOT

CULTUL CREȘTIN BAPTIST, PREȘEDINTE PAUL NEGRUȚ

CULTUL PENTICOSTAL, PREȘEDINTE RIVIȘ TIPEI PAVEL

BISERICA CREȘTINĂ ADVENTISTĂ, PREȘEDINTE ADRIAN BOCĂNEANU

CULTUL CREȘTIN DUPĂ EVANGHELIE, PREȘEDINTE MIRCEA CIOATĂ

BISERICA EVANGHELICĂ ROMÂNĂ, PREȘEDINTE PETRE MIU

CULTUL MUSULMAN, MUFTIU OSMAN NEGEAT

CULTUL MOZAIC, PREȘEDINTE NICOLAE CAJAL

[Handwritten signatures and initials corresponding to the list of religious groups, including names like Teoctist, Ioan Robu, Lucian Mureșan, Christoph Klein, and others.]

ing reasons of conflict, as it often happened during history. The religious groups have the holy task to call for the reconciliation and closes relations among persons and nations to the glory of God and the redemption of people.

6. While re-asserting our desire for Romania's integration in the European structures, we deem it appropriate to forward the present Statement to the governing bodies of the European Union too.

CULTELE RELIGIOASE DIN ROMÂNIA

BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ, P.F. PATRIARH TEOCTIST ARĂPAȘU

BISERICA ROMANO CATOLICĂ, Î.P.S MITROPOLIT IOAN ROBU

BISERICA ROMANO CATOLICĂ, P.S EPISCOP JOSZEF TEMPFLI

BISERICA GRECO-CATOLICĂ, Î.P.S. MITROPOLIT LUCIAN MUREȘAN

EPARHIA REFORMATĂ DIN ARDEAL, EPISCOP CSIHA KALMAN

BISERICA EVANGHELICĂ CA. SIBIU, EPISCOP CHRISTOPH KLEIN

BISERICA EVANGHELICĂ LUTHERANĂ SP. CLUJ, EPISCOP MOZES ARPAD

BISERICA UNITARIANĂ, EPISCOP SZABO ARPAD

BISERICA ARMEANĂ, Î.P.S. ARHIEPISCOP DIRAYR MARDICHIAN

CULTUL CREȘTIN DE RIT VECHI, Î.P.S. MITROPOLIT LEONII IZOT

CULTUL CREȘTIN BAPTIST, PREȘEDINTE PAUL NEGRUȚ

CULTUL PENTICOSTAL, PREȘEDINTE RIVIȘ TIPEI PAVEL

BISERICA CREȘTINĂ ADVENTISTĂ, PREȘEDINTE ADRIAN BOCĂNEANU

CULTUL CREȘTIN DUPĂ EVANGHELIE, PREȘEDINTE MIRCEA CIOATĂ

BISERICA EVANGHELICĂ ROMÂNĂ, PREȘEDINTE PETRE MIU

CULTUL MUSULMAN, MUFTIU OSMAN NEGEAT

CULTUL MOZAIC, PREȘEDINTE NICOLAE CAJAL

[Handwritten signatures and initials corresponding to the list of religious groups, including names like Teoctist, Ioan Robu, Lucian Mureșan, etc.]

Addenda

- **Hotărârea Guvernului României privind constituirea și funcționarea Comisiei de fundamentare a Strategiei naționale de dezvoltare economică, nr.88/2000, 3 februarie, 2000 128**
- **FIȘA-CADRU privind elaborarea materialelor și organizarea dezbaterilor pe domenii și probleme ale Strategiei Naționale de Dezvoltare Economică a României pe termen mediu, 16 februarie 2000 136**

Addenda

- **Government of Romania - Decision concerning the constitution and functioning of the Ad-hoc Preparatory Commission on the National Strategy of Economic Development, No. 88, February 3, 2000 129**
- **GUIDELINES on the preparation of materials and organization of debates on specific sectors and issues, February 16, 2000 137**

HOTĂRÂREA GUVERNULUI ROMÂNIEI
privind constituirea și funcționarea
Comisiei de fundamentare a
Strategiei naționale de dezvoltare economică,

Guvernul României hotărăște:

Art. 1. (1) Se constituie Comisia de fundamentare a Strategiei naționale de dezvoltare economică.

(2) La baza activității comisiei se află exprimarea liberei opinii, promovarea consensului și asigurarea caracterului unui proiect deschis.

Art. 2. (1) Comisia se constituie din :

- grupul de lucru desemnat prin decizie a primului-ministru și alte grupuri de experți independenți, inclusiv grupul de reflecție E.S.E.N. al Academiei Române;*
- experți desemnați de partidele politice parlamentare;*
- reprezentanții patronatelor;*
- reprezentanții sindicatelor;*
- reprezentanții Bisericii Ortodoxe Române și ai celorlalte culte;*

GOVERNMENT OF ROMANIA - DECISION
*concerning the constitution and functioning of
the Ad-hoc Preparatory Commission
for the National Strategy of Economic Development*

The Government of Romania decides:

Art.1 (1) The Ad-hoc Preparatory Commission for the National Strategy of Economic Development is being constituted.

(2) At the foundation of the Commission's activity there are free opinion expression, consensus seeking and furthering the pattern of an open project.

Art. 2 (1) The Commission is being constituted of:

- the working group nominated through a prime-minister's decision and of other groups of independent experts, inclusive the think group E.S.E.N. of the Academy of Romania;*
- the experts nominated by political parties from Parliament;*
- the representatives of employers;*
- the representatives of trade-unions;*
- the representatives of the Romanian Orthodox Church and other denominations;*

- reprezentanți ai instituțiilor și personalități ale științei, culturii și vieții academice universitare;
- reprezentanți ai Băncii Naționale a României și experți din sistemul bancar;
- reprezentanți ai administrației publice locale;
- reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale;
- medaliați cu aur la olimpiadele internaționale de matematică, fizică, chimie și informatică;
- alți reprezentanți ai societății civile, care doresc să participe la lucrările comisiei.

(2) La solicitarea comisiei, ministerele, alte organe de specialitate ale administrației publice centrale și prefecturile, precum și misiunile diplomatice ale României în străinătate vor elabora, după caz, strategii sectoriale, programe de ramură, analize și studii necesare pentru fundamentarea Strategiei naționale de dezvoltare economică și vor pune la dispoziție datele și informațiile necesare.

Art. 3. (1) În lucrările sale comisia utilizează studiile, strategiile și lucrările realizate de instituții guvernamentale, de cercetare și învățământ, fundații științifice, bănci, asociații patronale și profesionale, sindicate.

(2) Comisia urmărește să încurajeze diversitatea opiniilor și punctelor de vedere formulate. În acest context asigură realizarea unui consens privind liniile de bază ale Strategiei naționale de dezvoltare economică, inclusiv elaborarea de recomandări și variante alternative de transpunere a acesteia în practică.

(3) Elaborarea strategiei se realizează în strânsă colaborare cu experți ai Comisiei Europene, ai statelor membre ale Uniunii

- *the representatives of institutions and personalities of science, culture and academic life;*
- *the representatives of National Bank of Romania and experts from the banking system;*
- *the representatives of local public administration;*
- *the representatives of non-governmental organizations;*
- *gold medal winners at the international olympics of mathematics, physics, chemistry and informatics;*
- *other representatives of civil society, eager to participate to the Commission's debates.*

(2). At Commission's request, the ministries, other specialized bodies of central and local administration as well as the diplomatic missions of Romania abroad will elaborate, as the case might be, sectoral strategies, branch programs, analyses and studies necessary in the preparation of the National Strategy of Economic Development and will supply the necessary data and informations.

Art. 3. (1) In its works the Commission uses the studies, strategies and works carried out by government research, higher education institutions, banks, employers and professional associations, trade unions, etc.

(2) The Commission intends to encourage the variety of opinions and points of view. In this context, it strives to achieve consensus on the basic lines of the National Strategy of Economic Development, inclusive the elaboration of recommendations and alternative variants for its implementations.

(3) The Strategy elaboration is achieved by close co-operation with experts of European Commission, European Union

Europene, ai Fondului Monetar Internațional și ai Băncii Internaționale pentru Reconstrucție și Dezvoltare.

- Art. 4. Comisia își desfășoară activitatea în deplină independență de concepție și opinie, pe baza programelor proprii de activitate.*
- Art. 5.* Comisia este condusă, în calitate de copreședinte, de profesor universitar doctor Mugur Constantin Isărescu și de academician Tudorel Postolache care, pe durata lucrărilor comisiei, dispune de drepturile de demnitar, conform anexei care face parte integrantă din prezenta hotărâre.*
- Art. 6. (1) Consiliul de Coordonare Economico-Financiară asigură aparatul de lucru al comisiei, format din specialiști din cadrul Comisiei Naționale pentru Statistică, Direcției generale de prognoză din Ministerul Finanțelor, Departamentului Afacerilor Europene din Ministerul Afacerilor Externe, Institutului European, precum și din reprezentanți ai ministerelor, autorităților administrației publice centrale și ai serviciilor publice descentralizate.*
(2) Persoanele care fac parte din comisie și din secretariatul acesteia își păstrează calitatea pe care o au la instituțiile de la care provin, precum și toate drepturile ce decurg din această calitate.
- Art. 7. Comisia își va încheia activitatea la data de 15 mai 2000, prin prezentarea Strategiei naționale de dezvoltare economică. Ca termene intermediare se fixează 15 februarie și 15 martie, când vor fi analizate rezultatele de etapă.*

* Prin Hotărârea Guvernului nr. 239/5 aprilie 2000 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 144, 6 aprilie 2000), articolul 5 a fost completat cu un nou alineat, cu următorul cuprins: "(2) Vicepreședinte executiv al Comisiei va fi Domnul Mircea Ciumara, ministru de stat, președintele Consiliului de Coordonare Economico-Financiară, ministru pentru relațiile cu Parlamentul."

member states, International Monetary Fund and International Bank for Reconstruction and Development.

Art. 4. The Commission carries out its activity in full independence of conception and opinion, based on its own programs of action.

Art. 5. The Commission is directed, as co-president, by university professor Mugur Constantin Isărescu and by academician Tudorel Postolache who, during the Commission's work, enjoys the dignitary's rights, according to the annex which is an integral part of this Decision.*

Art. 6. (1) The Council for Economic-Financial Co-ordination ensures the Commission's working machinery, formed by specialists from National Commission of Statistics, General Division for Economic Forecasting from the Ministry of Finance, Department of European Affairs from the Ministry of Foreign Affairs, European Institute as well as by representatives of ministries, central administration authorities and decentralized public services.

(2). The persons which are members of the Commission and of its Secretariat keep the capacity they have at their institutions as well as all rights resulting from this capacity.

Art. 7. The Commission will complete its activity on the 15th of March 2000 by the presentation of the National Strategy of Economic Development. The 15th of February and 15th March are being fixed as intermediate terms, when the stage results will be analyzed.

* By the Government Decision No. 239/April 5, 2000 (published in "Monitorul Oficial al României", Part I, No. 44, April 6, 2000), article 5 was completed with a new paragraph, as follows: "(2) The executive vicepresident of the Commission will be Mr. Mircea Ciumara, Minister of State, President of the Council of Economic-Financial Co-ordination, Minister for the Relations with the Parliament."

Art. 8. Cheltuielile legate de organizarea, funcționarea și activitatea specifică ale comisiei se asigură de Consiliul de Coordonare Economico-Financiară din bugetul Secretariatului General al Guvernului.

PRIM-MINISTRU

Mugur Constantin Isărescu

Contrasemnează:

Ministru de stat,

președintele Consiliului de

Coordonare Economico-Financiară,

Mircea Ciumara

Ministru de stat,

ministrul afacerilor externe,

Petre Roman

Ministrul Finanțelor,

Decebal Traian Remeș

Ministrul funcției publice,

Vlad Roșca

Secretarul general al Guvernului,

Radu Stroe

București, 3 februarie 2000

Nr. 88

Art. 8. Expenditures entailed by organization, functioning and specific activity of Commission are ensured by the Council for Economic - Financial Co-ordination, out of the budget of the General Secretariat of the Government.

PRIME MINISTER

Mugur Constantin Isărescu

Countersign:

Minister of State,

President of the Council for Economic-Financial Co-ordination,

Mircea Ciumara

Minister of State, Minister of Foreign Affairs

Petre Roman

Minister of Finance,

Decebal Traian Remeş

Minister of Public Function

Vlad Roşca

General Secretary of Government

Radu Stroe

Bucharest, the 3rd of February, 2000

No. 88

*FIȘA-CADRU**

*privind elaborarea materialelor și organizarea dezbaterilor
pentru aprofundarea pe domenii și probleme ale Strategiei Naționale
de Dezvoltare Economică a României pe termen mediu*

*1. DOMENIUL**2. TENDINȚE ȘI EXPERIENȚE SEMNIFICATIVE PE PLAN
MONDIAL ȘI EUROPEAN*

*(cu un accent special pentru țările UE, ale SUA și Canadei, precum și a
țărilor care au început negocierile de aderare la UE)*

3. STAREA ACTUALĂ A DOMENIULUI ÎN ROMÂNIA

*(realizările și disfuncțiile în raport cu obiectivul fundamental: "crearea unei
economii de piață funcționale și competitive")*

- *punctul de plecare - anul 1989*
- *orizontul de timp al analizei - perioada 1990-1999*
- *starea actuală - anul 2000*

4. OBIECTIVE SPECIFICE

- *dezvoltarea, restructurarea și modernizarea sectorului în perioada
2000-2004, în perspectiva încheierii tranziției la economia de piață și
a integrării în UE la orizontul anului 2007*
- *compatibilizarea cu tendințele dominante din UE*

5. CĂI DE REALIZARE: acțiuni, măsuri, politici

(eventual cu mai multe scenarii)

- *costurile impuse și sursele de acoperire (financiare și umane)*
- *avantaje și dezavantaje ale diferitelor scenarii*

* Proiect - elaborat de Grupul E.S.E.N. - convenit pe parcursul discuțiilor cu reprezentanții fiecărei componente a Comisiei și adoptat ca document de lucru pe data de 16 februarie 2000.

GUIDELINES*

*on the preparation of materials and organization
of debates on specific sectors and issues of
the National Economic Strategy*

1. AREA

2. MAJOR TRENDS AND EXPERIENCES AT THE WORLD AND
EUROPEAN LEVELS

(with a special focus on EU countries, USA and Canada, as well as the countries that started accession negotiations with EU)

3. PRESENT STATE OF THE AREA IN ROMANIA

*(the achievements and dysfunctions as related to the fundamental objective:
"the establishment of a functioning and competitive market economy")*

- *starting point - the year 1989*
- *time horizon of the analysis - the period 1990-1999*
- *present state - the year 2000*

4. SPECIFIC OBJECTIVES

- *the development, restructuring and modernization of the sector over the period 2000-2004, in view of completing the transition to the market economy and accession to EU by 2007*
- *the harmonization with the major trends in the EU*

5. IMPLEMENTATIONS: actions, measures, policies

(multiple scenario, if case may be)

- *costs and (financial and human) resources*
- *strengths and weaknesses of each scenario*

* Draft prepared by the E.S.E.N. Group, agreed upon with representatives of each component of the Ad-hoc Preparatory Commission and adopted as working document of the Commission, February 16, 2000.

- *noduri de contradicții (mai ales cele obiective, ce nu sunt generate doar de greșeli de politică economică)*
- *compatibilități și/sau incompatibilități cu normele și politicile UE, precum și cu angajamentele și obligațiile României în cadrul: OMC, FMI, Banca Mondială etc.*

6. CADRUL LEGAL ȘI INSTITUȚIONAL

(pentru realizarea obiectivului fundamental și a obiectivelor specifice)

- *aliniera la **acquis-ul communautaire**, dezvoltarea și asigurarea coerenței cadrului legal și instituțional specific domeniului*
- *propuneri privind cadrul legal și instituțional general (de exemplu: dreptul societăților comerciale, concurență, mediul înconjurător ș.a.)*
- *propuneri de influențare a cadrului legislativ al UE*

Propuneri acte normative (priorități și termene de adoptare în Parlamentul României, pe ani și trimestre):

- *de inițiat*
- *de amendat*
- *de abrogat*

Propuneri de perfecționare a cadrului instituțional și a modului de funcționare a instituțiilor

7. LISTA EXHAUSTIVĂ A PROPUNERILOR REZULTATE

(cu o atenție specială pentru cele "neconsensualizate", singulare)

8. UN TABEL SINOPTIC CARE SĂ CUPRINDĂ PRINCIPALELE OBIECTIVE, MĂSURI, ACȚIUNI ȘI TERMENELE DE REALIZARE
(pe trimestre și ani)

9. FINALIZAREA DEZBATERILOR

- *Dezbaterile pe domenii se vor încheia până la sfârșitul lunii aprilie a.c.*

- *contradictions (mainly of an objective nature non-related with errors of economic policy)*
- *consistency and/or inconsistency with the EU norms and policies, as well as with Romania's commitments and obligations within: WTO, IMF, World Bank, etc.*

6. LEGAL AND INSTITUTIONAL FRAMEWORK

(to meet the fundamental objective and specific targets)

- *adoption of the **acquis communautaire**, development of a coherent legal and institutional framework of the area;*
- *proposals for the general legal and institutional framework (e.g., company law, competition, environment, etc.)*
- *proposals for EU legal framework*

***Proposals of regulations** (priorities and terms of adoption by the Parliament of Romania, years and quarters):*

- *to be initiated*
- *to amend*
- *to repeal*

Proposals to improve the institutional framework and the functioning of institutions

7. THE COMPREHENSIVE LIST OF THE PROPOSALS

(with emphasis on "non-consensual", SINGLE ONES)

8. A SYNOPSIS INCLUDING THE MAIN OBJECTIVES, MEASURES, ACTIONS AND TERMS

(quarters and years)

9. COMPLETION AND OUTCOME OF DEBATES

- *The debates on specific sectors and issues will be completed by the end of April, 2000*

- *Dosarul întocmit va cuprinde:*
 - ♦ *o formă extinsă ce va include:*
 - *absolut toate materialele dezbătute*
 - *stenogramele ședințelor de lucru*
 - ♦ *o sinteză (de 10-15 pagini) urmărind structura din fișa-cadru*
 - ♦ *"tabelul sinoptic" prevăzut la punctul 8*

- *The file will include:*
 - ♦ *an extended form comprising:*
 - *all materials submitted to discussion;*
 - *shorthand reports of the meetings;*
 - ♦ *a synthesis (10-15 pages) according to the guidelines*
 - ♦ *the synopsis as indicated at (8).*

Notă

I

Documentele cuprinse în volumul de față au fost asumate pe o bază consensuală, semnate și transmise Comisiei Europene.

Celelalte materiale ale Comisiei de fundamentare a Strategiei naționale de dezvoltare economică, elaborate până la data de 15 mai 2000 (pregătitoare, sectorial-tematică și pe domenii, variante alternative, introduceri la fiecare din cele peste 250 de dezbateri, proiecte de planuri de acțiune, alte contribuții), cu nominalizarea autorilor - persoane fizice sau instituții - sunt înregistrate magnetic (pe CD-rom), iar unele pe suport hârtie și pot fi consultate la sediul Centrului Român de Economie Comparată și Consensuală (București, Sector 3, Calea 13 Septembrie nr. 13, Casa Academiei Române, camera P214, tel.: 411.60.75, fax: 411.54.86, e-mail: tposto@valhalla.racai.ro). O mare parte dintre acestea pot fi consultate pe site-ul INTERNET www.cdep.ro.

II

Considerăm util a oferi câteva informații privind înființarea și funcționarea Grupului de reflecție E.S.E.N. al Academiei Române.

În urma reuniunii din 19 mai 1999 inițiată de președintele Academiei Române, domnul Academician Eugen Simion, s-a constituit un grup de lucru explorator, care să identifice căile cele mai potrivite prin care Academia să se includă nemijlocit și cu voce proprie în dezbaterile destinului economiei naționale. Grupul de lucru explorator a întreprins o consistentă consultare a membrilor Secției de științe economice, juridice și sociologie, ai altor secții ale Academiei Române, precum și a numeroși colegi din institutele academice.

Note**I**

The documents included in this volume were agreed upon, signed and transmitted to the European Commission.

Other materials worked out by the Ad-hoc Preparatory Commission for the National Strategy of Economic Development prior to May 15, 2000 (technical, sectoral, problem and area studies, variants, introductions to each of the 250 debates, projects and action plans, other contributions), with authors' names - natural persons or institutions - are available on magnetic (CD-ROM), and some of them on paper support, and may be studied at the Romanian Centre for Compared and Consensual Economics (Calea 13 Septembrie nr. 13, Casa Academiei Române, room P214, phone: 411.60.75, fax: 411.54.86; e-mail: tposto@valhalla.racai.ro). Most of them may be found on INTERNET site: www.cdep.ro.

II

We deem it appropriate to offer some information on the establishment and functioning of the E.S.E.N. Reflection Group of the Romanian Academy.

In the aftermath of the May 19, 1999 meeting initiated by the President of the Romanian Academy, Prof. Eugen Simion, a think tank was set up to identify the best ways by which the Romanian Academy could involve directly and in a specific manner in the debates on the destiny of the national economy. The think tank has steadily consulted the members of the Economic, Juridical and Sociologic Class, of other classes of the Romanian Academy as well as a great number of fellows from the Academy's institutes.

Concluziile au fost sintetizate într-o Notă înaintată Prezidiului Academiei care, la 19 iunie 1999, a hotărât înființarea Grupului de reflecție pentru Evaluarea Stării Economiei Naționale (E.S.E.N.). Grupul de reflecție și-a început activitatea cu un nucleu constituit pe baza liberei opțiuni din membri ai Academiei și cercetători din sistemul academic (inclusiv tineri formați în Academie și care lucrează în prezent în prestigioase universități din S.U.A., Marea Britanie și alte state cu cercetare științifică avansată).

Coordonatele activității grupului de reflecție se înscriu pe linia unui "Proiect deschis" atât sub raport teoretico-metodologic, cât și din punctul de vedere al structurii și funcționării sale.

S-a convenit, încă de la început, ca evaluarea stării economiei naționale să se realizeze pe fundalul economiei mondiale, cu privire specială la Uniunea Europeană. Domnul Lawrence R. Klein, laureat Nobel pentru științe economice, membru de onoare al Academiei Române, pe baza metodologiei care l-a consacrat, a elaborat "Evaluarea Stării Economiei Mondiale", cu datele actualizate până la nivelul primului trimestru al anului 2000 și cu o prognoză pe anii imediat următori; în ceea ce privește evaluarea stării economiei Uniunii Europene cu accent pe aspectele monetare, am beneficiat încă din start de sprijinul domnului Pierre Werner, membru de onoare al Academiei Române.

Ca urmare a eforturilor intelectuale deosebite ale autorilor, premaxeta, sub formă de fascicule, a fost pusă la dispoziția fiecărui autor, spre consultare, începând cu data de 30 noiembrie 1999, fiind dezbătută la reuniuni de lucru tematice, precum și în cadrul unei ședințe plenare lărgite a grupului de reflecție E.S.E.N. din 10 decembrie 1999.

Textele refăcute de autori au fost publicate în volume distincte și pe INTERNET (pot fi accesate la adresa www.cdep.ro).

Sintezele E.S.E.N. au stat la baza dezbaterilor în cadrul Comisiei de elaborare a "Strategiei naționale de dezvoltare a României pe termen mediu", depusă de România la Uniunea Europeană în 21 martie a.c.

The conclusions were summarized in a Note to the Academy Presidium that decided on June 19, 1999 to establish the Reflection Group on the State of the National Economy (E.S.E.N.). The Reflection Group started its work with a nucleus consisting of members of the Academy and researchers from the academic system (including young people trained within the Academy and presently working in famous universities in the USA, Great Britain and other countries with advanced scientific research).

The Reflection Group worked on the co-ordinates of an "open project" both from the theoretical and methodological point of view and from the structural and functional one.

It was agreed upon from the very beginning that the evaluation of the national economy should be carried out against the background of the world economy, with a special view to the European Union. Prof. Lawrence R. Klein, Nobel Laureate for Economics, Honorary Member of the Romanian Academy worked out - based on his well-known methodology - "The State of the World Economy", with updated information up to the first quarter of the year 2000 and a prognosis for next years; as regards the evaluation of the state of the EU economy focused on the monetary aspects, we were supported from the very beginning by Mr. Pierre Werner, Honorary Member of the Romanian Academy.

Owing to the intellectual efforts made by the authors, the preprint form of the work was put at each author's disposal for analysis on November 30, 1999 and was debated upon during theme working meetings as well as within a plenary meeting of the E.S.E.N. Reflection Group on December 10, 1999.

The texts checked by the authors were published as separate volumes and by INTERNET (address: www.cdep.ro).

The E.S.E.N. syntheses were used for the debates within the Commission for "The National Strategy for Romania's Medium-Term Development", handed over to the European Union on March 21, 2000.

III

Dezbaterile din Plenul Comisiei de fundamentare a Strategiei naționale de dezvoltare economică, precum și reuniunile tematice au fost înregistrate în variate modalități: casete audio, stenograme, procese verbale, minute ale reuniunilor etc. Multe din instituțiile și personalitățile participante au realizat înregistrări proprii; deosebit de utile s-au dovedit în acest sens eforturile colegilor de la Camera de Comerț și Industrie a României și Municipiului București.

Salutăm inițiativa unor participanți la lucrările Comisiei de fundamentare, care deja au reușit publicarea, în volume sau pe site-uri INTERNET, a propriilor contribuții. Centrul Român de Economie Comparată și Consensuală este disponibil în continuare pentru a acorda asistența solicitată celor ce ar dori să realizeze propriile publicații.

*Domnul Nicușor Ruiu, director de program la Centrul Român de Economie Comparată și Consensuală, membru al Grupului E.S.E.N. a asigurat funcția de director științific al Comisiei de fundamentare a Strategiei naționale de dezvoltare economică și în această calitate, cu sprijinul secretariatului științific, a realizat consemnarea **sistematică** a derulării **tuturor** activităților desfășurate sub egida Comisiei. Acest corp de note se constituie într-un document de maximă utilitate pentru reconstituirea mersului real - deloc lin, dar atât de fructuos - al eforturilor ce au făcut posibilă realizarea Strategiei.*

Volumul de față reprezintă o consistentă mărturie că România dispune în prezent de o viziune strategică elaborată în mod consensual, cu o largă participare societală, agreată și apreciată de Comisia

III

The plenary debates within the Ad-hoc Preparatory Commission for the National Strategy for Economic Development as well as the theme meetings were recorded in various ways: audiocassettes, shorthand reports, minutes, etc. Many of the participating institutions and personalities made their own minutes; worth mentioning in this respect are the efforts undertaken by our colleagues from the Chamber of Commerce and Industry of Romania and of the City of Bucharest.

We welcome the initiative of some participants in the proceedings of the Ad-hoc Preparatory Commission, who have already published, in separate volumes or on INTERNET sites, their own contributions. The Romanian Centre for Compared and Consensual Economics is further available to provide assistance to all persons interested to publish their contributions.

*Dr. Nicușor Ruiu, Programme Director of the Romanian Centre for Compared and Consensual Economics, member of the E.S.E.N. Group, held the responsibility of Scientific Director of the Ad-hoc Preparatory Commission and in this capacity, with support from the Scientific Secretariat, ensured the **systematic** recording of **all** activities developed under the aegis of the Commission. This corpus of recordings is of great utility for tracing the real process, far from smooth, but so fruitful, of preparing the Strategy.*

This volume represents a powerful demonstration that now Romania has a strategic vision established on a consensual basis, with a broad societal participation, agreed and appreciated by the European

Europeană, Fondul Monetar Internațional și Banca Mondială (care, de altfel, au avut un rol insubstituibil atât în inițierea, cât și în finalizarea lucrărilor).

*Centrul Român de Economie Comparată și Consensuală își propune ca - prin seriile proprii de publicații - să valorifice tezaurul realizat sub egida Comisiei de fundamentare a Strategiei naționale de dezvoltare economică a României, care tocmai prin faptul că reprezintă **un proiect deschis** conturează calea ce duce România, cu identitatea ei profundă, în concertul societăților avansate.*

Nimic, dar absolut nimic, nu ar putea să justifice ratarea acestei oportunități cu adevărat unice.

**Centrul Român
de Economie Comparată
și Consensuală**

București, 2 iunie 2000

Commission, International Monetary Fund and The World Bank - that, anyhow, played an irreplaceable role both in the initiation and in the completion of the project.

*The Romanian Centre for Compared and Consensual Economics intends - through its own series of publications - to make available the thesaurus achieved under the aegis of the Ad-hoc Preparatory Commission which by being **an open project** confirms that this is the right way for Romania to get, with its profound identity, into the family of advanced societies.*

This is a really unique opportunity that should not be missed.

**The Romanian Centre
for Compared
and Consensual Economics**

Bucharest, June 2, 2000

Ediție realizată în
CENTRUL DE INFORMARE ȘI DOCUMENTARE ECONOMICĂ
București - ROMÂNIA
Tel.: 0040-1-411.60.75; Fax: 0040-1-411.54.86

Redactor-șef: Valeriu IOAN-FRANC
Redactori: Aida SARCHIZIAN, Mircea FÂȚĂ, Mihaela BURUGĂ
Coperta și prezentarea grafică: Nicolae LOGIN, Luminița LOGIN

ISBN 973-9282-95-4

Depozit legal iulie 2000

Alături de documentele Comisiei de fundamentare a Strategiei naționale de dezvoltare economică, prezentate în volumul de față, alte materiale, finale, pregătitoare, sectorial-tematice și pe domenii, elaborate până la data de 15 mai 2000, cu nominalizarea autorilor - persoane fizice sau juridice - și prezentarea tuturor variantelor, se găsesc, de asemenea, în custodia Centrului Român de Economie Comparată și Consensuală, în integralitatea lor.

Ele pot fi consultate pe site-ul INTERNET www.cdep.ro și la sediul Centrului (Calea 13 Septembrie nr. 13, Casa Academiei Române, camera P214, tel.: 411.60.75, fax: 411.54.86, e-mail: tposto@valhal-la.racai.ro) pe suport hârtie sau înregistrate magnetic (pe CD-rom)

Menționăm de asemenea că dezbaterile din Plenul Comisiei, precum și reuniunile tematice sunt înregistrate. Casetele audio cu aceste înregistrări, stenogramele, procesele verbale și minutele ședințelor, consemnate de domnii N. Ruiu, directorul științific al Comisiei și B. Mândru, secretar științific al Comisiei se află în tezaurul Centrului, având statut de materiale de arhivă, ca și totalitatea scrisorilor și mesajelor e-mail primite pe adresa Comisiei.

Am constatat pe parcursul lucrărilor că multe dintre instituțiile participante au promovat propriile înregistrări, și avem în vedere în primul rând eforturile colegilor de la Camera de Comerț și Industrie a României și Municipiului București, Agenția Națională de Știință, Tehnologie și Inovație și Academia Română. Acestea au fost și ele puse la dispoziția Comisiei și se regăsesc în arhiva Centrului Român de Economie Comparată și Consensuală.

Centrul Român de Economie Comparată și Consensuală are ca una dintre preocupările sale cele mai importante valorificarea acestui tezaur prin seriile sale de publicații păstrând paternitatea tuturor materialelor.

Centrul este disponibil pentru a acorda asistența necesară tuturor celor ce ar dori să realizeze propriile publicații și salutăm inițiativa altor participanți la lucrările Comisei, care deja au reușit publicarea în volume sau pe site-uri INTERNET propriile contribuții.